

משניות סדר קדשים

על פי מהדורת הרב דוד אלטאראס ז"ל
שהודפס בשנת ה'תק"ע בעיר פיסא

פה ירושלים יע"א
שנת ונשלמה פרים שפֿתֿנוּ לִפֿ"ק

הוצאת חטף-סגול
2025

הובא לדפוס באמצעות $\text{\LaTeX}$ ע"י שמעון מונטגיו

תפלת ר' נחוניא בן הקנה שחייב לאומרה כל הנכנס לבית המדרש ללמוד
יהי רצון מלפניך יי אלהי שלא יאָרע דבר תקלה על ידי ולא אכָּשֶׁל
בדבר הלכה וישמחו בי חבירי ולא אומר על טהור טמא ולא על
טמא טהור ולא על מתר אסור ולא על אסור מתר ולא יפְּשֹׁלוּ חבירי
בדבר הלכה ואשמח בהם:

והאר"י צוק"ל היה אומר אחר תפלה זו שני פסוקים אלו

כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותבונה:

גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך:

קודם הלימוד

כתוב בספר תוצאות חיים כשפותח הספר ללמוד בו יאמר

הנני רוצה ללמוד כְּדִי שִׁבְיָאֲנִי תִלְמוּד זֶה לִידי מַעֲשֶׂה וְלִידי מִדּוֹת
יְשׁוּרוֹת וְלִידי יְדִיעַת הַתּוֹרָה וְהִרְיֵנִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יְחִיד קִדְשָׁא בְּרִיךְ
הוא וּשְׂכִינְתִּיהָ בְּדַחֲלֵנוּ וּרְחִימוּ יְהִי נֹעֵם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּמַעֲשֶׂה
יְדִינוּ כּוֹנֵנָה עֲלֵינוּ וּמַעֲשֶׂה יְדִינוּ כּוֹנֵנָהוּ:

משניות סדר קדשים

יש בו י"א מסכתות וזהו סדורן

א זבחים יד פרקים · ב מנחות יג פרקים · ג חולין
יב פרקים · ד בכורות ט פרקים · ה ערכין ט פרקים ·
ו תמורה ז פרקים · ז כריתות ו פרקים · ח מעילה ו פרקים ·
ט תמיד ז פרקים · י מדות ה פרקים · יא קנים ג פרקים ·
בין הכל צ"א פרקים:

ויש מסדרים קנים קודם מדות והכל עולה בקנה אחד

מסכת זבחים

יום יח

פרק א

כָּל הַזִּבְחִים שֶׁנִּזְבְּחוּ שְׁלֹא לְשֵׁמֶן כְּשָׂרִים אֶלָּא שְׁלֹא עָלוּ
לְבָעָלִים לְשֵׁם חֻבָּהּ חוּץ מִן הַפֶּסַח וּמִן הַחֲטָאתָּהּ
הַפֶּסַח בְּזִמְנוֹ וְהַחֲטָאתָּהּ בְּכָל זְמַן רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר אִף
הָאֲשָׁם הַפֶּסַח בְּזִמְנוֹ וְהַחֲטָאתָּהּ וְהָאֲשָׁם בְּכָל זְמַן אָמַר
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַחֲטָאתָּהּ בָּאָה עַל חֲטָא וְהָאֲשָׁם בָּא עַל
חֲטָא מֵהַ חֲטָאתָּהּ פְּסוּלָה שְׁלֹא לְשִׁמָּהּ אִף הָאֲשָׁם פְּסוּל
שְׁלֹא לְשִׁמּוֹ:

ב יוֹסִי בֶן חוּנִי אוֹמֵר הַנִּשְׁחָטִים לְשֵׁם פֶּסַח וּלְשֵׁם חֲטָאתָּהּ
פְּסוּלִין שֶׁמַּעֲזוֹן אָחִי עֲזַרְיָה אוֹמֵר שֶׁחָטָן לְשֵׁם גְּבוּהָ מֵהֶם
כְּשָׂרִין לְשֵׁם נְמוּדָּה מֵהֶם פְּסוּלִין בִּיצַד קָדְשֵׁי קָדָשִׁים
שֶׁשֶּׁחָטָן לְשֵׁם קָדְשִׁים קָלִים פְּסוּלִין קָדְשִׁים קָלִים
שֶׁשֶּׁחָטָן לְשֵׁם קָדְשֵׁי קָדָשִׁים כְּשָׂרִין הַבְּכוֹר וְהַמַּעֲשִׂיר
שֶׁשֶּׁחָטָן לְשֵׁם שְׁלָמִים כְּשָׂרִין וּשְׁלָמִים שֶׁשֶּׁחָטָן לְשֵׁם
בְּכוֹר וּלְשֵׁם מַעֲשִׂיר פְּסוּלִין:

ג הַפֶּסַח שֶׁשֶּׁחָטוֹ בַּשְּׁחִירָתָהּ בְּאַרְבַּעָה עָשָׂר שְׁלֹא לְשִׁמּוֹ
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְכַשִּׁיר כָּאֵלּוּ נִשְׁחַט בְּשִׁלְשָׁה עָשָׂר בֶּן בִּתְרִיא
פּוֹסֵל כָּאֵלּוּ נִשְׁחַט בֵּין הָאַרְבָּעִים אָמַר שֶׁמַּעֲזוֹן בֶּן עֲזַאי
מְקַבֵּל אֲנִי מִפִּי שִׁבְעִים וּשְׁנַיִם זָקֵנִים בְּיוֹם שֶׁהוֹשִׁיבוּ

רבי אלעזר בן עזריה בישיבה שכל הזבחים הנאכלים
שנזבחו שלא לשמן בשרין. אלא שלא עלו לבטלים לשם
חובה. חוץ מן הפסח ומן החטאת. ולא הוסיף בן עזאי
אלא העולה. ולא הודו לו חכמים:

י הפסח והחטאת ששחטן שלא לשמן. קבל והלך וזרק
שלא לשמן. או לשמן ושלא לשמן. או שלא לשמן
ולשמן. פסולין. כיצד לשמן ושלא לשמן. לשם פסח
ולשם שלמים. שלא לשמן ולשמן. לשם שלמים ולשם
פסח. שהזבח נפסל בארבעה דברים. בשחיטה. ובקבול.
ובהלוף. ובזריקה. רבי שמעון מכשיר בהלוף. שהיה רבי
שמעון אומר אי אפשר שלא בשחיטה. ושלא בקבלה.
ושלא בזריקה. אבל אפשר שלא בהלוף. ששוחט בצד
המזבח וזרק. רבי אליעזר אומר המהלך במקום שהוא
צריך להלך המחשבה פוסלת. ובמקום שאינו צריך
להלך. אין המחשבה פוסלת:

פרק ב

כָּל הַזִּבְחִים שֶׁקִּבֵּל דָּמֶן זֶרֶאֱוִי טָבוּל יוֹם מִחֹסֶר בְּגָדִים
 מִחֹסֶר כַּפּוּרִים שְׁלֹא רָחַץ יָדָיו וְרָגְלָיו עָרַל טָמֵא
 יוֹשֵׁב עוֹמֵד עַל גִּבִּי כָלִים עַל גִּבִּי בְּהֵמָה עַל גִּבִּי חֲבִירוֹ
 פָּסֵל קִבֵּל בְּשִׂמְאֵל פָּסֵל רַבִּי שִׁמְעוֹן מִכָּשִׁיר נִשְׁפָּךְ עַל
 הָרֶצֶפָה וְאַסְפּוֹ פָּסוּל נִתְּנוֹ עַל גִּבִּי הַכֶּבֶשׂ שְׁלֹא כִנְגַד
 הִיסוֹד נָתַן אֶת הַנִּתְּנִין לְמִטָּן לְמַעַל וְאֶת הַנִּתְּנִין לְמַעַל
 לְמִטָּן אֶת הַנִּתְּנִים בַּפְּנִים בַּחוּץ וְאֶת הַנִּתְּנִים בַּחוּץ
 בַּפְּנִים פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כָּרֶת:

בִּשְׁוֹחֹט אֶת הַזֶּבֶחַ לְזֶרוֹק דָּמוֹ בַּחוּץ לְהִקְטִיר אֶת
 אֲמוּרָיו בַּחוּץ אוֹ מִקְצַת אֲמוּרָיו בַּחוּץ לֶאֱכֹל בְּשָׂרוֹ
 בַּחוּץ אוֹ כִּזַּית מִבְּשָׂרוֹ בַּחוּץ אוֹ לֶאֱכֹל כִּזַּית מֵעוֹר
 הָאֵלֶּיהָ בַּחוּץ פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כָּרֶת לְזֶרוֹק דָּמוֹ לְמַחֵר אוֹ
 מִקְצַת דָּמוֹ לְמַחֵר לְהִקְטִיר אֲמוּרָיו לְמַחֵר אוֹ מִקְצַת
 אֲמוּרָיו לְמַחֵר לֶאֱכֹל בְּשָׂרוֹ לְמַחֵר אוֹ כִּזַּית מִבְּשָׂרוֹ
 לְמַחֵר אוֹ לֶאֱכֹל כִּזַּית מֵעוֹר הָאֵלֶּיהָ לְמַחֵר פָּגוּל וְחִיָּבִין
 עָלָיו כָּרֶת:

גֵּזֶה הַכָּל כָּל הַשְׁוֹחֹט וְהַמִּקְבֵּל וְהַמְּהַלֵּךְ וְהַזֹּרֵק לֶאֱכֹל
 דָּבָר שֶׁדָּרְכוֹ לֶאֱכֹל לְהִקְטִיר דָּבָר שֶׁדָּרְכוֹ לְהִקְטִיר חוּץ
 לְמִקְוָמוֹ פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כָּרֶת חוּץ לְזִמְנוֹ פָּגוּל וְחִיָּבִין עָלָיו
 כָּרֶת וּבִלְבָד שִׁיקָרֵב הַמִּתִּיר כְּמַצּוֹתוֹ:

י כיצד קרב המתיר במצותו. שחט בשתיקה. קבל והלך וזרק חוץ לזמנו. או ששחט חוץ לזמנו. קבל והלך וזרק בשתיקה. או ששחט וקבל והלך וזרק חוץ לזמנו. זה הוא שקרב המתיר במצותו. כיצד לא קרב המתיר במצותו. שחט חוץ למקומו. קבל והלך וזרק חוץ לזמנו. או ששחט חוץ לזמנו. קבל והלך וזרק חוץ למקומו. או ששחט וקבל וזרק והלך חוץ למקומו. הפסח והחטאת ששחטן שלא לשמן. קבל והלך וזרק חוץ לזמנו. או ששחט חוץ לזמנו. קבל והלך וזרק שלא לשמן. או ששחט קבל והלך וזרק שלא לשמן. זה הוא קרב המתיר במצותו:

ה לאכול כזית בחוץ וכזית למחר. כזית למחר וכזית בחוץ. כחצי זית בחוץ וכחצי זית למחר. כחצי זית למחר וכחצי זית בחוץ פסול ואין בו כרת. אמר רבי יהודה זה הכלל אם מחשבת הזמן קדמה למחשבת המקום. פגול וחיבין עליו כרת. ואם מחשבת המקום קדמה למחשבת הזמן. פסול ואין בו כרת. וחכמים אומרים זה וזה פסול ואין בו כרת. לאכול כחצי זית ולהקטיר כחצי זית בשר. שאין אכילה והקטרה מצטרפין:

פרק ג

כָּל הַפְּסוּלִין שֶׁשָּׁחֲטוּ שְׁחִיטָתָן כְּשֶׁרָהּ שֶׁהִשְׁחִיטָה
כְּשֶׁרָה בְּנָשִׁים וּבַעֲבָדִים וּבִטְמָאִים אָפִילוּ בְּקֹדֶשׁ
קֹדָשִׁים וּבִלְבָד שֶׁלֹּא יִהְיוּ טְמָאִים נֹוגְעִים בַּבֶּשֶׂר לְפִיכָךְ
הֵם פּוֹסְלִים בְּמַחֲשָׁבָה וְכֵלֶן שֶׁקִּבְּלוּ אֶת הַדָּם חוּץ לְזִמְנוֹ
וְחוּץ לְמִקְוָמוֹ אִם יֵשׁ דָּם הַנֶּפֶשׁ יִחְזוֹר הַכֶּשֶׁר וְיִקְבֹּל:

^ב קִבֵּל הַכֶּשֶׁר וְנָתַן לַפְּסוּל יִחְזִיר לַכֶּשֶׁר קִבֵּל בִּימִינוֹ וְנָתַן
לְשִׁמְאֻלוֹ יִחְזִיר לִימִינוֹ קִבֵּל בְּכָלִי קֹדֶשׁ וְנָתַן בְּכָלִי חוּל.
יִחְזִיר לְכָלִי קֹדֶשׁ נִשְׁפָּךְ מִן הַכָּלִי עַל הָרֶצֶפָה וְאַסְפּוּ
כֶּשֶׁר נָתַנוּ עַל גְּבִי הַכֶּבֶשׁ שֶׁלֹּא כִּנְגַד הִיסוֹד נָתַן אֶת
הַנֶּתֶן לְמִטָּה לְמַעְלָה וְאֶת הַנֶּתֶן לְמַעְלָה לְמִטָּה אֶת
הַנֶּתֶן בַּפָּנִים בַּחוּץ וְאֶת הַנֶּתֶן בַּחוּץ בַּפָּנִים אִם יֵשׁ
דָּם הַנֶּפֶשׁ יִחְזוֹר הַכֶּשֶׁר וְיִקְבֹּל:

^ג הַשּׁוֹחֵט אֶת הַזֶּבֶח לֶאֱכֹל דָּבָר שֶׁאֵין דֶּרְכוֹ לֶאֱכֹל
וּלְהַקְטִיר דָּבָר שֶׁאֵין דֶּרְכוֹ לְהַקְטִיר כֶּשֶׁר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
פּוֹסֵל לֶאֱכֹל דָּבָר שֶׁדֶּרְכוֹ לֶאֱכֹל וּלְהַקְטִיר דָּבָר שֶׁדֶּרְכוֹ
לְהַקְטִיר פָּחוֹת מִכּוֹזֵית כֶּשֶׁר לֶאֱכֹל כַּחֲצִי זֵית וּלְהַקְטִיר
כַּחֲצִי זֵית כֶּשֶׁר שֶׁאֵין אֲכִילָה וְהַקְטֶרֶה מִצֵּטְרָפִין:

^ד הַשּׁוֹחֵט אֶת הַזֶּבֶח לֶאֱכֹל כּוֹזֵית מִן הָעוֹר מִן הָרֶטֶב מִן
הַקֶּפֶה מִן הָאֵלֶּל מִן הָעֲצָמוֹת מִן הַגִּידִים מִן הַטְּלָפִים
מִן הַקֶּרְנִים חוּץ לְזִמְנוֹ אוֹ חוּץ לְמִקְוָמוֹ כֶּשֶׁר וְאֵין חֲבִיבִין
עֲלֵיהֶם מְשׁוּם פְּגוּל וְנוֹתֵר וְטָמֵא:

ה' השוחט את המקדשין. לאכול שליל או שליא בחוץ.
לא פגל. המולק תורים בפנים. לאכול ביציהם בחוץ. לא
פגל. חלב המקדשין וביצי תורים. אין חייבין עליהן משום
פגול ונותר וטמא:

י' שחטו על מנת להניח את דמו ואת אמוריו למחר.
או להוציאן לחוץ. רבי יהודה פוסל. וחכמים מכשירין.
שחטו על מנת לתנו על גבי הכבש שלא כנגד
היסוד. לתן את הנתנין למטן למעלן. ואת הנתנין
למעלן למטן. ואת הנתנין בפנים בחוץ. ואת הנתנין
בחוץ בפנים. שיאכלוהו טמאים. שיקריבוהו טמאים.
שיאכלוהו ערלים. שיקריבוהו ערלים. לשבר עצמות
הפסח. ולאכול ממנו נא. לערב דמו בדם פסולין כשר.
שאין המחשבה פוסלת. אלא חוץ לזמנו וחוץ למקומו.
והפסח והחטאת שלא לשמן:

פרק ד

בית שמאי אומרים כל הנתנין על מזבח החיצון. שאם
נתנן מתנה אחת כפר. ובחטאת שתי מתנות. ובית
הלל אומרים אף חטאת שנתנה מתנה אחת כפר. לפיכך
אם נתן הראשונה כתקונה. ואת השנייה חוץ לזמנה כפר.
נתן את הראשונה חוץ לזמנה. ואת השנייה חוץ למקומה.
פגול וחיבין עליו כרת:

^ב כָּל הַנִּתְּנִין עַל מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי שֶׁאִם חָסַר אַחַת מִן
הַמִּתְּנוֹת לֹא כָפַר לְפִיכָד אִם נָתַן כָּלן כְּתֻקָּנוֹ וְאַחַת שֶׁלֹּא
כְּתֻקָּנָה פָּסוּל וְאִין בּוֹ כֶּרֶת:

^ג אֵלּוּ דְּבָרִים שֶׁאִין חִיבִין עָלֵיהֶם מִשּׁוּם פְּגוּל. הַקֶּמֶץ.
וְהַלְבוּנָה. וְהַקֶּטֶרֶת. וּמִנְחַת כֹּהֲנִים. וּמִנְחַת כַּהֵן מִשִּׁיחַ.
(וּמִנְחַת נִסְכִּים) וְהֶדֶם. וְהַנִּסְכִּים הַבָּאִים בְּפָנֶי עֶצְמָן. דְּבָרֵי
רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים אֵף הַבָּאִים עִם הַבְּהֵמָה. לֹזֵג
שָׂמֶן שֶׁל מִצֹּרֶעַ. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר אִין חִיבִים עָלָיו מִשּׁוּם
פְּגוּל. וְרַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר חִיבִין עָלָיו מִשּׁוּם פְּגוּל. שְׂדֵם
הָאֵשׁ מִתִּירוֹ. וְכָל שֵׁישׁ לוֹ מִתִּירִים בֵּין לָאֵדָם בֵּין לַמִּזְבֵּחַ.
חִיבִין עָלָיו מִשּׁוּם פְּגוּל:

^ד הָעוֹלָה דְּמָה מִתִּיר אֶת בְּשָׂרָהּ לַמִּזְבֵּחַ. וְעוֹרָהּ לַכֹּהֲנִים.
עוֹלֹת הָעוֹף דְּמָה מִתִּיר אֶת בְּשָׂרָהּ לַמִּזְבֵּחַ. חֹטְאֵת הָעוֹף
דְּמָה מִתִּיר אֶת בְּשָׂרָהּ לַכֹּהֲנִים. פָּרִים הַנִּשְׂרָפִים וְשְׂעִירֵי
הַנִּשְׂרָפִים. דָּמֶן מִתִּיר אֶת אֵימוּרֵיהֶן לִיקָרֵב. רַבִּי שְׁמַעוֹן
אוֹמֵר כָּל שֶׁאִינוֹ עַל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן כְּשֶׁלָּמִים. אִין חִיבִין
עָלָיו מִשּׁוּם פְּגוּל:

^ה קֹדֶשִׁי עוֹבְדֵי אֱלִילִים. אִין חִיבִין עָלֵיהֶם מִשּׁוּם פְּגוּל
נוֹתֵר וְטָמֵא. וְהַשּׁוֹחֲטֵן בַּחוּץ פֶּטוּר. דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר רַבִּי
יוֹסִי מְחִיב. דְּבָרִים שֶׁאִין חִיבִין עָלֵיהֶם מִשּׁוּם פְּגוּל. חִיבִים
עָלֵיהֶם מִשּׁוּם נוֹתֵר. מִשּׁוּם טָמֵא. חוּץ מִן הָדֶם. רַבִּי שְׁמַעוֹן

אומר בדבר שֶׁדָּרְכָן לְהֵאכֵל. אֲבָל כְּגוֹן הָעֵצִים וְהַלְבוֹנָה
וְהַקִּטְרֶת אֵין חִיבִין עָלֵיהֶן מִשּׁוּם טְמֵאָה:

^י לְשֵׁם שֶׁשָּׂה דְבָרִים הַזֵּבַח נִזְבַּח. לְשֵׁם זִבְחָה. לְשֵׁם זִבְחָה.
לְשֵׁם הַשֵּׁם. לְשֵׁם אִישִׁים. לְשֵׁם רֵיחַ. לְשֵׁם נִיחֹחַ. וְהַחֲטָאֵת
וְהָאֶשֶׁם לְשֵׁם חֲטָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי אֵף מִי שֶׁלֹּא הָיָה בְּלִבּוֹ
לְשֵׁם אֶחָד מִכָּל אֵלֹהִים כְּשֶׁר־. שֶׁהוּא תִּנְאִי בֵּית דִּין. שֶׁאֵין
הַמַּחֲשָׁבָה הוֹלֶכֶת אֵלָּא אַחֵר הָעוֹבֵד:

פרק ה

אֵיזָהוּ מְקוֹמָן שֶׁל זִבְחִים. קִדְּשֵׁי קִדְּשִׁים שְׁחִיטָתָן בַּצֶּפֶן.
פֶּר וְשֹׁעִיר שֶׁל יוֹם הַכִּפּוּרִים. שְׁחִיטָתָן בַּצֶּפֶן.
וְקָבוֹל דָּמָן בְּכָלִי שָׁרֵת בַּצֶּפֶן. וְדָמָן טָעוֹן הִזְיָה עַל בֵּין
הַבָּדִים. וְעַל הַפְּרֻכָּת. וְעַל מִזְבַּח הַזֹּהֵב. מִתְּנָה אַחַת מֵהֶן
מִעֲפָכֶת. שִׁירֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד מַעֲרְבֵי שֶׁל מִזְבַּח
הַחִיצוֹן. אִם לֹא נָתַן לֹא עֵכָב:

^ב פָּרִים הַנִּשְׂרָפִים וְשֹׁעִירִים הַנִּשְׂרָפִים שְׁחִיטָתָן בַּצֶּפֶן.
וְקָבוֹל דָּמָן בְּכָלִי שָׁרֵת בַּצֶּפֶן. וְדָמָן טָעוֹן הִזְיָה עַל הַפְּרֻכָּת.
וְעַל מִזְבַּח הַזֹּהֵב. מִתְּנָה אַחַת מֵהֶן מִעֲפָכֶת. שִׁירֵי הַדָּם
הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד מַעֲרְבֵי שֶׁל מִזְבַּח הַחִיצוֹן. אִם לֹא נָתַן
לֹא עֵכָב. אֵלֹהִים וְאֵלֹהִים נִשְׂרָפִין בְּבֵית הַדָּשָׁן:

^ג חֲטָאוֹת הַעֲבוּר וְהִתְחִיד. אֵלֹהִים הֵן חֲטָאוֹת הַעֲבוּר. שֹׁעִירֵי
רִאשֵׁי חֲדָשִׁים. וְשֶׁל מוֹעֲדוֹת. שְׁחִיטָתָן בַּצֶּפֶן. וְקָבוֹל

דָּמָן בְּכָלִי שֶׁרַת בַּצָּפוֹן. וְדָמָן טָעוֹן אַרְבַּע מִתְּנוֹת עַל
אַרְבַּע קָרְנוֹת. בֵּיצֵד עָלָה בַּכֶּבֶשׂ וּפָנָה לְסוּבָב. וּבָא לוֹ
לְקָרֵן דְּרוֹמִית מִזְרָחִית. מִזְרָחִית צְפוֹנִית. צְפוֹנִית מְעֲרָבִית.
מְעֲרָבִית דְּרוֹמִית. שִׁירֵי הַדָּם הֵיחָה שׁוֹפֵךְ עַל יֶסוֹד דְּרוֹמִית.
וְנֶאֱכָלִין לַפָּנִים מִן הַקֶּלְעִים. לְזִכְרֵי כְהוֹנָה. בְּכָל מֵאֵכָל.
לְיוֹם וּלְיֵלָה עַד חֲצוֹת:

ד' הָעוֹלָה קֹדֶשׁ קִדְשִׁים. שְׁחִיטָתָהּ בַּצָּפוֹן. וְקָבֹל דָּמָה
בְּכָלִי שֶׁרַת בַּצָּפוֹן. וְדָמָה טָעוֹן שְׁתֵּי מִתְּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע.
וּטְעוֹנָה הַפֶּשֶׁט וְנִתְּוַח. וְכָלִיל לְאִשִּׁים:

ה' זִבְחֵי שְׁלָמִי צָבוֹר וְאַשְׁמוֹת. אֵלּוּ הֵן אֲשָׁמוֹת. אֲשֶׁם
גִּזְלוֹת. אֲשֶׁם מְעִילוֹת. אֲשֶׁם שִׁפְחָה חֲרוּפָה. אֲשֶׁם נָזִיר.
אֲשֶׁם מְצוֹרֵעַ. אֲשֶׁם תָּלוּי. שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן. וְקָבֹל דָּמָן
בְּכָלִי שֶׁרַת בַּצָּפוֹן. וְדָמָן טָעוֹן שְׁתֵּי מִתְּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע.
וְנֶאֱכָלִין לַפָּנִים מִן הַקֶּלְעִים. לְזִכְרֵי כְהוֹנָה. בְּכָל מֵאֵכָל.
לְיוֹם וּלְיֵלָה עַד חֲצוֹת:

ו' הַתּוֹדָה וְאֵיל נָזִיר קִדְשִׁים קָלִים. שְׁחִיטָתָן בְּכָל מָקוֹם
בַּעֲזָרָה. וְדָמָן טָעוֹן שְׁתֵּי מִתְּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע. וְנֶאֱכָלִין בְּכָל
הָעִיר. לְכָל אָדָם. בְּכָל מֵאֵכָל. לְיוֹם וּלְיֵלָה עַד חֲצוֹת.
הַמּוֹרֵם מֵהֶם כִּיּוֹצֵא בָהֶם. אֵלּא שֶׁהַמּוֹרֵם נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים.
לְנָשִׁיהֶם וּלְבָנֵיהֶם וּלְעַבְדֵיהֶם:

ז' שְׁלָמִים קִדְשִׁים קָלִים. שְׁחִיטָתָן בְּכָל מָקוֹם בַּעֲזָרָה.
וְדָמָן טָעוֹן שְׁתֵּי מִתְּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע. וְנֶאֱכָלִין בְּכָל הָעִיר.

לְכָל אָדָם בְּכָל מֵאֵכָל לִשְׁנֵי יָמִים וְלִילָה אֶחָד הַמּוֹרֶם
מֵהֶם בְּיוֹצֵא בָהֶם אֵלָא שֶׁהַמּוֹרֶם נֶאֱכָל לַפְּהָגִים לְנִשְׁיָהֶם
וְלַבְּנֵיהֶם וְלַעֲבָדֵיהֶם:

הַבְּכוֹר וְהַמַּעֲשֵׂר וְהַפֶּסַח קָדָשִׁים קָלִים שְׁחִיטָתָן בְּכָל
מָקוֹם בַּעֲזָרָה וְדָמָן טָעוֹן מִתְּנָה אַחַת וּבִלְבָד שִׁיתָן כְּנֶגֶד
הַיִּסוֹד שְׁנֵה בְּאֵכִילָתָן הַבְּכוֹר נֶאֱכָל לַפְּהָגִים וְהַמַּעֲשֵׂר
לְכָל אָדָם וְנֶאֱכָלִין בְּכָל הָעִיר בְּכָל מֵאֵכָל לִשְׁנֵי יָמִים
וְלִילָה אֶחָד הַפֶּסַח אֵינוֹ נֶאֱכָל אֵלָא בְּלִילָה וְאֵינוֹ נֶאֱכָל
אֵלָא עַד חֲצוֹת וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֵלָא לְמִנּוּיָו וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֵלָא
צָלִי:

פרק ו

קָדָשִׁי קָדָשִׁים שֶׁשְׁחָטָן בְּרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר
כָּאֵלוֹ נִשְׁחָטוּ בְּצִפּוֹן רַבִּי יוֹסִי בֵּר יְהוּדָה אוֹמֵר
מִחֲצֵי הַמִּזְבֵּחַ וְלִצִּפּוֹן כְּצִפּוֹן מִחֲצֵי הַמִּזְבֵּחַ וְלִדְרוֹם
כְּדְרוֹם הַמִּנְחוֹת הָיוּ נִקְמָצוֹת בְּכָל מָקוֹם בַּעֲזָרָה וְנֶאֱכָלִין
לְפָנִים מִן הַקִּלְעִים לְזִכְרֵי כְהוֹנָה בְּכָל מֵאֵכָל לְיוֹם וְלִילָה
עַד חֲצוֹת:

חֲטָאת הָעוֹף הֵיטָה נַעֲשִׂית עַל קֶרֶן דְּרוֹמִית מִעֶרְבִית
בְּכָל מָקוֹם הֵיטָה כְּשֶׁרָה אֵלָא שְׂזָה הִיא מְקוֹמָה שְׁלֹשָׁה
דְּבָרִים הֵיטָה אוֹתָהּ הַקֶּרֶן מִשְׁמֶשֶׁת מְלֻמָּטָן וְשְׁלֹשָׁה
מְלֻמָּעָלָן מְלֻמָּטָן חֲטָאת הָעוֹף וְהַהֲגָשׁוֹת וְשִׁירֵי הַדָּם:

מִלְמַעַלָן נִסּוּד הַמִּים וְהַיֵּין. וְעוֹלֹת הָעוֹף כְּשֶׁהִיא רַבָּה
בַּמִּזְבֵּחַ:

א כָּל הָעוֹלִין לַמִּזְבֵּחַ עוֹלִין דֶּרֶךְ יָמִין. וּמְקִיפִין וְיוֹרְדִין דֶּרֶךְ
שְׂמָאל. חוּץ מִן הָעוֹלָה לְשַׁלֵּשָׁה דְּבָרִים אֵלּוּ. שֶׁהֵיוּ עוֹלִים
וְחוֹזְרִים לָעֵקֶב:

ד חֲטָאת הָעוֹף בִּיצַד הָיְתָה נַעֲשִׂית. הָיָה מוֹלֵק אֶת רֹאשָׁהּ.
מִמּוֹל עֶרְפָּה. וְאֵינוֹ מִבְּדִיל. וּמִזָּה מִדָּמָה. עַל קִיר הַמִּזְבֵּחַ.
שִׁירֵי הַדָּם הָיָה מִתְמַצֶּה עַל הַיִּסּוּד. אֵין לַמִּזְבֵּחַ אֵלָּא דָּמָה.
וְכֹלָה לְכַהֲנִים:

ה עוֹלֹת הָעוֹף בִּיצַד הָיְתָה נַעֲשִׂית. עָלָה בַּכֶּבֶשׂ וּפָנָה
לְסוּבָב. בָּא לוֹ לִקְרֹן דְּרוֹמִית מִזְרַחִית. הָיָה מוֹלֵק אֶת
רֹאשָׁהּ מִמּוֹל עֶרְפָּה וּמִבְּדִיל. וּמִמַּצָּה אֶת דָּמָה עַל קִיר
הַמִּזְבֵּחַ. נָטַל אֶת הָרֹאשׁ. וְהִקִּיף בֵּית מְלִיקְתּוֹ לַמִּזְבֵּחַ.
וּסְפָגוּ בַּמֶּלֶח. וְזָרְקוּ עַל גְּבֵי הָאִישִׁים. בָּא לוֹ לַגּוֹף. וְהִסִּיר
אֶת הַמְּרָאָה וְאֶת הַנוֹצָה. וְאֶת בְּגֵי מַעֲיִם הַיּוֹצְאִים עִמָּה.
וְהִשְׁלִיכֵן לְבֵית הַדִּשָּׁן. שֶׁסֶּע וְלֹא הִבְדִּיל. וְאִם הִבְדִּיל כְּשֶׁר.
וּסְפָגוּ בַּמֶּלֶח. וְזָרְקוּ עַל גְּבֵי הָאִישִׁים:

ו לֹא הִסִּיר לֹא אֶת הַמְּרָאָה. וְלֹא אֶת הַנוֹצָה. וְלֹא אֶת
בְּגֵי מַעֲיִם הַיּוֹצְאִים עִמָּה. וְלֹא סָפְגוּ בַּמֶּלֶח. כָּל שֶׁשָּׁנָה
בָּהּ מֵאַחֵר שֶׁמַּצָּה אֶת דָּמָה כְּשֶׁרָה. הִבְדִּיל בַּחֲטָאת. וְלֹא
הִבְדִּיל בְּעוֹלָה. פָּסַל מַצָּה דָם הָרֹאשׁ וְלֹא מַצָּה דָם הַגּוֹף.
פָּסוּלָהּ מַצָּה דָם הַגּוֹף. וְלֹא מַצָּה דָם הָרֹאשׁ כְּשֶׁרָה:

חטאת העוף שְׁמֶלֶקָה שְׁלֹא לְשִׁמָּהּ מִצָּה דָּמָה שְׁלֹא
 לְשִׁמָּהּ אוֹ לְשִׁמָּה וְשְׁלֹא לְשִׁמָּה אוֹ שְׁלֹא לְשִׁמָּה וְלְשִׁמָּה
 פְּסוּלָה עוֹלֹת הָעוֹף בְּשָׂרָהּ וּבִלְבָד שְׁלֹא עָלְתָה לְבָעָלִים
 אֶחָד חטאת העוף וְאַחַד עוֹלֹת הָעוֹף שְׁמֶלֶקָן וְשִׁמְצָה
 דָּמָן לֶאֱכֹל דָּבָר שֶׁדָּרְכוּ לֶאֱכֹל לְהַקְטִיר דָּבָר שֶׁדָּרְכוּ
 לְהַקְטִיר חוּץ לְמִקְוָמוֹ פְּסוּל וְאִין בּוֹ כֶּרֶת חוּץ לְזִמְנוֹ
 פְּגוּל וְחֵיבִין עָלָיו כֶּרֶת וּבִלְבָד שֶׁיִּקְרַב הַמִּתֵּיר בְּמִצְוֹתָיו
 בִּיצֵד קָרֵב הַמִּתֵּיר בְּמִצְוֹתָיו מֶלֶק בְּשִׁתִּיקָהּ וּמִצָּה הֵדֶם
 חוּץ לְזִמְנוֹ אוֹ שְׁמֶלֶק חוּץ לְזִמְנוֹ וּמִצָּה הֵדֶם בְּשִׁתִּיקָהּ
 אוֹ שְׁמֶלֶק וּמִצָּה הֵדֶם חוּץ לְזִמְנוֹ זֶה הוּא שֶׁקָּרַב הַמִּתֵּיר
 בְּמִצְוֹתָיו בִּיצֵד לֹא קָרַב הַמִּתֵּיר בְּמִצְוֹתָיו מֶלֶק חוּץ
 לְמִקְוָמוֹ וּמִצָּה הֵדֶם חוּץ לְזִמְנוֹ אוֹ שְׁמֶלֶק חוּץ לְזִמְנוֹ
 וּמִצָּה הֵדֶם חוּץ לְמִקְוָמוֹ (אוֹ שְׁמֶלֶק וּמִצָּה אֶת הֵדֶם חוּץ
 לְמִקְוָמוֹ) חטאת העוף שְׁמֶלֶקָה שְׁלֹא לְשִׁמָּהּ וּמִצָּה דָּמָה
 חוּץ לְזִמְנָהּ אוֹ שְׁמֶלֶקָה חוּץ לְזִמְנָהּ וּמִצָּה דָּמָה שְׁלֹא
 לְשִׁמָּהּ אוֹ שְׁמֶלֶקָה וּמִצָּה דָּמָה שְׁלֹא לְשִׁמָּהּ זֶה הוּא
 שְׁלֹא קָרַב הַמִּתֵּיר בְּמִצְוֹתָיו לֶאֱכֹל בְּזִית בַּחוּץ וּבְזִית
 לְמַחֵר בְּזִית לְמַחֵר וּבְזִית בַּחוּץ בְּחֻצֵּי זִית בַּחוּץ וּכְחֻצֵּי
 זִית לְמַחֵר בְּחֻצֵּי זִית לְמַחֵר וּכְחֻצֵּי זִית בַּחוּץ פְּסוּל וְאִין
 בּוֹ כֶּרֶת אָמַר רַבִּי יְהוּדָה זֶה הַכֶּלֶל אִם מִחֻשְׁבֶּת הַזִּמָּן
 קִדְּמָה לְמִחֻשְׁבֶּת הַמָּקוֹם פְּגוּל וְחֵיבִין עָלָיו כֶּרֶת וְאִם
 מִחֻשְׁבֶּת הַמָּקוֹם קִדְּמָה לְמִחֻשְׁבֶּת הַזִּמָּן פְּסוּל וְאִין בּוֹ
 כֶּרֶת וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים זֶה וְזֶה פְּסוּל וְאִין בּוֹ כֶּרֶת לֶאֱכֹל

בַּחֲצִי זֵית וְלֹהֶקֶטִיר בַּחֲצִי זֵית בָּשָׂר־שֵׂאִין אֲכִילָה וְהִקְטָרָה
מִצֵּטְרָפִין:

פרק ז

חֲטָאֹת הָעוֹף שֶׁעֲשָׂאָה לְמִטָּהּ בְּמַעֲשֵׂה חֲטָאֹת לְשֵׁם
חֲטָאֹת בְּשָׂרָהּ בְּמַעֲשֵׂה חֲטָאֹת לְשֵׁם עוֹלָה
בְּמַעֲשֵׂה עוֹלָה לְשֵׁם חֲטָאֹת בְּמַעֲשֵׂה עוֹלָה לְשֵׁם עוֹלָה
פְּסוּלָה עֲשָׂאָה לְמַעֲלָה בְּמַעֲשֵׂה כָלָם פְּסוּלָה:

ב עוֹלֹת הָעוֹף שֶׁעֲשָׂאָה לְמַעֲלָן בְּמַעֲשֵׂה עוֹלָה לְשֵׁם עוֹלָה
בְּשָׂרָהּ בְּמַעֲשֵׂה עוֹלָה לְשֵׁם חֲטָאֹת בְּשָׂרָהּ וּבְלֶבֶד שְׁלֹא
עָלְתָה לְבָעָלִים בְּמַעֲשֵׂה חֲטָאֹת לְשֵׁם עוֹלָה בְּמַעֲשֵׂה
חֲטָאֹת לְשֵׁם חֲטָאֹת פְּסוּלָה עֲשָׂאָן לְמִטָּן בְּמַעֲשֵׂה כָלָן
פְּסוּלָה:

ג וְכָלֵן אֵינָן מְטַמְּאוֹת בְּבֵית הַבְּלִיעָה וּמוֹעֲלִין בָּהֶן חוּץ
מִחֲטָאֹת הָעוֹף שֶׁעֲשָׂאָה לְמִטָּן בְּמַעֲשֵׂה חֲטָאֹת לְשֵׁם
חֲטָאֹת:

ד עוֹלֹת הָעוֹף שֶׁעֲשָׂאָה לְמִטָּן בְּמַעֲשֵׂה חֲטָאֹת לְשֵׁם
חֲטָאֹת רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר מוֹעֲלִין בָּהּ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר
אֵין מוֹעֲלִין בָּהּ אִמֵּר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מָה אִם חֲטָאֹת שֵׂאִין
מוֹעֲלִין בָּהּ לְשִׁמָּה בְּשִׁשְׁנָה אֶת שְׁמָהּ מוֹעֲלִין בָּהּ עוֹלָה
שְׁמוֹעֲלִין בָּהּ לְשִׁמָּה בְּשִׁשְׁנָה אֶת שְׁמָהּ אֵינוֹ דִּין שְׁיִמְעֵלוּ
בָּהּ אִמֵּר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ לֹא אִם אִמְרַת בַּחֲטָאֹת שִׁשְׁנָה

אֶת שְׁמָה לְשֵׁם עֹזְלָה. שְׁכַן שָׁנָה (אֶת) שְׁמָה לְדָבָר שִׁישׁ
 בּוֹ מְעִילָה. תֹּאמַר בְּעֹזְלָה שִׁשְׁנָה אֶת שְׁמָה לְשֵׁם חֲטָאֵת.
 שְׁכַן שָׁנָה אֶת שְׁמָה לְדָבָר שְׂאִין בּוֹ מְעִילָה. אָמַר לוֹ רַבִּי
 אֱלִיעֶזֶר וְהָרִי קִדְּשִׁי קִדְּשִׁים שִׁשְׁחָטֵן בְּדָרוֹם וְשִׁחָטֵן לְשֵׁם
 קִדְּשִׁים קָלִים יוֹכִיחוּ. שְׁכַן שָׁנָה אֶת שְׁמֹן לְדָבָר שְׂאִין בּוֹ
 מְעִילָה. וּמוֹעֲלִין בָּהֶן. אֵף אֶתָּה אַל תִּתְּמָה עַל הָעֹזְלָה.
 שְׂאֵף עַל פִּי שִׁשְׁנָה אֶת שְׁמָה. לְדָבָר שְׂאִין בּוֹ מְעִילָה
 שִׁמְעֵלוּ בָּהּ. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ לֹא. אִם אִמְרַתָּ בְּקִדְּשִׁי
 קִדְּשִׁים שִׁשְׁחָטֵן בְּדָרוֹם וְשִׁחָטֵן לְשֵׁם קִדְּשִׁים קָלִים. שְׁכַן
 שָׁנָה אֶת שְׁמֹן לְדָבָר שִׁישׁ בּוֹ אֶסּוּר וְהִתֵּר. תֹּאמַר בְּעֹזְלָה.
 שִׁשְׁנָה אֶת שְׁמָה בְּדָבָר שִׁכְּלוּ הֵתֵר:

ה' מֶלֶךְ בְּשִׁמְאֵל אוֹ בְּלִילָה. שָׁחַט חֹלִין בְּפָנִים וְקִדְּשִׁים
 בַּחוּץ אֵינָן מְטַמְּאִין בְּבֵית הַבְּלִיעָה. מֶלֶךְ בְּסָפִין. מֶלֶךְ
 חֹלִין בְּפָנִים וְקִדְּשִׁים בַּחוּץ. תּוֹרִים שְׁלֹא הִגִּיעַ זְמַנָּן. וּבְגִי
 יוֹנָה שֶׁעָבַר זְמַנָּן. שִׁיבֵשׁ גִּפָּה. וְשִׁנְסְמִית עֵינָה. וְשִׁנְקֻטָּעָה
 רִגְלָה. מְטַמְּאָה בְּבֵית הַבְּלִיעָה. זֶה הַכֹּל כָּל שֶׁהִיא פְּסוּלָה
 בְּקִדְּשׁ. אֵינָה מְטַמְּאָה בְּבֵית הַבְּלִיעָה. לֹא הִיא פְּסוּלָה
 בְּקִדְּשׁ. מְטַמְּאָה בְּבֵית הַבְּלִיעָה. וְכָל הַפְּסוּלִים שֶׁמִּלְקוֹ.
 מְלִיקְתָן פְּסוּלָה. וְאֵינָן מְטַמְּאוֹת בְּבֵית הַבְּלִיעָה:

י מֶלֶךְ וְנִמְצָא טְרֵפָה. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר אֵינָה מְטַמְּאָה
 בְּבֵית הַבְּלִיעָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מְטַמְּאָה בְּבֵית
 הַבְּלִיעָה. אָמַר רַבִּי מֵאִיר מָה אִם נִבְלַת בְּהֵמָה
 שֶׁהִיא מְטַמְּאָה בְּמַגֵּעַ וּבְמִשָּׁא. שְׁחִיטָתָה מְטַהֶרֶת

את טרפתה מטמאתה. נבלת העוף שאינה מטמאה
במגע ובמשא. אינו דין שתהא שחיטתה מטהרת
את טרפתה מטמאתה. מה מצינו בשחיטתה שהיא
מכשרתה באכילה. ומטהרת את טרפתה מטמאתה. אף
מליקתה שהיא מכשרתה באכילה. תטהר את טרפתה
מטמאתה. רבי יוסי אומר דיה בנבלת בהמה. שחיטתה
מטהרה. אבל לא מליקתה:

פרק ח

כל הזבחים שנתערבו בחטאות המתות או בשור
הנסקל. (אפילו אחד ברבוא.) ימותו כלם. נתערבו
בשור שנתעבדה בו עבירה. או שהמית את האדם. על פי
עד אחד. או על פי הבעלים. ברובע ובנרבע ובמקצה
ובנעבד ובאתנן ובמחיר ובכלאים ובטריפה וביוצא דפן.
ירעו עד שישתאבו. וימכרו ויביא בדמי היפה שבהן
מאותו המין. נתערב בחולין תמימים. ימכרו החולין
לצרכי אותו המין:

^ב קדשים בקדשים מין במינו. זה יקרב לשם מי שהוא.
וזה יקרב לשם מי שהוא. קדשים בקדשים מין בשאינו
מינו. ירעו עד שישתאבו וימכרו ויביא בדמי היפה שבהן
ממין זה. ובדמי היפה שבהן ממין זה. ויפסיד המותר
מביתו. נתערבו בבכור ובמעשר. ירעו עד שישתאבו.

וַיֹּאכְלוּ בַּבֶּכֹּר וּכְמַעֲשֵׂר. הַכֹּל יִכּוּלִין לְהִתְעַרֵּב. חוּץ מִן
הַחֲטָאִת וְהָאֲשָׁם:

ג אֲשָׁם שְׁנַתְעַרְב בְּשִׁלְמִים. (יָרְעוּ עַד שְׁיִסְתַּאֲבוּ.) רַבִּי
שְׁמַעוֹן אוֹמֵר שְׁנִיָּהֶם יִשְׁחֲטוּ בַּצֶּפוֹן. וַיֹּאכְלוּ בַּחֲמֹז
שְׁבָהֶן. אָמְרוּ לוֹ אֵין מְבִיאִים קֳדָשִׁים לְבֵית הַפֶּסוּל.
נִתְעַרְבוּ חֲתִיכוֹת בַּחֲתִיכוֹת. קֳדָשִׁי קֳדָשִׁים בְּקֳדָשִׁים
קָלִים. הִנָּא כָּלִין לְיוֹם אֶחָד בְּנֹאכְלִים לְשָׁנִי יָמִים. יֹאכְלוּ
בַּחֲמֹז שְׁבָהֶן:

ד אַבְרִי חֲטָאִת שְׁנַתְעַרְבוּ בְּאַבְרִי עוֹלָה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר
יִתֵּן לְמַעַלְן. וְרוֹאֶה אֲנִי אֶת בֶּשֶׂר הַחֲטָאִת מְלַמֵּעַלְן. כָּאֵלוֹ
הוּא עֵצִים. וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים תַּעֲבֹר צוּרְתָן. וַיֵּצֵא לְבֵית
הַשְּׂרָפָה:

ה אַבְרִין בְּאַבְרִי בְּעָלִי מוֹמִין. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר. אִם קָרַב
רֹאשׁ אֶחָד מֵהֶן. יִקְרְבוּ כָּל הָרֹאשִׁין. כָּרְעוּ שֶׁל אֶחָד מֵהֶן.
יִקְרְבוּ כָּל הַכֶּרְעִים. וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים אֲפִילוֹ קָרְבוּ כָּלִים.
חוּץ מֵאֶחָד מֵהֶן. יֵצֵא לְבֵית הַשְּׂרִיפָה:

ו דָּם שְׁנַתְעַרְב בַּמִּים. אִם יֵשׁ בּוֹ מֵרָאֶה דָּם כָּשֶׁר. נִתְעַרַּב
בֵּינָן. רוֹאִין אוֹתוֹ כָּאֵלוֹ הוּא מִים. נִתְעַרַּב בְּדָם בְּהֵמָה אוֹ
בְּדָם חִיָּה רוֹאִין אוֹתוֹ כָּאֵלוֹ הוּא מִים. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר
אֵין דָּם מְבַטֵּל דָּם:

י' נִתְעַרְב בָּדָם פְּסוּלִין. יִשְׁפֹּךְ לְאַמָּה. בָּדָם תִּמְצִית יִשְׁפֹּךְ
לְאַמָּה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְכַשִּׁיר. אִם לֹא נִמְלָךְ וְנָתַן כָּשֶׁר:

ח' דָּם תְּמִימִים בָּדָם בְּעָלֵי מוּמִין. יִשְׁפֹּךְ לְאַמָּה. כּוֹס
בְּכוֹסוֹת. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר קָרֵב כּוֹס אֶחָד. יִקְרְבוּ כָּל
הַכּוֹסוֹת. וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים אֲפִילוּ קָרְבוּ כָּלֶם חוּץ מֵאֶחָד
מֵהֶן. יִשְׁפֹּךְ לְאַמָּה:

ט' הַנִּתְגָּנִן לְמִטָּה שֶׁנִּתְעַרְבוּ בְּנִתְגָּנִן לְמַעְלָה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
אוֹמֵר יִתֵּן לְמַעְלָה. וְרוֹאֶה אֲנִי אֶת הַתַּחֲתוֹנִים לְמַעְלָה.
כְּאִלוּ הֵן מִים. וַיִּחְזֹר וַיִּתֵּן לְמִטָּה. וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים יִשְׁכְּבוּ
לְאַמָּה. וְאִם לֹא נִמְלָךְ וְנָתַן כָּשֶׁר:

י' הַנִּתְגָּנִן מִתְּנָה אֶחָת שֶׁנִּתְעַרְבוּ בְּנִתְגָּנִן מִתְּנָה אֶחָת. יִנָּתְנוּ
מִתְּנָה אֶחָת. מִתֵּן אַרְבַּע בְּמִתֵּן אַרְבַּע יִנָּתְנוּ מִתֵּן אַרְבַּע.
מִתֵּן אַרְבַּע בְּמִתְּנָה אֶחָת. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר יִנָּתְנוּ בְּמִתֵּן
אַרְבַּע. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר יִנָּתְנוּ בְּמִתְּנָה אֶחָת. אָמַר לוֹ
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְהָרִי הוּא עוֹבֵר עַל בֵּל תִּגְרַע. אָמַר לוֹ רַבִּי
יְהוֹשֻׁעַ וְהָרִי הוּא עוֹבֵר עַל בֵּל תּוֹסִיף. אָמַר לוֹ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
לֹא נֶאֱמַר בֵּל תּוֹסִיף. אֲלֹא כִּשְׁהוּא בְּעַצְמוֹ. אָמַר לוֹ רַבִּי
יְהוֹשֻׁעַ לֹא נֶאֱמַר בֵּל תִּגְרַע. אֲלֹא כִּשְׁהוּא בְּעַצְמוֹ. וְעוֹד
אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ כִּשְׁנִיתָ עֲבַרְתָּ עַל בֵּל תּוֹסִיף. וְעִשִּׂיתָ
מַעֲשֵׂה בִידָךְ. וְכִשְׁלֹא נָתַתָּ עֲבַרְתָּ עַל בֵּל תִּגְרַע. וְלֹא
עִשִּׂיתָ מַעֲשֵׂה בִידָךְ:

א" הַנִּתְּנִים בַּפָּנִים שֶׁנִּתְּעָרְבוּ בַּנִּתְּנִין בַּחוּץ יִשְׁפְּכוּ לָאֲמָהּ.
 נָתַן בַּחוּץ וַחֲזָר וְנָתַן בַּפָּנִים כָּשֶׁר בַּפָּנִים וַחֲזָר וְנָתַן בַּחוּץ
 רַבִּי עֲקִיבָא פּוֹסֵל וַחֲכָמִים מְכַשִּׁירִין שֶׁהִיא רַבִּי עֲקִיבָא
 אוֹמֵר כָּל הַדָּמִים שֶׁנִּכְנְסוּ לְכַפֵּר בַּהִיכָל פְּסוּלִין וַחֲכָמִים
 אוֹמְרִים חֲטָאת בְּלֶבֶד רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר אִף הָאֲשָׁם
 שֶׁנֶּאֱמַר בַּחֲטָאת וְכֹאשָׁם:

ב" חֲטָאת שֶׁקִּבֵּל דָּמָה בְּשָׁנִי כּוֹסוֹת יֵצֵא אֶחָד מֵהֶן לַחוּץ.
 הַפָּנִימִי כָּשֶׁר נִכְנָס אֶחָד מֵהֶן לַפָּנִים רַבִּי יוֹסִי הַגִּלְלִי
 מְכַשִּׁיר בַּחֲצוֹן וַחֲכָמִים פּוֹסְלִין אָמַר רַבִּי יוֹסִי הַגִּלְלִי
 מָה אִם בַּמָּקוֹם שֶׁהִמְחִשְׁבָה פּוֹסֵלֶת בַּחוּץ לֹא עָשָׂה אֶת
 הַמְּשׁוֹאֵר כִּיּוֹצֵא מָקוֹם שֶׁאֵין הִמְחִשְׁבָה פּוֹסֵלֶת בַּפָּנִים.
 אֵינוּ דִין שֶׁלֹּא נַעֲשֶׂה אֶת הַמְּשׁוֹאֵר כִּנְכָּנס נִכְנָס לְכַפֵּר
 אִף עַל פִּי שֶׁלֹּא כָּפַר פָּסֵל דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר רַבִּי שִׁמְעוֹן
 אוֹמֵר עַד שֶׁיִּכְפֹּר רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אִם הִכְנִיס שׁוֹגֵג כָּשֶׁר
 כָּל הַדָּמִים הַפְּסוּלִין שֶׁנִּתְּנוּ עַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ לֹא הִרְצָה
 הַצֵּיץ אֶלָּא עַל הַטֵּמֵא שֶׁהַצֵּיץ מִרְצָה עַל הַטֵּמֵא וְאֵינוּ
 מִרְצָה עַל הַיּוֹצֵא:

פרק ט

הַמִּזְבֵּחַ מְקַדֵּשׁ אֶת הָרָאוּי לוֹ. רַבִּי יְהוֹשֻעַ אֹמֵר כָּל
הָרָאוּי לְאֲשִׁים אִם עָלָה לֹא יֵרֵד. שֶׁנֶּאֱמַר הִיא
הָעוֹלָה עַל מוֹקְדָה עַל הַמִּזְבֵּחַ. מָה עוֹלָה שֶׁהִיא רְאוּיָה
לְאֲשִׁים. אִם עָלְתָה לֹא תֵרֵד. אֵף כָּל דָּבָר שֶׁהוּא רְאוּי
לְאֲשִׁים אִם עָלָה לֹא יֵרֵד. רַבֵּן גַּמְלִיאֵל אֹמֵר כָּל הָרָאוּי
לְמִזְבֵּחַ. אִם עָלָה לֹא יֵרֵד. שֶׁנֶּאֱמַר הִיא הָעוֹלָה עַל מוֹקְדָה
עַל הַמִּזְבֵּחַ. מָה עוֹלָה שֶׁהִיא רְאוּיָה לְמִזְבֵּחַ אִם עָלְתָה
לֹא תֵרֵד. אֵף כָּל דָּבָר שֶׁהוּא רְאוּי לְמִזְבֵּחַ. אִם עָלָה
לֹא יֵרֵד. אֵין בֵּין דְּבָרֵי רַבֵּן גַּמְלִיאֵל לְדְבָרֵי רַבִּי יְהוֹשֻעַ
אֶלָּא הַדָּם וְהַנֶּסֶכִּים. שֶׁרַבֵּן גַּמְלִיאֵל אֹמֵר לֹא יֵרֵדוּ. וְרַבִּי
יְהוֹשֻעַ אֹמֵר יֵרֵדוּ. רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר הַזֶּבֶחַ כָּשֶׁר וְהַנֶּסֶכִּים
פְּסוּלִין. הַנֶּסֶכִּים כָּשֶׁרִין וְהַזֶּבֶחַ פְּסוּל. אֶפִּילוּ זֶה זֶה
פְּסוּלִין. הַזֶּבֶחַ לֹא יֵרֵד וְהַנֶּסֶכִּים יֵרֵדוּ:

ב וְאִלוֹ אִם עָלוּ לֹא יֵרֵדוּ. הֶלֶן. וְהִטְמָא. וְהִיּוֹצֵא. וְהַנֶּשֶׁחַט
חוּץ לְזִמְנוֹ. וְחוּץ לְמִקְוֵמוֹ. וְשֶׁקִּבְּלוּ פְּסוּלִים וְזָרְקוּ אֶת דָּמוֹ.
רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר שֶׁנֶּשֶׁחַטָּה בְּלִילָה. וְשֶׁנֶּשֶׁפֶּךְ דָּמָה. וְשִׁיּוֹצֵא
דָּמָה חוּץ לְקִלְעִים. אִם עָלְתָה תֵרֵד. רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר לֹא
תֵרֵד. שֶׁהִיא רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר כָּל שֶׁפְּסוּלוֹ בְּקֹדֶשׁ הַקֹּדֶשׁ
מִקִּבְּלוֹ. לֹא הָיָה פְּסוּלוֹ בְּקֹדֶשׁ. אֵין הַקֹּדֶשׁ מִקִּבְּלוֹ:

ג אִלוֹ לֹא הָיָה פְּסוּלִין בְּקֹדֶשׁ. הַרֹבֵעַ. וְהַנֶּרְבֵּעַ. וְהַמוֹקְצָה
וְהַנֶּעֱבֵד. וְהָאֶתְנָן. וְהַמִּחִיר. וְהַכִּלְאִים. וְהַטְּרֵפָה. וְיוֹצֵא דָפֶן.

וּבַעֲלֵי מוֹמִין רַבִּי עֲקִיבָא מְכַשִּׁיר בְּבַעֲלֵי מוֹמִין רַבִּי חֲנִנְיָא
סָגַן הַכֹּהֲנִים אוֹמֵר דּוֹחָה הִיא אָבָא אֶת בַּעֲלֵי מוֹמִין מֵעַל
גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ:

ד' כָּשֶׁם שָׂאֵם עָלוּ לֹא יֵרְדוּ כִּךְ אִם יֵרְדוּ לֹא יַעֲלוּ
וְכֵלֶן שָׁעֲלוּ חַיִּים לְרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ יֵרְדוּ עוֹלָה שְׁעֻלָּתָהּ
חֲתָה לְרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ תֵּרֵד שְׁחָטָה בְּרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ יִפְשִׁיט
וַיִּנְתַּח בַּמְקוֹמָה:

ה' וְאֵלּוּ אִם עָלוּ יֵרְדוּ בָּשָׂר קִדְשֵׁי קִדָּשִׁים וּבָשָׂר קִדָּשִׁים
קָלִים וּמוֹתֵר הָעֹמֵר וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם וְלֶחֶם הַפָּנִים וְשִׁירֵי
מִנְחוֹת וְהַקֹּטֶרֶת הַצֹּמֵר שֶׁבְּרֹאשֵׁי כִבָּשִׁים וְהַשְּׂעִר
שֶׁבִּזְקוֹן תִּישִׁים וְהַעֲצָמוֹת וְהַגִּידִים וְהַקֶּרְנִים וְהַטְּלָפִים
בְּזֶמֶן שְׂאִין מִחֻבְרִין יַעֲלוּ שֶׁנֶּאֱמַר וְהַקֵּטִיר הַכֹּהֵן אֶת הַכֹּל
הַמִּזְבֵּחַ פָּרְשׁוּ לֹא יַעֲלוּ שֶׁנֶּאֱמַר וְעֲשִׂיתָ עוֹלֹתֶיךָ הַבָּשָׂר
וְהָדָם:

ו' וְכֹלֶם שֶׁפָּקְעוּ מֵעַל גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ לֹא יִחְזִיר וְכֵן גִּחְלֹת
שֶׁפָּקְעָה מֵעַל גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ אֲבָרִים שֶׁפָּקְעוּ מֵעַל גְּבֵי
הַמִּזְבֵּחַ קִדָּם לַחֲצוֹת יִחְזִיר וּמוֹעֲלִין בָּהֶן לְאַחֵר חֲצוֹת
לֹא יִחְזִיר וְאִין מוֹעֲלִין בָּהֶן:

ז' כָּשֶׁם שֶׁהַמִּזְבֵּחַ מְקֻדָּשׁ אֶת הָרָאוּי לוֹ כִּךְ הַכֶּבֶשׂ מְקֻדָּשׁ
כָּשֶׁם שֶׁהַמִּזְבֵּחַ וְהַכֶּבֶשׂ מְקֻדָּשִׁין אֶת הָרָאוּי לָהֶן כִּךְ
הַכֹּלִים מְקֻדָּשִׁין כָּלִי הַלֶּחַ מְקֻדָּשִׁין אֶת הַלֶּחַ וּמִדּוֹת
הַיָּבֵשׁ מְקֻדָּשׁוֹת אֶת הַיָּבֵשׁ אִין כָּלִי הַלֶּחַ מְקֻדָּשִׁין אֶת

הַיֵּבֶשׁ. וְלֹא מִדּוֹת הַיֵּבֶשׁ מִקְדָּשׁוֹת אֶת הַלֶּחֶם כְּלִי הַקֹּדֶשׁ
שֶׁנִּקְבּוּ. אִם עוֹשִׂים הֵם מֵעֵין מְלֹאכְתָּן שֶׁהָיוּ עוֹשִׂין וְהָיוּ
שְׁלֵמִים. מִקְדָּשִׁים. וְאִם לֹא אֵין מִקְדָּשִׁים. וְכֹלֵם אֵין
מִקְדָּשִׁים אֶלָּא בַקֹּדֶשׁ:

פרק י

כָּל הַתְּדִיר מִחֲבֵרוֹ קוֹדֵם אֶת חֲבֵרוֹ. הַתְּמִידִין קוֹדֵמִין
לְמוֹסָפִין. מוֹסָפֵי שַׁבָּת קוֹדֵמִין לְמוֹסָפֵי רֹאשׁ חֹדֶשׁ.
מוֹסָפֵי רֹאשׁ חֹדֶשׁ קוֹדֵמִין לְמוֹסָפֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה. (שְׁנֶאֱמַר
מִלְּבַד עוֹלֶת הַבֶּקֶר אֲשֶׁר לְעוֹלֶת הַתְּמִיד תַּעֲשׂוּ אֶת אֵלֶּה:

א וְכָל הַמִּקְדָּשׁ מִחֲבִירוֹ קוֹדֵם אֶת חֲבִירוֹ. דָּם חֲטָאת
קוֹדֵם לְדָם עוֹלָה. מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְרַצָּה. אֵיבָרֵי עוֹלָה קוֹדֵמִין
לְאֵמוּרֵי חֲטָאת. מִפְּנֵי שֶׁהֵן כָּלִיל לְאֵשִׁים. חֲטָאת קוֹדֵמֶת
לְאֵשִׁים. מִפְּנֵי שֶׁדָּמָה נָתַן עַל אַרְבַּע קֶרְנוֹת. וְעַל הַיִּסּוּד.
אֲשֶׁם קוֹדֵם לַתּוֹדָה וְלֵאֵיל נְזִיר. מִפְּנֵי שֶׁהוּא קֹדֶשׁ
קֹדֶשִׁים. הַתּוֹדָה וְאֵיל נְזִיר קוֹדֵמִין לְשְׁלָמִים. מִפְּנֵי שֶׁהֵן
נֶאֱכָלִין לַיּוֹם אֶחָד וְטֻעוֹנִים לֶחֶם. שְׁלָמִים קוֹדֵמִין לְבָכוֹר
מִפְּנֵי שֶׁהֵן טֻעוֹנִים מִתָּן אַרְבַּע. וְסְמִיכָה וְנִסְכִּים וְתִנּוּפֹת
חֲזָה וְשׁוֹק:

ג הַבָּכוֹר קוֹדֵם לְמַעֲשֵׂר. מִפְּנֵי שֶׁקְדוּשָׁתוֹ מֵרַחֵם. וְנֶאֱכָל
לְכֹהֲנִים. הַמַּעֲשֵׂר קוֹדֵם לְעוֹפּוֹת. מִפְּנֵי שֶׁהוּא זָבַח. וַיֵּשׁ בּוֹ
קֹדֶשׁ קֹדֶשִׁים דָּמוֹ וְאֵמוּרָיו:

י העופות קודמין למנחות. מפני שהן מיני דמים. מנחת חוטא קודמת למנחת נדבה. מפני שהיא באה על חטא. חטאת העוף קודמת לעולת העוף. וכן בהקדשה:

ה כל החטאות שבתורה קודמות לאשמות. חוץ מאשם מצורע. מפני שהוא בא להכשר. כל האשמות שבתורה. באין בני שתים. ובאין בכסף שקלים. חוץ מאשם נזיר. ואשם מצורע. שהן באין בני שנתן. ואינו באין בכסף שקלים:

י כשם שהן קודמין בהקרבתן. כך הן קודמין באכילתן. שלמים של אמש ושלמים של היום. של אמש קודמין. שלמים של אמש. וחטאת ואשם של היום. של אמש קודמין. דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים החטאת קודמת מפני שהיא קדשי קדשים:

י ובכלם הפהנים רשאים לשנות באכילתן. לאכלן צלויים. שלוקין ומבשלין. ולתת לתוכן תבלין חולין ותבלי תרומה. דברי רבי שמעון. רבי מאיר אומר לא יתן לתוכן תבלי תרומה. שלא יביא את התרומה לידי פסול:

ה אמר רבי שמעון אם ראית שמן שהוא מתחלק בעזרה. אין אתה צריך לשאול מה הוא. אלא מותר רקיקי מנחות ישראל. ולוג שמן של מצורע. אם ראית שמן שהוא נתון על גבי האשים. אין אתה צריך לשאול מה הוא. אלא

מוֹתֵר רְקִיקֵי מִנְחוֹת כֹּהֲנִים. וּמִנְחַת כֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ. שְׂאִין
מִתְנַדְּבִים שְׂמֶן. רַבִּי טְרַפּוֹן אוֹמֵר מִתְנַדְּבִים שְׂמֶן:

פרק יא

דָּם חֲטָאת שֶׁנִּתְּזוּ עַל הַבֶּגֶד. הָרִי זֶה טָעוֹן כְּבוֹס. אִף
עַל פִּי שְׂאִין הַכָּתוּב מְדַבֵּר. אֲלֵא בִּנְאֻכְלוֹת. שְׂנֵאֲמַר
בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ תֹּאכַל. אֶחָד הַנֶּאֱכָלֶת וְאֶחָד הַפְּנִימִית
טָעוֹנוֹת כְּבוֹס. שְׂנֵאֲמַר תּוֹרַת הַחֲטָאת. תּוֹרָה אַחַת לְכָל
הַחֲטָאוֹת:

^א חֲטָאת פְּסוּלָה אֵין דָּמָה טָעוֹן כְּבוֹס. בֵּין שֶׁהָיָה לָהּ שַׁעַת
הַכָּשֶׁר. בֵּין שֶׁלֹּא הָיָה לָהּ שַׁעַת הַכָּשֶׁר. אֵיזוֹ הִיא שֶׁהָיָה
לָהּ שַׁעַת הַכָּשֶׁר. שְׁלֵנָה. וְשִׁנְטִמָּאת. וְשִׁינְצָאָה. וְאֵיזוֹ הִיא
שֶׁלֹּא הָיָה לָהּ שַׁעַת הַכָּשֶׁר. שְׁנִשְׁחָטָה חוּץ לְזִמְנָה. וְחוּץ
לְמִקְמָה. וְשִׁקְבָלוּ פְּסוּלִין. וְזָרְקוּ אֶת דָּמָה:

^א נִתְּזוּ מִן הַצֹּאֵר עַל הַבֶּגֶד אֵינוֹ טָעוֹן כְּבוֹס. מִן הַקֶּרֶן
וּמִן הִיסוּד. אֵינוֹ טָעוֹן כְּבוֹס. נִשְׁפָּךְ עַל הָרֹצֶפֶה וְאֶסְפוֹ.
אֵינוֹ טָעוֹן כְּבוֹס. (אֵינוֹ טָעוֹן כְּבוֹס) אֲלֵא הַדָּם שֶׁנִּתְקַבֵּל
בְּכָלִי. וְרָאוּי לְהִזְיָה. נִתְּזוּ עַל הָעוֹר. עַד שֶׁלֹּא הִפְשֵׁט. אֵינוֹ
טָעוֹן כְּבוֹס. מִשֶּׁהִפְשֵׁט טָעוֹן כְּבוֹס. דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי
אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר אִף מִשֶּׁהִפְשֵׁט אֵינוֹ טָעוֹן כְּבוֹס. אֵינוֹ טָעוֹן
כְּבוֹס אֲלֵא מְקוֹם הַדָּם. וְדָבָר שֶׁהוּא רָאוּי לְקַבֵּל טִמְאָה.
וְרָאוּי לְכְבוֹס:

י' אֶחָד הַבֶּגֶד. וְאֶחָד הַשֶּׁק. וְאֶחָד הָעוֹר. טְעוּגִין כּבוֹס
בַּמָּקוֹם קָדוֹשׁ. וְשִׁבִּירַת כָּלִי חָרָס בַּמָּקוֹם קָדוֹשׁ. וּמְרִיקָה
וְשִׁטִּיפָה בְּכָלִי נְחֹשֶׁת בַּמָּקוֹם קָדוֹשׁ. זֶה חֹמֶר בַּחֲטָאֵת.
מִקְדָּשֵׁי קָדָשִׁים:

ה' בֶּגֶד שִׁיצָא חוּץ לַקִּלְעִים. נִכְנָס וּמִכְבָּסוֹ בַּמָּקוֹם קָדוֹשׁ.
נִטְמָא חוּץ לַקִּלְעִים. קוֹרְעוֹ וְנִכְנָס וּמִכְבָּסוֹ בַּמָּקוֹם קָדוֹשׁ.
כָּלִי חָרָס שִׁיצָא חוּץ לַקִּלְעִים. נִכְנָס וְשׁוֹבְרוֹ בַּמָּקוֹם קָדוֹשׁ.
נִטְמָא חוּץ לַקִּלְעִים. נוֹקְבוֹ וְנִכְנָס וּמִכְבָּסוֹ בַּמָּקוֹם קָדוֹשׁ:
י' כָּלִי נְחֹשֶׁת שִׁיצָא חוּץ לַקִּלְעִים. נִכְנָס וּמוֹרְקוֹ וְשׁוֹטְפוֹ
בַּמָּקוֹם קָדוֹשׁ. נִטְמָא חוּץ לַקִּלְעִים. פּוֹחֲתוֹ. וְנִכְנָס וּמוֹרְקוֹ
וְשׁוֹטְפוֹ בַּמָּקוֹם קָדוֹשׁ:

י' אֶחָד שֶׁבַשֵּׁל בּוֹ. וְאֶחָד שְׁעָרָה לְתוֹכוֹ רוֹתַח. אֶחָד
קָדָשֵׁי קָדָשִׁים. וְאֶחָד קָדָשִׁים קָלִים. טְעוּגִין מְרִיקָה
וְשִׁטִּיפָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר קָדָשִׁים קָלִים אֵינָן טְעוּגִין
מְרִיקָה וְשִׁטִּיפָה. רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר אִם בִּשַׁל בּוֹ מִתְחַלֵּת
הָרֶגֶל יִבְשַׁל בּוֹ אֶת כָּל הָרֶגֶל. וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים עַד
זְמַן אֲכִילָה. מְרִיקָה וְשִׁטִּיפָה. מְרִיקָה כַּמְרִיקַת הַכּוֹס.
וְשִׁטִּיפָה כַּשִּׁטִּיפַת הַכּוֹס. (מְרִיקָה בַּחֲמִין. וְשִׁטִּיפָה
בְּצוּגִין). וְהַשְׁפּוֹד וְהָאֶסְכָּלָה מִגְעִילִין בַּחֲמִין:

ה' בִּשַׁל בּוֹ קָדָשִׁים וְחוֹלִין. אוֹ קָדָשֵׁי קָדָשִׁים וְקָדָשִׁים קָלִים.
אִם יֵשׁ בָּהֶן בְּגוֹתֵן טַעַם. הֲרִי הַקָּלִים נֶאֱכָלִים כַּחֲמוּרִים.
וְאֵינָן טְעוּגִין מְרִיקָה וְשִׁטִּיפָה. וְאֵינָן פּוֹסְלִין בַּמִּגְעַ. רִקִּיק

שֶׁנֶגַע בְּרָקִיק וַחֲתִיכָה בַּחֲתִיכָה לֹא כָּל הָרָקִיק וְלֹא כָּל
הַחֲתִיכוֹת אֲסוּרִין אֵינוֹ אֲסוּר אֲלֵא מָקוֹם שֶׁבִּלְע:

פרק יב

טָבוֹל יוֹם וּמַחֲסֵר כַּפּוּרִים אֵינָן חוֹלְקִין בְּקִדְשִׁים לֶאֱכֹל
לְעֶרֶב אֹנֶן נֹגַע וְאֵינוֹ מְקַרֵּב וְאֵינוֹ חוֹלֵק לֶאֱכֹל
לְעֶרֶב בְּעָלִי מוֹמִין בֵּין בְּעָלִי מוֹמִין
עוֹבְרִין חוֹלְקִין וְאוֹכְלִין אֲבָל לֹא מְקַרֵּבִין וְכָל שְׂאִינוֹ
רְאוּי לַעֲבוֹדָה אֵינוֹ חוֹלֵק בַּבֶּשֶׂר וְכָל שְׂאִין לוֹ בַּבֶּשֶׂר אֵין
לוֹ בַּעֲזָרוֹ אֲפִילוֹ טָמֵא בְּשַׁעַת זְרִיקַת דָּמִים וְטָהוֹר בְּשַׁעַת
הַקָּטֵר חֲלָבִים אֵינוֹ חוֹלֵק בַּבֶּשֶׂר שֶׁנֶּאֱמַר הַמְקַרֵּב אֶת
דָּם הַשְּׁלָמִים וְאֶת הַחֶלֶב מִבְּנֵי אֶהְרֹן לוֹ תִּהְיֶה שׁוֹק הַיָּמִין
לְמִנָּה:

^ב כָּל שֶׁלֹּא זָכָה הַמִּזְבֵּחַ בַּבִּשְׂרָה לֹא זָכוּ הַכֹּהֲנִים בַּעֲזָרָה
שֶׁנֶּאֱמַר עוֹלֹת אִישׁ עוֹלָה שְׁעָלָתָהּ לְאִישׁ עוֹלָה שֶׁנִּשְׁחָטָה
שֶׁלֹּא לְשִׁמָּה אֶף עַל פִּי שֶׁלֹּא עָלָתָהּ לְבָעָלִים עוֹרָה
לְכֹהֲנִים אֶחָד עוֹלֹת הָאִישׁ וְאֶחָד עוֹלֹת הָאִשָּׁה עוֹרוֹתֶיהָ
לְכֹהֲנִים:

^ג עוֹרוֹת קִדְשִׁים קָלִים לְבָעָלִים וְעוֹרוֹת קִדְשֵׁי קִדְשִׁים
לְכֹהֲנִים קָל וְחִמָּר מָה אִם עוֹלָה שֶׁלֹּא זָכוּ בַּבִּשְׂרָה
זָכוּ בַּעֲזָרָה קִדְשֵׁי קִדְשִׁים שֶׁזָּכוּ בַּבִּשְׂרָן אֵינוֹ דִּין שִׁיזּבוּ
בַּעֲזָרָן אֵין מִזְבֵּחַ יוֹכִיחַ שְׂאִין לוֹ עוֹר מִכָּל מָקוֹם:

י כל הקדשים שארע בהם פסול קדם להפשיטון. אין עורותיהם לפהגים. לאחר הפשיטון עורותיהם לפהגים. אמר רבי חנינא סגן הכהנים מימי לא ראיתי עור יוצא לבית השרפה. אמר רבי עקיבא מדבריו למדנו. שהמפשיט את הבכור. ונמצא טרפה. שיאותו הכהנים בעורו. וחכמים אומרים אין לא ראינו ראייה. אלא יוצא לבית השרפה:

ה פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים. בזמן שהן נשרפין כמצותן. נשרפין בבית הדשן. ומטמאין בגדים. ואם אינן נשרפין כמצותן. נשרפין בבית הבירה. ואינם מטמאין בגדים:

י היו סובלין אותן במוטות. יצאו הראשונים חוץ לחומת העזרה. והאחרונים לא יצאו. הראשונים מטמאין בגדים. והאחרונים אינן מטמאין בגדים. עד שיצאו. יצאו אלו ואלו. אלו ואלו מטמאין בגדים. רבי שמעון אומר אלו ואלו אינן מטמאין בגדים. עד שיצת האור ברבן. נתד הבשר. אין השורף מטמא בגדים:

פרק יג

הַשּׁוֹחֵט וְהַמַּעֲלֶה בַחוּץ חַיֵּב עַל הַשְּׁחִיטָה וְחַיֵּב עַל
הַעֲלִיָּה רַבִּי יוֹסִי הַגָּלִילִי אוֹמֵר שְׁחַט בַּפְּנִים
וְהַעֲלֶה בַחוּץ חַיֵּב שְׁחַט בַחוּץ וְהַעֲלֶה בַחוּץ פָּטוֹר שְׁלֹא
הַעֲלֶה בַחוּץ אֲלָא דְּבַר פֶּסוּל אָמְרוּ לוֹ אֵף הַשּׁוֹחֵט בַּפְּנִים
וּמַעֲלֶה בַחוּץ בֵּינוֹן שֶׁהוֹצִיאוּ פֶּסְלוֹ:

ב טָמֵא שְׂאֵכֶל בֵּין קֹדֶשׁ טָמֵא וּבֵין קֹדֶשׁ טָהוֹר חַיֵּב רַבִּי
יוֹסִי הַגָּלִילִי אוֹמֵר טָמֵא שְׂאֵכֶל טָהוֹר חַיֵּב וְטָמֵא שְׂאֵכֶל
טָמֵא פָּטוֹר שְׁלֹא אֲכָל אֲלָא דְּבַר טָמֵא אָמְרוּ לוֹ אֵף טָמֵא
שְׂאֵכֶל טָהוֹר בֵּינוֹן שֶׁנִּגָּע בּוֹ טְמֵאָהּ וְטָהוֹר שְׂאֵכֶל טָמֵא
פָּטוֹר שְׂאִינוּ חַיֵּב אֲלָא עַל טְמֵאת הַגּוֹף:

ג חָמֵר בַּשְּׁחִיטָה מִבְּהַעֲלִיָּה וּבְהַעֲלִיָּה מִבַּשְּׁחִיטָה חָמֵר
בַּשְּׁחִיטָה שֶׁהַשּׁוֹחֵט לִהְיוֹט חַיֵּב וְהַמַּעֲלֶה לִהְיוֹט
פָּטוֹר חָמֵר בְּהַעֲלִיָּה שְׁנַיִם שְׂאֵחָזוּ בְּסָכִין וְשִׁחְטוּ
פָּטוֹרִים אֲחָזוּ בְּאֶבֶר וְהַעֲלוּהוּ חַיֵּבִין הַעֲלָה וְחִזֵּר וְהַעֲלָה
וְחִזֵּר וְהַעֲלָה חַיֵּב עַל כָּל הַעֲלִיָּה וְהַעֲלִיָּה דְּבַרֵּי רַבִּי
שְׁמַעוֹן רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר אֵינוֹ חַיֵּב אֲלָא אֶחָת וְאֵינוֹ חַיֵּב עַד
שִׁיעֲלָה לְרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר אֶפִּילוּ הַעֲלָה עַל
הַסֵּלַע אוֹ עַל הָאֶבֶן חַיֵּב:

ד אֶחָד קֹדְשִׁים כְּשֶׁרִּין וְאֶחָד קֹדְשִׁים פְּסוּלִין שֶׁהִיָּה פְּסוּלִין
בְּקֹדֶשׁ וְהִקְרִיבֵן בַחוּץ חַיֵּב הַמַּעֲלֶה כְּזִית מִן הָעוֹלָה וּמִן
הָאִימורִין בַחוּץ חַיֵּב הַקֶּמֶץ וְהַלְבֹנָה וְהַקְטֶרֶת וּמִנְחַת

כֹּהֲנִים. וּמִנְחַת כֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ. וּמִנְחַת נֹסֶכִין. שֶׁהַקָּרִיב
מֵאֶחָד מֵהֶן כֹּזֵית בַּחוּץ חַיֵּב. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹטֵר עַד
שֶׁהַקָּרִיב אֶת כָּלֹו. וְכֻלָּם שֶׁהַקָּרִיב בַּפְּנִים. וְשִׁיר בִּהֶן כֹּזֵית
וְהַקָּרִיב בַּחוּץ חַיֵּב. וְכֻלָּם שֶׁחֲסְרוּ כָּל שֶׁהֵן וְהַקָּרִיב בַּחוּץ
פָּטוּר:

ה' הַמִּקְרִיב קִדְּשִׁים וְאַמּוּרֵיהֶם בַּחוּץ חַיֵּב. מִנְחָה שְׁלֵא
נִקְמְצָה. וְהַקָּרִיבָה בַּחוּץ פָּטוּר. קִמְצָה וְחִזָּר קִמְצָה
לְתוֹכָהּ. וְהַקָּרִיבָה בַּחוּץ חַיֵּב:

י' הַקֹּמֵץ וְהַלְבֹּנָה שֶׁהַקָּרִיב אֶת אֶחָד מֵהֶן בַּחוּץ חַיֵּב.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹטֵר עַד שִׁיקְרִיב אֶת הַשְּׁנִי. אֶחָד בַּפְּנִים
וְאֶחָד בַּחוּץ חַיֵּב. שְׁנֵי בְּזִיכֵי לְבֹנָה שֶׁהַקָּרִיב אֶת אֶחָד
מֵהֶן בַּחוּץ חַיֵּב. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹטֵר עַד שִׁיקְרִיב אֶת הַשְּׁנִי.
אֶחָד בַּפְּנִים וְאֶחָד בַּחוּץ חַיֵּב. הַזֹּרֵק מִקְצַת דָּמִים בַּחוּץ
חַיֵּב. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אֹמֵר אִף הַמְּנַסֵּף מִי חָג בַּחֲג בַּחוּץ חַיֵּב.
רַבִּי נַחֲמִיָּה אֹמֵר שִׁירֵי הַדָּם שֶׁהַקָּרִיב בַּחוּץ חַיֵּב:

י' הַמוֹלֵק אֶת הָעוֹף בַּפְּנִים. וְהָעֵלָה בַּחוּץ חַיֵּב. מֶלֶק בַּחוּץ
וְהָעֵלָה בַּחוּץ פָּטוּר. הַשּׁוֹחֵט אֶת הָעוֹף בַּפְּנִים וְהָעֵלָה
בַּחוּץ פָּטוּר. שָׁחַט בַּחוּץ וְהָעֵלָה בַּחוּץ חַיֵּב. נִמְצָא דֶּרֶךְ
הַכָּשֵׁרוֹ מִבַּפְּנִים פָּטוּרוֹ בַּחוּץ. דֶּרֶךְ הַכָּשֵׁרוֹ בַּחוּץ פָּטוּרוֹ
בַּפְּנִים. רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר כָּל שֶׁחֲיָבִין עָלָיו בַּחוּץ חֲיָבִין עַל
כִּיּוֹצֵא בּוֹ בַּפְּנִים שֶׁהָעֵלָהּ בַּחוּץ. חוץ מִן הַשּׁוֹחֵט בַּפְּנִים.
וּמַעֲלָה בַּחוּץ:

ח החטאת שקבל דמה בכוס אחד. נתן בחוץ וחזר ונתן בפנים. בפנים וחזר ונתן בחוץ חייב. שכלו ראוי לבוא בפנים. קבל דמה בשני כוסות. (נתן שניהם בפנים פטור). שניהם בחוץ חייב. אחד בפנים ואחד בחוץ פטור. אחד בחוץ ואחד בפנים. חייב על החיצון. והפנימי מכפר. למה הדבר דומה למפריש חטאתו ונאבדה. והפריש אחרת תחתיה. ואחר כך נמצאת הראשונה. והרי שתיהן עומדות. שחט שתיהן בפנים פטור. שחט שתיהן בחוץ חייב. אחת בפנים ואחת בחוץ פטור. אחת בחוץ ואחת בפנים. חייב על החיצונה. והפנימית מכפרת. כשם שדמה פוטר את בשרה. כך הוא פוטר את בשר חביתה:

פרק יד

פרת חטאת ששרפה חוץ מגתה. וכן שעיר המשתלח שהקריבו בחוץ פטור. שנאמר ואל פתח אהל מועד לא הביאו. כל שאינו ראוי לבא אל פתח אהל מועד. אין חייבין עליו:

ב הרובע והנרבע. והמקצה. והנעבד. והאתנן. והמחיר. והכלאים. והטרפה. ויוצא דפן. שהקריבן בחוץ פטור. שנאמר לפני משכן יי. כל שאינו ראוי לבא לפני משכן יי. אין חייבין עליו. בעלי מומין בין בעלי מומין קבועים. בין בעלי מומין עוברים. שהקריבן בחוץ פטור. רבי שמעון אומר בעלי מומין קבועין פטור. ובעלי מומין עוברים.

עוֹבְרִין בְּלֹא תַעֲשֶׂה. תוֹרִים שְׁלֹא הִגִּיעַ זְמַנָּן. וּבְנֵי יוֹנָה
שֶׁעֶבֶר זְמַנָּן. שֶׁהִקְרִיבֵן בַּחוּץ פָּטוֹר. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר
בְּנֵי יוֹנָה שֶׁעֶבֶר זְמַנָּן פָּטוֹר. וְתוֹרִים שְׁלֹא הִגִּיעַ זְמַנָּן בְּלֹא
תַעֲשֶׂה. אוֹתוֹ וְאֵת בְּנוֹ וּמַחֲסֵר זֶמֶן פָּטוֹר. רַבִּי שִׁמְעוֹן
אוֹמֵר הֵרִי זֶה בְּלֹא תַעֲשֶׂה. שֶׁהִיָּה רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר כָּל
שֶׁהוּא רָאוּי לְבֹא לְאַחֵר זֶמֶן. הֵרִי זֶה בְּלֹא תַעֲשֶׂה. וְאִין
בוֹ כֶּרֶת. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים כָּל שֶׁאִין בוֹ כֶּרֶת אִין בוֹ בְּלֹא
תַעֲשֶׂה:

^א מַחֲסֵר זֶמֶן. בֵּין בְּגוֹפוֹ בֵּין בִּבְעָלָיו. אֵיזָה הוּא מַחֲסֵר
זֶמֶן בִּבְעָלָיו. הַזֵּב וְהַזָּבָה (וְיוֹלֶדֶת וּמַצֹּרֶעַ) שֶׁהִקְרִיבוּ
חֲטָאתָם וְאַשָּׁמָם בַּחוּץ פָּטוֹרִין. עוֹלוֹתֵיהֶן וְשִׁלְמֵיהֶן בַּחוּץ
חִיבִין. הַמַּעֲלָה מִבֶּשֶׂר חֲטָאת. מִבֶּשֶׂר אָשָׁם. מִבֶּשֶׂר
קֹדֶשִׁי קֹדָשִׁים. מִבֶּשֶׂר קֹדָשִׁים קָלִים. וּמוֹתֵר הָעֹמֵר.
וְשִׁתֵּי הַלֶּחֶם. וְלֶחֶם הַפָּנִים. וְשִׁירֵי מִנְחֹת. הַיֹּצֵק. הַבּוֹלֵל.
הַפּוֹתֵת. הַמּוֹלֵחַ. הַמְּנִיף. הַמְּגִישׁ. הַמְּסַדֵּר אֶת הַשְּׁלֶחָן.
וְהַמְּטִיב אֶת הַנִּירוֹת. וְהַקּוֹמֵץ. וְהַמְּקַבֵּל דָּמִים בַּחוּץ פָּטוֹר.
אִין חִיבִין עָלָיו. לֹא מִשּׁוּם זָרוֹת. וְלֹא מִשּׁוּם טְמֵאָה. וְלֹא
מִשּׁוּם מַחֲסֵר בְּגָדִים. וְלֹא מִשּׁוּם רְחוּץ יָדִים וְרַגְלִים:

^ד עַד שְׁלֹא הוּקַם הַמִּשְׁכָּן הָיוּ הַבָּמֹת מוֹתְרוֹת. וְעִבּוּדָה
בִּבְכוּרוֹת. מִשְׁהוּקַם הַמִּשְׁכָּן. נֶאֱסְרוּ הַבָּמֹת. וְעִבּוּדָה
בַּכֹּהֲנִים. קֹדֶשִׁי קֹדָשִׁים נֶאֱכָלִים לַפָּנִים מִן הַקִּלְעִים.
קֹדָשִׁים קָלִים בְּכָל מַחֲנֶה יִשְׂרָאֵל:

ה באו לגלגל והתירו הבמות קדשי קדשים נאכלים לפנים
מן הקלעים קדשים קלים בכל מקום:

י באו לשילה נאסרו הבמות לא היה שם תקרה אלא
בית של אבנים מלמטן ויריעות מלמעלן והיא היתה
מנוחה קדשי קדשים נאכלים לפנים מן הקלעים קדשים
קלים ומעשר שני בכל הרואה:

י באו לנזב ולגבעון התירו הבמות קדשי קדשים נאכלים
לפנים מן הקלעים קדשים קלים בכל ערי ישראל:

ח באו לירושלים נאסרו הבמות ולא היה להם עוד
התר והיא היתה נחלה קדשי קדשים נאכלים לפנים מן
הקלעים קדשים קלים ומעשר שני לפנים מן החומה:

ט כל הקדשים שהקדישן בשעת אסור הבמות והקריבן
בשעת אסור הבמות בחוץ הרי אלו בעשה ולא
תעשה וחיבין עליהן כרת הקדישן בשעת התר הבמות
והקריבן בשעת אסור הבמות הרי אלו בעשה ולא
תעשה ואין חיבין עליהם כרת הקדישן בשעת אסור
הבמות והקריבם בשעת התר הבמות הרי אלו בעשה
ואין בהם בלא תעשה:

י אלו קדשים קרבין במשכן קדשים שהקדשו למשכן
קרבנות הצבור קרבין במשכן וקרבנות היחיד בבמה
וקרבנות היחיד שהקדשו למשכן יקרבו במשכן ואם

הַקָּרִיבֵן בַּבֶּמֶה פָּטוּר. מֵה בֵּין בֶּמֶת יָחִיד לְבֶמֶת צֶבֹר.
 סְמִיכָהּ וְשִׁחִיטָתָהּ צָפוּן. וּמִתֵּן סָבִיב. וְתִנּוּפָהּ וְהֶגְשָׁהּ. רַבִּי
 יְהוּדָה אוֹמֵר אֵין מִנְחָה בַּבֶּמֶה. וְכִיהוֹן וּבִגְדֵי שָׂרֵת. וְכָלִי
 שָׂרֵת וְרִיחַ נִיחָח. וּמִחִיצָה בְּדָמִים. וְרַחוּץ יָדַים וְרַגְלַיִם.
 אֲבָל הַזֶּמֶן וְהַנּוֹתֵר וְהַטֵּמֶא שׁוֹיֵן בָּזָה וּבִזָּה: סליק

מסכת מנחות

פרק א

כָּל הַמִּנְחוֹת שֶׁנִּקְמְצוּ שְׁלֹא לְשֵׁמֶן. כְּשֵׁרוֹת. אֵלָא שְׁלֹא
עָלוּ לִבְעָלִים לְשֵׁם חֻבָּה. חוץ מִמִּנְחַת חוּטָא וּמִנְחַת
קִנְאוֹת. מִנְחַת חוּטָא וּמִנְחַת קִנְאוֹת שֶׁקִּמְצָן שְׁלֹא לְשֵׁמֶן.
נָתַן בְּכָלִי וְהִלָּךְ וְהִקְטִיר שְׁלֹא לְשֵׁמֶן. אוֹ לְשֵׁמֶן וְשְׁלֹא
לְשֵׁמֶן. אוֹ שְׁלֹא לְשֵׁמֶן וְלְשֵׁמֶן פְּסוּלוֹת. בֵּיצַד לְשֵׁמֶן. וְשְׁלֹא
לְשֵׁמֶן. לְשֵׁם מִנְחַת חוּטָא. וְלְשֵׁם מִנְחַת נִדְבָה. אוֹ שְׁלֹא
לְשֵׁמֶן וְלְשֵׁמֶן. לְשֵׁם מִנְחַת נִדְבָה. וְלְשֵׁם מִנְחַת חוּטָא:

אֶחָד מִנְחַת חוּטָא. וְאֶחָד כָּל הַמִּנְחוֹת שֶׁקִּמְצָן זֶר. אוֹנָן.
טָבוֹל יוֹם. מַחֲסֵר בְּגָדִים. מַחֲסֵר כְּפוּרִים. שְׁלֹא רְחוּץ
יָדַים וְרַגְלִים. עָרַל טָמֵא יוֹשֵׁב. עוֹמֵד עַל גְּבִי כֵלִים. עַל
גְּבִי בַהֲמָה עַל גְּבִי רַגְלֵי חֵבְרוֹ פָּסֵל. קִמְצָן בְּשִׁמְאֵל פָּסֵל.
בֵּן בְּתִירָא אוֹמֵר יַחְזִיר וְיַחְזוֹר וְיִקְמוֹץ בְּיָמִין. קִמְצָן וְעָלָה
בִּידוֹ צָרוּר. אוֹ גִּרְגִיר מֶלֶח. אוֹ קָרַט שֶׁל לְבוֹנָה פָּסֵל.
מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ הַקִּמְצָן הֵיתֵר וְהַחֲסֵר פָּסוּל. אֵיזָהוּ הֵיתֵר
שֶׁקִּמְצָן מְבוֹרֵץ. וְחֵסֵר שֶׁקִּמְצָן בְּרָאשֵׁי אֲצָבָעוֹתָיו. בֵּיצַד
הוּא עוֹשֶׂה. פּוֹשֵׁט אֶת אֲצָבָעוֹתָיו עַל פֶּס יָדוֹ:

אֶרְבֵּה שְׁמָנָה. וְחֵסֵר שְׁמָנָה. חֵסֵר לְבוֹנָתָה פְּסוּלָה. הַקּוֹמֵץ
אֶת הַמִּנְחָה לֶאֱכֹל שִׁירָיָה בַּחוּץ. אוֹ בַּיִת מִשִּׁירָיָה
בַּחוּץ. לְהִקְטִיר קִמְצָה בַּחוּץ. אוֹ בַּיִת מִקִּמְצָה בַּחוּץ. אוֹ
לְהִקְטִיר לְבוֹנָתָה בַּחוּץ. פְּסוּל וְאֵין בּוֹ כֶּרֶת. לֶאֱכֹל שִׁירָיָה

למִמָּחָר או בַּזֵּית מִשִּׁירֶיהָ לְמִמָּחָר. לְהִקְטִיר קִמְצָה לְמִמָּחָר או
בַּזֵּית מִקִּמְצָה לְמִמָּחָר. או לְהִקְטִיר לְבוֹנֶתָה לְמִמָּחָר. פֶּגוּל
וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת. זֶה הַכֶּלֶל. כָּל הַקּוֹמֵץ וְהַנּוֹתֵן בְּכָלִי.
וְהַמְהִלֵּךְ וְהַמְקַטֵּיר. לֹא־כֹל דִּבֵּר שֶׁדָּרְכוֹ לֹא־כֹל. וְלִהְיֶה קַטֵּיר
דִּבֵּר שֶׁדָּרְכוֹ לְהִקְטִיר. חוּץ לְמִקְוֵמוֹ פָּסוּל וְאִין בּוֹ כֶּרֶת.
חוּץ לְזִמְנוֹ פֶּגוּל וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת. וּבִלְבָד שֶׁיִּקְרַב הַמִּתֵּיר
בְּמִצּוֹתָיו. בִּיצֵד קָרַב הַמִּתֵּיר בְּמִצּוֹתָיו. קִמֵּץ בְּשִׁתִּיקָה וְנָתַן
בְּכָלִי. וְהִלֵּךְ לְהִקְטִיר חוּץ לְזִמְנוֹ. או שֶׁקִּמֵּץ חוּץ לְזִמְנוֹ
וְנָתַן בְּכָלִי. וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר בְּשִׁתִּיקָה. או שֶׁקִּמֵּץ וְנָתַן בְּכָלִי.
וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר חוּץ לְזִמְנוֹ. זֶה הוּא שֶׁקָּרַב הַמִּתֵּיר בְּמִצּוֹתָיו:

ד בִּיצֵד לֹא קָרַב הַמִּתֵּיר בְּמִצּוֹתָיו. קִמֵּץ חוּץ לְמִקְוֵמוֹ. וְנָתַן
בְּכָלִי. וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר חוּץ לְזִמְנוֹ. או שֶׁקִּמֵּץ חוּץ לְזִמְנוֹ.
וְנָתַן בְּכָלִי. וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר חוּץ לְמִקְוֵמוֹ. או שֶׁקִּמֵּץ וְנָתַן
בְּכָלִי. וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר חוּץ לְמִקְוֵמוֹ. מִנְחַת חוּטָא וּמִנְחַת
קִנְאוֹת שֶׁקִּמְצָן שְׁלֹא לְשִׁמּוֹן. וְנָתַן בְּכָלִי. וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר חוּץ
לְזִמְנוֹ. או שֶׁקִּמֵּץ חוּץ לְזִמְנוֹ. וְנָתַן בְּכָלִי. וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר
שְׁלֹא לְשִׁמּוֹן. או שֶׁקִּמֵּץ וְנָתַן בְּכָלִי. וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר שְׁלֹא
לְשִׁמּוֹן. זֶה הוּא שֶׁלֹא קָרַב הַמִּתֵּיר בְּמִצּוֹתָיו. לֹא־כֹל בַּזֵּית
בַּחוּץ וּבַזֵּית לְמִמָּחָר. בַּזֵּית לְמִמָּחָר וּבַחוּץ. בַּחֲצִי זֵית
בַּחוּץ וּבַחֲצִי זֵית לְמִמָּחָר. בַּחֲצִי זֵית לְמִמָּחָר וּבַחֲצִי זֵית
בַּחוּץ. פָּסוּל וְאִין בּוֹ כֶּרֶת. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה זֶה הַכֶּלֶל אִם
מִחֲשֶׁבֶת הַזֵּמֶן קִדְּמָה לְמַחֲשֶׁבֶת הַמָּקוֹם. פֶּגוּל וְחִיבִין עָלָיו
כֶּרֶת. וְאִם מִחֲשֶׁבֶת הַמָּקוֹם קִדְּמָה לְמַחֲשֶׁבֶת הַזֵּמֶן. פָּסוּל

וְאֵין בּוֹ כֶּרֶת וְחֻכָּמִים אֹמְרִים זֶה וְזֶה פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כֶּרֶת.
לֶאֱכֹל בַּחֲצִי זֵית וּלְהַקְטִיר בַּחֲצִי זֵית בָּשָׂר שֶׁאֵין אֵכִילָה
וְהַקְטָרָה מִצֵּטְרָפִין:

פרק ב

הַקּוֹמֵץ אֶת הַמִּנְחָה לֶאֱכֹל שִׁירָיָהּ אוֹ לְהַקְטִיר קִמְצָה
לְמַחֲרֵי מוֹדָה רַבִּי יוֹסִי בְּזֶה שֶׁהוּא פָּגוּל וְחִיבִין
עָלָיו כֶּרֶת לְהַקְטִיר לְבוֹנְתָהּ לְמַחֲרֵי רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר פָּסוּל
וְאֵין בּוֹ כֶּרֶת וְחֻכָּמִים אֹמְרִים פָּגוּל וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת.
אָמְרוּ לוֹ מַה שָּׁנָא זֶה מִן הַזֵּבַח אָמַר לָהֶם שֶׁהַזֵּבַח דָּמוֹ
וּבָשָׂרוֹ וְאִמּוּרָיו אֶחָד וּלְבוֹנָהּ אֵינָה מִן הַמִּנְחָה:

^ב שָׁחַט שְׁנֵי כִבָּשִׁים לֶאֱכֹל אַחַת מִן הַחֲלוֹת לְמַחֲרֵי
הַקְטִיר שְׁנֵי בְּזִיכִין לֶאֱכֹל אֶחָד מִן הַסְּדָרִים לְמַחֲרֵי רַבִּי
יוֹסִי אֹמֵר אוֹתָהּ הַחֲלָה וְאוֹתוֹ הַסְּדֵר שֶׁחָשַׁב עָלָיו פָּגוּל
וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת וְהַשְּׁנֵי פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כֶּרֶת וְחֻכָּמִים
אֹמְרִים זֶה וְזֶה פָּגוּל וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת נִטְמְאָת אַחַת מִן
הַחֲלוֹת אוֹ אֶחָד מִן הַסְּדָרִים רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר שְׁנֵיהֶם
יֵצְאוּ לְבֵית הַשְּׂרִיפָה שֶׁאֵין קָרְבָּן צָבוּר חֲלוּק וְחֻכָּמִים
אֹמְרִים הֵטְמָא בְּטִמְאָתוֹ וְהִטְהוֹר יֵאָכֵל:

^ג הַתּוֹדָה מִפְּגֻלַּת אֶת הַלֶּחֶם וְהַלֶּחֶם אֵינּוּ מִפְּגֻלַּת אֶת
הַתּוֹדָה בִּיצֵד הַשּׁוֹחֵט אֶת הַתּוֹדָה לֶאֱכֹל מִמֶּנָּה לְמַחֲרֵי
הוּא וְהַלֶּחֶם מִפְּגֻלִין לֶאֱכֹל מִן הַלֶּחֶם לְמַחֲרֵי הַלֶּחֶם
מִפְּגֻלַּת וְהַתּוֹדָה אֵינָה מִפְּגֻלַּת הַכִּבָּשִׁים מִפְּגֻלִין אֶת

הֶלֶחֶם וְהֶלֶחֶם אֵינוֹ מִפֶּגֶל אֶת הַכֶּבֶשִׁים כִּיצַד הַשּׁוֹחֵט
אֶת הַכֶּבֶשִׁים לֶאֱכֹל מֵהֶן לְמַחֵר. הֵם וְהֶלֶחֶם מִפֶּגֶלִין.
לֶאֱכֹל מִן הֶלֶחֶם לְמַחֵר. הֶלֶחֶם מִפֶּגֶל וְהַכֶּבֶשִׁים אֵינָם
מִפֶּגֶלִין:

י הַזֵּבַח מִפֶּגֶל אֶת הַנִּסְכִּין מִשְׁקָדָשׁוֹ בְּכָלִי דְּבָרֵי רַבִּי
מֵאִיר וְהַנִּסְכִּין אֵינָן מִפֶּגֶלִין אֶת הַזֵּבַח כִּיצַד הַשּׁוֹחֵט אֶת
הַזֵּבַח לֶאֱכֹל מִמֶּנּוּ לְמַחֵר. הוּא וְנִסְכּוֹ מִפֶּגֶלִין לְהַקְרִיב
מִן הַנִּסְכִּין לְמַחֵר. הַנִּסְכִּין מִפֶּגֶלִין וְהַזֵּבַח אֵינוֹ מִפֶּגֶל

ה פֶּגֶל בַּקֶּמֶץ וְלֹא בִּלְבוֹנָה בִּלְבוֹנָה וְלֹא בַּקֶּמֶץ רַבִּי מֵאִיר
אוֹמֵר פֶּגֶל וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים אֵין בּוֹ כֶּרֶת
עַד שִׁיפֶּגֶל אֶת כָּל הַמֵּתִיר מוֹדִים חֻכָּמִים לְרַבִּי מֵאִיר
בְּמִנְחַת חוּטָא וּבְמִנְחַת קִנְאוֹת שָׁאֵם פֶּגֶל בַּקֶּמֶץ שֶׁהוּא
פֶּגֶל וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת שֶׁהַקֶּמֶץ הוּא הַמֵּתִיר שֶׁחָט אֶחָד
מִן הַכֶּבֶשִׁים לֶאֱכֹל שְׁתֵּי חִלּוֹת לְמַחֵר. הַקֵּטִיר אֶחָד מִן
הַבְּזִיכִין לֶאֱכֹל שְׁנֵי סְדָרִים לְמַחֵר. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר פֶּגֶל
וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים אֵין בּוֹ כֶּרֶת עַד שִׁיפֶּגֶל
אֶת כָּל הַמֵּתִיר שֶׁחָט אֶחָד מִן הַכֶּבֶשִׁים לֶאֱכֹל מִמֶּנּוּ
לְמַחֵר. הוּא פֶּגֶל וְחִבְרוּ כָּשֶׁר לֶאֱכֹל מִחֲבֵרוֹ לְמַחֵר.
שְׁנֵיהֶם כָּשֶׁרִים:

פרק ג

הַקּוֹמֵץ אֶת הַמִּנְחָה. לֶאֱכֹל דָּבָר שְׂאִין דִּרְכוֹ לֶאֱכֹל.
 לַהֲקָטִיר דָּבָר שְׂאִין דִּרְכוֹ לַהֲקָטִיר. כָּשֶׁר. רַבִּי
 אֱלִיעֶזֶר פּוֹסֵל. לֶאֱכֹל דָּבָר שֶׁדִּרְכוֹ לֶאֱכֹל. לַהֲקָטִיר
 דָּבָר שֶׁדִּרְכוֹ לַהֲקָטִיר. פָּחוֹת מִכֹּזֵית כָּשֶׁר. לֶאֱכֹל כַּחֲצִי
 זֵית וְלַהֲקָטִיר כַּחֲצִי זֵית כָּשֶׁר. שְׂאִין אֲכִילָה וְהַקְטָרָה
 מִצֵּטְרָפִין:

ב לא יֵצֵק. לא בָּלַל. לא פָּתַת. לא מָלַח. לא הִנִּיף. לא
 הִגִּישׁ. אוֹ שֶׁפָּתְתָן פָּתוֹת מְרֻבּוֹת וְלֹא מְשֻׁחָן. כְּשֵׁרוֹת.
 נִתְעָרַב קִמְצָה. בְּקִמְץ חֲבֵרְתָּהּ. בְּמִנְחַת כֹּהֲנִים. בְּמִנְחַת
 כֹּהֵן מְשִׁיחַ. בְּמִנְחַת נֹסְכִין. כְּשֶׁרָהּ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר
 בְּמִנְחַת כֹּהֵן מְשִׁיחַ. וּבְמִנְחַת נֹסְכִין פְּסוּלָה. שֶׁזֶּוּ בְּלִילְתָּהּ
 עֵבֶה. וְזֶוּ בְּלִילְתָּהּ רַכָּה. וְהֵן בּוֹלְעוֹת זוֹ מִזֹּו:

ג שְׁתֵּי מִנְחוֹת שֶׁלֹּא נִקְמְצוּ. וְנִתְעָרְבוּ זוֹ בְּזֹו. אִם יָכוֹל
 לְקַמֹּץ מִזֹּו בִּפְנֵי עֲצֻמָּה. וּמִזֹּו בִּפְנֵי עֲצֻמָּה. כְּשֵׁרוֹת. וְאִם
 לֹא פְּסוּלוֹת. הַקִּמְץ שֶׁנִּתְעָרַב בְּמִנְחָה שֶׁלֹּא נִקְמְצָה.
 לֹא יִקְטִיר. וְאִם הַקְטִיר. זוֹ שֶׁנִּקְמְצָה עָלֶיהָ לִבְעָלִים.
 וְזֹו שֶׁלֹּא נִקְמְצָה לֹא עָלֶיהָ לִבְעָלִים. נִתְעָרַב קִמְצָה
 בְּשִׁירְיָה. אוֹ בְּשִׁירְיָה שֶׁל חֲבֵרְתָּהּ. לֹא יִקְטִיר. וְאִם הַקְטִיר
 עָלֶיהָ לִבְעָלִים. נִטְמָא הַקִּמְץ וְהַקְרִיבוֹ. הַצֵּיץ מְרָצָה. יֵצֵא
 וְהַקְרִיבוֹ אֵין הַצֵּיץ מְרָצָה. שֶׁהַצֵּיץ מְרָצָה עַל הַטְּמֵא. וְאֵינוֹ
 מְרָצָה עַל הַיֹּצֵא:

י נִטְמָאוּ שִׁירֵיהֶּ. נִשְׂרְפוּ שִׁירֵיהֶּ. נֶאֱבְדוּ שִׁירֵיהֶּ. כְּמִדַּת רַבִּי
אֵלִיעֶזֶר כְּשֶׁרָה. וְכִמִּדַּת רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ פְּסוּלָה. שְׁלֹא בְּכָלִי
שָׂרֵת פְּסוּלָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן מְכַשִּׁיר. הַקָּטִיר קִמְצָה פַּעַמִּים
כְּשֶׁרָה:

ה הַקֶּמֶץ מִיעוּטוֹ מַעֲכָב אֶת רַבּוֹ. הַעֲשָׂרוֹן מִיעוּטוֹ מַעֲכָב
אֶת רַבּוֹ. הַיֵּין מִיעוּטוֹ מַעֲכָב אֶת רַבּוֹ. הַשֶּׁמֶן מִיעוּטוֹ
מַעֲכָב אֶת רַבּוֹ. הַסֵּלֶת וְהַשֶּׁמֶן מַעֲכָבִין זֶה אֶת זֶה. הַקֶּמֶץ
וְהַלְבוֹנָה מַעֲכָבִין זֶה אֶת זֶה:

י שְׁנֵי שְׁעִירֵי יוֹם הַכַּפּוּרִים מַעֲכָבִין זֶה אֶת זֶה. שְׁנֵי
כִבְשֵׁי עֶזְרֵת מַעֲכָבִין זֶה אֶת זֶה. שְׁתֵּי חֲלוֹת מַעֲכָבוֹת
זוֹ אֶת זוֹ. שְׁנֵי סֻדְרִים מַעֲכָבִין זֶה אֶת זֶה. שְׁנֵי בָּזִיכִין
מַעֲכָבִין זֶה אֶת זֶה. הַסֻּדְרִים וְהַבָּזִיכִין מַעֲכָבִין זֶה אֶת זֶה.
שְׁנֵי מִיָּנִים שְׁבִנְזִיר. שְׁלֹשָׁה שְׁבַפָּרָה. אַרְבָּעָה שְׁבַתּוּדָה.
אַרְבָּעָה שְׁבִלּוּלָב. אַרְבָּעָה שְׁבַמְצוֹרֶע. מַעֲכָבִין זֶה אֶת זֶה.
שִׁבְעַת הַזֵּיזוֹת שְׁבַפָּרָה מַעֲכָבוֹת זוֹ אֶת זוֹ. שִׁבְעַת הַזֵּיזוֹת שֶׁל
בֵּין הַבָּדִים וְשֶׁעַל הַפְּרָכֶת וְשֶׁעַל מִזְבֵּחַ הַזֹּהֵב. מַעֲכָבוֹת זוֹ
אֶת זוֹ:

י שִׁבְעָה קֹנֵי מְנוֹרָה מַעֲכָבִין זֶה אֶת זֶה. שִׁבְעָה נִרוֹתֶיהָ
מַעֲכָבִין זֶה אֶת זֶה. שְׁתֵּי פָרָשִׁיּוֹת שְׁבַמְזוּזָה. מַעֲכָבוֹת
זוֹ אֶת זוֹ. וְאַפִּילוֹ כָּתָב אֶחָד מַעֲכָבֵן. אַרְבַּע פָּרָשִׁיּוֹת
שְׁבַתּוּלִין. מַעֲכָבוֹת זוֹ אֶת זוֹ. וְאַפִּילוֹ כָּתָב אֶחָד מַעֲכָבֵן.

אַרְבַּע צִיצִיּוֹת מְעַכְבוֹת זֶה אֶת זֶה. שְׂאֲרַבְעָתָן מְצוּה אַחַת.
רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אוֹמֵר אַרְבַּעָתָן אַרְבַּע מְצוּת:

פרק ד

הַתְּכַלֵּת אֵינָה מְעַכֶּבֶת אֶת הַלֵּבָן. וְהַלֵּבָן אֵינוֹ מְעַכֵּב
אֶת הַתְּכַלֵּת. תְּפִלָּה שֶׁל יָד אֵינָה מְעַכֶּבֶת שֶׁל
רֹאשׁ. וְשֶׁל רֹאשׁ אֵינָה מְעַכֶּבֶת שֶׁל יָד. הַסֵּלֶת וְהַשְּׂמֹן אֵינָן
מְעַכְבִּין אֶת הַיֵּין. וְלֹא הַיֵּין מְעַכְבֵּן. הַמִּתְנֹת שֶׁעַל הַמִּזְבֵּחַ
הַחִיצוֹן אֵינָן מְעַכְבוֹת זֶה אֶת זֶה:

^ב הַפָּרִים וְהָאֵלִים וְהַכִּבָּשִׁים. אֵינָן מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. רַבִּי
שְׁמַעוֹן אוֹמֵר אִם הָיוּ לָהֶם פָּרִים מְרִבִּים. וְלֹא הָיוּ נִסְכִּים.
יָבִיאוּ פֶּר אֶחָד וְנִסְכּוֹ. וְלֹא יִקְרְבוּ כָּלָן בְּלֹא נִסְכּוֹ:

^ג הַפֶּר וְהָאֵלִים וְהַכִּבָּשִׁים וְהַשְּׂעִיר. אֵינָן מְעַכְבִּין אֶת
הַלֶּחֶם. וְלֹא הַלֶּחֶם מְעַכְבֵּן. הַלֶּחֶם מְעַכֵּב אֶת הַכִּבָּשִׁים.
וְהַכִּבָּשִׁים אֵינָן מְעַכְבִּין אֶת הַלֶּחֶם. דְּבַרִּי רַבִּי עֲקִיבָא.
אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן נָנָס לֹא כִי אֵלֶּא הַכִּבָּשִׁים מְעַכְבִּין
(אֶת) הַלֶּחֶם. וְהַלֶּחֶם אֵינוֹ מְעַכֵּב אֶת הַכִּבָּשִׁים. שֶׁכֵּן
מְצִינוּ בְּשֵׁהוּ יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה. קָרְבוּ
כִּבָּשִׁים בְּלֹא לֶחֶם. אִף (כָּאֵן) יִקְרְבוּ כִּבָּשִׁים בְּלֹא לֶחֶם.
אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן הִלָּכָה כְּדַבְּרִי בֶּן נָנָס. אֲבָל אֵין הִטַּעַם
כְּדַבְּרֵיוֹ. שֶׁכָּל הָאָמוֹר בְּחוּמֵּשׁ הַפְּקוּדִים. קָרַב בַּמִּדְבָּר.
וְכָל הָאָמוֹר בְּתוֹרַת כֹּהֲנִים לֹא קָרַב בַּמִּדְבָּר. כְּשֶׁבָּאוּ
לָאָרֶץ קָרְבוּ אֵלָיו וְאֵלָיו. וּמִפְּנֵי מָה אָנִי אוֹמֵר יִקְרְבוּ כִּבָּשִׁים

בְּלֹא לֶחֶם. שֶׁהַכֹּהֲנִים מְתִירִין אֶת עֲצֻמֹּן בְּלֹא לֶחֶם. לֶחֶם
בְּלֹא כֶּבֶשׂ אֵין לִי מִי יִתְּרוֹנוֹ:

ד' הַתְּמִידִין אֵינָן מְעַכְבִּין אֶת הַמוֹסָפִים. וְלֹא הַמוֹסָפִים
מְעַכְבִּין אֶת הַתְּמִידִים. וְלֹא הַמוֹסָפִין מְעַכְבִּין זֶה אֶת
זֶה. לֹא הַקְּרִיבוּ כֶּבֶשׂ בַּבֹּקֶר יִקְרִיבוּ בֵּין הָעֶרְבִים. אָמַר
רַבִּי שִׁמְעוֹן אֵימָתִי בְּזִמָּן שֶׁהָיוּ אָנוּסִין אוֹ שׁוֹגְגִין. אָבֵל
אִם הָיוּ מְזִידִים וְלֹא הַקְּרִיבוּ כֶּבֶשׂ בַּבֹּקֶר לֹא יִקְרִיבוּ בֵּין
הָעֶרְבִים. לֹא הַקְּטִירוּ קְטֹרֶת בַּבֹּקֶר יִקְטִירוּ בֵּין הָעֶרְבִים.
אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן וְכֻלָּה הֵייתָה קִרְבָּה בֵּין הָעֶרְבִים. שְׂאִין
מִחֻנְכִין אֶת מִזְבֵּחַ הַזֶּהָב אֲלֵא בַקְטֹרֶת הַסָּמִים. (שֶׁל בֵּין
הָעֶרְבִים). וְלֹא מִזְבֵּחַ הָעוֹלָה אֲלֵא בַתְּמִיד שֶׁל שַׁחַר. וְלֹא
אֶת הַשְּׁלֶחָן אֲלֵא בַלֶּחֶם הַפָּנִים בְּשֶׁבֶת. וְלֹא אֶת הַמְּנוֹרָה
אֲלֵא בְּשֶׁבַע נְרוֹתֶיהָ בֵּין הָעֶרְבִים:

ה' חֲבִיתִי כֹהֵן גָּדוֹל לֹא הָיוּ בָאוֹת חֲצִים. אֲלֵא מִבֵּיא עֶשְׂרוֹן
שָׁלֵם וְחוֹצְהוּ. וּמִקְרִיב מִחֻצָּה בַבֹּקֶר וּמִחֻצָּה בֵּין הָעֶרְבִים.
וְכֹהֵן שֶׁהַקְּרִיב מִחֻצָּה בְּשַׁחֲרִית וּמֵת. וּמִנּוּ כֹהֵן אַחֵר
תַּחֲתָיו. לֹא יָבִיא חֲצִי עֶשְׂרוֹן מִבֵּיתוֹ. וְלֹא חֲצִי עֶשְׂרוֹנוֹ
שֶׁל רֹאשׁוֹן. אֲלֵא מִבֵּיא עֶשְׂרוֹן שָׁלֵם וְחוֹצְהוּ. וּמִקְרִיב
מִחֻצָּה וּמִחֻצָּה אֶבֶד. נִמְצְאוּ שְׁנֵי חֲצִים קִרְבִּין. וּשְׁנֵי חֲצִים
אוֹבְדִין. לֹא מִנּוּ כֹהֵן אַחֵר. מִשָּׁל מִי הֵייתָה קִרְבָּה. רַבִּי
שִׁמְעוֹן אוֹמֵר מִשָּׁל צְבוֹר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מִשָּׁל יוֹרְשִׁים.
וּשְׁלִימָה הֵייתָה קִרְבָּה:

יום יט

פרק ה

כָּל הַמִּנְחוֹת בָּאוֹת מִצָּה· חוץ מִחֶמֶץ שֶׁבַּתּוּדָה וְשֵׁתִי
הֶלֶחֶם· שֶׁהֵן בָּאוֹת חֶמֶץ· רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר שְׂאוֹר
בּוּדָה לֵהֵן מִתּוֹכָן וּמִחֶמֶץ· רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אֵף הִיא אֵינָה
מִן הַמִּבְחָר· אֲלֵא מֵבִיא אֶת הַשְּׂאוֹר· וְנוֹתֵן לְתוֹךְ הַמִּדָּה·
וּמִמֶּלֶא אֶת הַמִּדָּה· אָמְרוּ לוֹ אֵף הִיא הֵיחָה חֲסֵרָה אוֹ
יִתְיָרָה:

ב כָּל הַמִּנְחוֹת גְּלוּשׁוֹת בְּפוֹשְׁרִין· וּמִשְׁמֶרֶן שְׁלֵא יִחְמִיצוּ·
וְאִם הִחְמִיצוּ שִׁירְיָה· עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה· שֶׁנֶּאֱמַר כָּל
הַמִּנְחָה אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ לַיהוָה לֹא תַעֲשֶׂה חֶמֶץ· וְחִיבִים עַל
לִישֶׁתָּהּ וְעַל עֲרִיכָתָהּ וְעַל אִפְיָתָהּ:

ג יֵשׁ טְעוֹנוֹת שֶׁמֶן וְלִבּוֹנָה· שֶׁמֶן וְלֹא לִבּוֹנָה· לִבּוֹנָה וְלֹא
שֶׁמֶן· לֹא שֶׁמֶן וְלֹא לִבּוֹנָה· וְאֵלּוֹ טְעוֹנוֹת שֶׁמֶן וְלִבּוֹנָה·
מִנְחַת הַסֶּלֶת וְהַמִּחְבֵּת וְהַמֵּרְחֶשֶׁת וְהַחֲלוֹת וְהַרְקִיקִין·
מִנְחַת כֹּהֲנִים וּמִנְחַת כֹּהֵן מֹשִׁיחַ· וּמִנְחַת גּוֹיִם· וּמִנְחַת
נָשִׁים· וּמִנְחַת הָעֶמֶר· מִנְחַת נֶסֶכִּין טְעוֹנָה שֶׁמֶן וְאֵינָה
טְעוֹנָה לִבּוֹנָה· לֶחֶם הַפָּנִים טְעוֹן לִבּוֹנָה וְאִין טְעוֹן שֶׁמֶן·
שֵׁתִי הֶלֶחֶם· וּמִנְחַת חוּטָא· וּמִנְחַת קִנְאוֹת· לֹא שֶׁמֶן וְלֹא
לִבּוֹנָה:

י וְחַיֵּב עַל הַשָּׁמֶן בִּפְנֵי עֲצָמוֹ. וְעַל הַלְבוּנָה בִּפְנֵי עֲצָמָה. נָתַן
עָלֶיהָ שָׁמֶן פְּסָלָהּ. לְבוּנָה יִלְקֹטְנָה. נָתַן שָׁמֶן עַל שִׁירֶיהָ.
אֵינוֹ עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה. נָתַן כָּלִי עַל גָּבִי כָּלִי לֹא פְסָלָהּ:

ה יֵשׁ טְעוּנוֹת הַגֶּשֶׁה וְאֵינָן טְעוּנוֹת תְּנוּפָה. תְּנוּפָה וְלֹא
הַגֶּשֶׁה. הַגֶּשֶׁה וְתְנוּפָה. לֹא תְנוּפָה וְלֹא הַגֶּשֶׁה. אֵלּוֹ
טְעוּנוֹת הַגֶּשֶׁה וְאֵינָן טְעוּנוֹת תְּנוּפָה. (מִנְחָת) הַסֵּלֶת
וְהַמִּחְבֶּת וְהַמֶּרְחֶשֶׁת וְהַחֲלוֹת וְהַרְקִיקִין. מִנְחַת כֹּהֲנִים.
מִנְחַת כֹּהֵן מְשִׁיחַ. מִנְחַת גּוֹיִם מִנְחַת נָשִׁים וּמִנְחַת חוּטָא.
רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר מִנְחַת כֹּהֲנִים וּמִנְחַת כֹּהֵן מְשִׁיחַ. אֵין
בָּהֶן הַגֶּשֶׁה. מִפְּנֵי שְׁאִין (בָּהֶן) קְמִיצָה. וְכֹל שְׁאִין (בָּהֶן)
קְמִיצָה. אֵין בָּהֶן הַגֶּשֶׁה:

י אֵלּוֹ טְעוּנוֹת תְּנוּפָה וְאֵין טְעוּנוֹת הַגֶּשֶׁה. לֹוֹג שָׁמֶן שֶׁל
מְצוֹרַע וְאַשְׁמוֹ. וְהַבְּכוּרִים. כַּדְבָּרִי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב.
וְאַמּוּרֵי שְׁלָמִי יָחִיד. וְחֻזָּה וְשׁוֹק שְׁלֵהֵן. אֶחָד אֲנָשִׁים
וְאֶחָד נָשִׁים בִּישְׂרָאֵל. אֲבָל לֹא בְּאַחֲרִים. וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם
וּשְׁנֵי כִבְשֵׁי עֶצְרֶת. בִּיצַד הוּא עוֹשֶׂה. נוֹתֵן שְׁתֵּי הַלֶּחֶם
עַל גָּבִי שְׁנֵי כִבְשִׁים. וּמִנִּיחַ שְׁתֵּי יָדָיו מִלְמַטָּן. מוֹלִיךְ
וּמִבִּיא. מַעֲלָה וּמוֹרִיד. שֶׁנֶּאֱמַר אֲשֶׁר הוֹנֵף וְאֲשֶׁר הוֹרֵם.
תְּנוּפָה הֵיחָדָה בַּמִּזְרָח. וְהַגֶּשֶׁה בַּמַּעֲרָב. וְתְנוּפוֹת קוֹדְמוֹת
לְהַגֶּשֶׁוֹת. מִנְחַת הָעֹמֶר. וּמִנְחַת קְנָאוֹת. טְעוּנוֹת תְּנוּפָה
וְהַגֶּשֶׁה. לֶחֶם הַפָּנִים וּמִנְחַת נְסָכִים. לֹא תְנוּפָה וְלֹא
הַגֶּשֶׁה:

י רבי שמעון אומר שלשה מינים טעונים שלש מצות שתיים בכל אחד ואחד. והשלישית אין בהן. ואלו הן זבחי שלמי יחיד. וזבחי שלמי צבור. ואשם מצורע. וזבחי שלמי יחיד. טעונים סמיכה חיים. ותנופה שחוטים. ואין בהן תנופה חיים. וזבחי שלמי צבור טעונים תנופה חיים ושחוטים. ואין בהן סמיכה. ואשם מצורע טעון סמיכה ותנופה חי. ואין בו תנופה שחוט:

ח האומר הרי עלי במחבת לא יביא במרחשת. במרחשת לא יביא במחבת. ומה בין מחבת למרחשת. אלא שהמרחשת יש לה פיסוי. והמחבת אין לה פיסוי. דברי רבי יוסי הגלילי. רבי חנניה בן גמליאל אומר מרחשת עמוקה. ומעשיה רוחשים. ומחבת צפה. ומעשיה קשים:

ט האומר הרי עלי בתנור. לא יביא מאפה כפח. ומאפה רעפים. ומאפה יורות הערביים. רבי יהודה אומר אם רצה יביא מאפה כפח. הרי עלי מנחת מאפה. לא יביא מחצה חלות ומחצה רקיקין. רבי שמעון מתיר מפני שהוא קרבן אחד:

פרק ו

אֵלּוּ מִנְחוֹת נִקְמְצוֹת וְשִׁירֵיהֶן לַכֹּהֲנִים. מִנְחַת סֹלֶת.
וְהַמִּחְבֵּת. וְהַמֶּרְחֶשֶׁת. וְהַחֲלוֹת. וְהָרִיקִין. מִנְחַת
גֹּזִים. מִנְחַת נָשִׁים. מִנְחַת הָעֹמֶר. מִנְחַת חֹטָא וּמִנְחַת
קִנְאוֹת. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר מִנְחַת חֹטָא שֶׁל כֹּהֲנִים
נִקְמְצָת. וְהַקֶּמֶץ קָרַב לְעֶצְמוֹ. וְהַשְּׂרִים קָרְבִּין לְעֶצְמוֹ:

ב מִנְחַת כֹּהֲנִים. וּמִנְחַת כֹּהֵן מְשִׁיחַ. וּמִנְחַת נֹסְכִים לַמִּזְבֵּחַ.
וְאֵין בָּהֶם לַכֹּהֲנִים. בָּזָה יָפָה כַּח הַמִּזְבֵּחַ מִכַּח הַכֹּהֲנִים.
שְׁתֵּי הַלֶּחֶם וְלֶחֶם הַפָּנִים לַכֹּהֲנִים. וְאֵין בָּהֶם לַמִּזְבֵּחַ. וּבָזָה
יָפָה כַּח הַכֹּהֲנִים מִכַּח הַמִּזְבֵּחַ:

ג כָּל הַמִּנְחוֹת הַנֶּעֱשׂוֹת בְּכָלִי טְעוֹנוֹת שֶׁלֹּשׁ מִתְּנוֹת
שָׁמֶן. יִצִּיקָהּ וּבְלִילָהּ. וּמִתֵּן שָׁמֶן בְּכָלִי קוֹדֵם לְעִשְׂתָּן.
וְהַחֲלוֹת (בּוֹלָלִין) דְּבָרֵי רַבִּי וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים (סֹלֶת)
הַחֲלוֹת טְעוֹנוֹת בְּלִילָהּ. הָרִיקִין מְשִׁיחָהּ. כִּיצַד מוֹשְׁחִין
כֶּמֶין כִּי. וְשֹׂאֵר הַשָּׁמֶן נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים:

ד כָּל הַמִּנְחוֹת הַנֶּעֱשׂוֹת בְּכָלִי טְעוֹנוֹת פְּתִיתָהּ. מִנְחַת
יִשְׂרָאֵל כּוֹפֵל אַחַת לְשָׁנִים. וּשְׁנַיִם לְאַרְבָּעָה וּמִבְדִּיל.
מִנְחַת כֹּהֲנִים כּוֹפֵל אַחַת לְשָׁנִים. וּשְׁנַיִם לְאַרְבָּעָה וְאֵינוֹ
מִבְדִּיל. מִנְחַת כֹּהֵן מְשִׁיחַ לֹא הִיא מְכַפֶּלֶה. רַבִּי שְׁמַעוֹן
אוֹמֵר מִנְחַת כֹּהֲנִים. וּמִנְחַת כֹּהֵן מְשִׁיחַ. אֵין בָּהֶן פְּתִיתָהּ.
מִפְּנֵי שֶׁאֵין בָּהֶן קְמִיצָה. וְכָל שֶׁאֵין בָּהֶן קְמִיצָה. אֵין בָּהֶן
פְּתִיתָהּ. וְכָלִין (פְּתִיתָתָן) כְּזִיתִים:

ה כל המנחות טעונות שלש מאות שיפה וּחֲמֵשׁ מאות
 בעיטה וְהַשִּׁיפָה וְהַבְּעִיטָה בַּחֲטִים רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר (אף)
 בַּבָּצֵק כָּל הַמִּנְחוֹת בָּאוֹת עֶשֶׂר עֶשֶׂר חוּץ מִלֶּחֶם הַפָּנִים
 וְחִבִּיתִי כֹהֵן גָּדוֹל שֶׁהֵם בָּאוֹת שְׁתֵּים עָשָׂר דְּבָרֵי רַבִּי
 יְהוּדָה רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר כֻּלָּן בָּאוֹת שְׁתֵּים עָשָׂר חוּץ
 מִחֲלוֹת תּוֹדָה וְהַנִּזְיוֹת שֶׁהֵן בָּאוֹת עֶשֶׂר עֶשֶׂר:

י הָעֹמֵר הִיא בָּא עֶשְׂרוֹן מִשְׁלֹשׁ סָאִין שְׁתֵּי הַלֶּחֶם שְׁנֵי
 עֶשְׂרוֹנִים מִשְׁלֹשׁ סָאִין לֶחֶם הַפָּנִים עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה
 עֶשְׂרוֹנִים מִעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה סָאִין:

י הָעֹמֵר הִיא מִנֶּפֶה בְּשִׁלֹּשׁ עָשָׂר נֶפֶה וְשְׁתֵּי הַלֶּחֶם
 בְּשְׁתֵּים עָשָׂר וְלֶחֶם הַפָּנִים בְּאַחַת עָשָׂר רַבִּי שִׁמְעוֹן
 אוֹמֵר לֹא הִיא לָהּ קִצָּבָה אֶלָּא סֵלֶת מִנֶּפֶה כָּל צָרָכָה הִיא
 מֵבִיא שֶׁנֶּאֱמַר וְלִקְחָתָּ סֵלֶת וְאַפִּיתָ אוֹתָהּ עַד שֶׁתֵּהָא
 מִנֶּפֶה כָּל צָרָכָה:

פרק ז

הַתּוֹדָה הֵיחָהּ בָּאָה חֶמֶשׁ סְאִין יְרוּשְׁלָמִיּוֹת. שֶׁהֵן שֵׁשׁ
 מִדְּבָרִיּוֹת. שְׁתֵּי אֵיפוֹת. הָאֵיפָה שֶׁלֹּשׁ סְאִין.
 עֶשְׂרִים עֶשְׂרוֹן עֶשְׂרָה לַחֲמֵץ. (עֶשְׂרָה לְמֶצֶה) עֶשְׂרָה
 לַחֲמֵץ עֶשְׂרוֹן לַחֲלָה. וְעֶשְׂרָה לְמֶצֶה. וּבִמְצָה שְׁלֹשָׁה מִיָּנִין.
 חֲלוֹת וּרְקִיקִין. וּרְבוּכָה. נִמְצְאוּ שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרוֹנוֹת וְשְׁלִישׁ
 לְכָל מִין. שֶׁלֹּשׁ חֲלוֹת לְעֶשְׂרוֹן. בַּמָּדָה יְרוּשְׁלָמִית הָיוּ
 שְׁלֹשִׁים קֶב. חֲמִשָּׁה עָשָׂר לַחֲמֵץ וְחֲמִשָּׁה עָשָׂר לְמֶצֶה.
 חֲמִשָּׁה עָשָׂר לַחֲמֵץ. קֶב וְחִצִּי לַחֲלָה. וְחֲמִשָּׁה עָשָׂר לְמֶצֶה.
 וְהַמְצָה שְׁלֹשָׁה מִיָּנִין. חֲלוֹת וּרְקִיקִין. וּרְבוּכָה. נִמְצְאוּ
 חֲמִשָּׁת קֶבִּין לְכָל מִין. שְׁתֵּי חֲלוֹת לְקֶב:

^א הַמְלוּאִים הָיוּ בָּאִים כְּמֶצֶה שְׁבִתּוּדָה. חֲלוֹת. וּרְקִיקִים.
 וּרְבוּכָה. הַנְּזִירוֹת הֵיחָהּ בָּאָה שְׁתֵּי יָדוֹת כְּמֶצֶה שְׁבִתּוּדָה.
 חֲלוֹת וּרְקִיקִים. וְאֵין בָּהּ רְבוּכָה. (נִמְצְאוּ) עֶשְׂרֵת קֶבִּים
 יְרוּשְׁלָמִיּוֹת. שֶׁהֵן שֵׁשׁ עֶשְׂרוֹנוֹת וְעֶדְוִין. וּמִכֶּלֶן הָיָה נוֹטֵל
 אֶחָד מֵעֶשְׂרָה תְּרוּמָה. שֶׁנֶּאֱמַר וְהַקִּרִּיב מִמֶּנּוּ אֶחָד מִכָּל
 קֶרֶבֶן תְּרוּמָה לֵי. אֶחָד שֶׁלֹּא יִטּוֹל פָּרוֹס. מִכָּל קֶרֶבֶן שִׁיְהִיו
 כָּל הַקֶּרְבָּנוֹת שְׁוִין. וְשֶׁלֹּא יִטּוֹל מִקֶּרֶבֶן לַחֲבִירוֹ. לִכְהֵן
 הַזֹּזֶרֶק אֶת דָּם הַשְּׁלָמִים לוֹ יִהְיֶה. וְהַשָּׂאֵר נֹאכָל לְבָעֲלִים:

^ב הַשּׁוֹחֵט אֶת הַתּוֹדָה בַּפָּנִים וְלַחֲמָה חוּץ לַחֹמָה. לֹא
 קֹדֵשׁ הַלֶּחֶם. שְׁחָטָה עַד שֶׁלֹּא קָרְמוּ בַּתְּנוּרָה. וְאֶפִּילוֹ קָרְמוּ
 כֶּלֶן. חוּץ מֵאֶחָד מֵהֶן. לֹא קֹדֵשׁ הַלֶּחֶם. שְׁחָטָה חוּץ לְזִמְנָה

וְחוּץ לַמִּקְוָהּ קֹדֶשׁ הַלֶּחֶם שֶׁחֲטָה וְנִמְצְאָה טְרִיפָה לֹא
 קֹדֶשׁ הַלֶּחֶם שֶׁחֲטָה וְנִמְצְאָה בְּעֵלֶת מוּם רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
 אָמַר קֹדֶשׁ וְחֻכִּים אֲמָרִים לֹא קֹדֶשׁ שֶׁחֲטָה שְׁלֹא
 לְשִׁמָּה וְכֵן אֵיל הַמְלוּאִים וְכֵן שְׁנֵי כִבְשֵׁי עֶצְרַת שֶׁשֶּׁחֲטָן
 שְׁלֹא לְשִׁמָּה לֹא קֹדֶשׁ הַלֶּחֶם:

ד' נִסְכֵּין שֶׁקֹּדֶשׁוֹ בְּכָלִי וְנִמְצָא הַזֶּבֶח פָּסוּל אִם יֵשׁ זֶסֶם
 זֶבֶח אַחֵר יִקְרְבוּ עִמּוֹ וְאִם לֹא יִפְסְלוּ בְלִינָה וְלֹד תּוֹדָה
 וְתַמְוִרְתָּהּ וְהַמִּפְרִישׁ תּוֹדָתוֹ וְנֶאֱבְדָּה וְהַפְרִישׁ אַחֲרַת
 תַּחְתִּיהָ אֵינָן טְעוּנִים לֶחֶם שֶׁנֶּאֱמַר וְהַקְרִיב עַל זֶבֶח
 הַתּוֹדָה הַתּוֹדָה טְעוּנָה לֶחֶם וְלֹא וְלֹדָה וְלֹא חֲלִיפָתָהּ
 וְלֹא תַמְוִרְתָּהּ טְעוּנִין לֶחֶם:

ה' הָאָמַר הֵרִי עָלֶי תּוֹדָה יָבִיא הִיא וְלֶחֶמָה מִן הַחוּלִין
 תּוֹדָה מִן הַחוּלִין וְלֶחֶמָה מִן הַמַּעֲשֵׂר יָבִיא לֶחֶמָה מִן
 הַחוּלִין תּוֹדָה מִן הַמַּעֲשֵׂר וְלֶחֶמָה מִן הַחוּלִין יָבִיא
 הַתּוֹדָה הִיא וְלֶחֶמָה מִן הַמַּעֲשֵׂר יָבִיא וְלֹא יָבִיא מִחֲטִי
 מַעֲשֵׂר שְׁנֵי אֵלָּא מִמַּעוֹת מַעֲשֵׂר שְׁנֵי:

ו' וּמִנֵּין לֹאָמַר הֵרִי עָלֶי תּוֹדָה לֹא יָבִיא אֵלָּא מִן הַחוּלִין
 שֶׁנֶּאֱמַר וְזִבְחַת פָּסַח לַיְי אֱלֹהֶיךָ צֹאן וּבָקָר וְהֵלֵא אֵין פָּסַח
 בָּא אֵלָּא מִן הַכֹּבָשִׁים וּמִן הָעִזִּים אִם כֵּן לָמָּה נֶאֱמַר צֹאן
 וּבָקָר אֵלָּא לְהַקִּישׁ כָּל הַבָּא מִן הַצֹּאן וּמִן הַבָּקָר לַפָּסַח
 מִן הַפָּסַח שֶׁהוּא בָּא בְּחוּבָה אֵינוֹ בָּא אֵלָּא מִן הַחוּלִין
 אִף כָּל דָּבָר שֶׁהוּא בָּא בְּחוּבָה לֹא יָבִיא אֵלָּא מִן הַחוּלִין:

(לְפִיכָךְ) הָאוֹמֵר הָרִי עָלִי תוֹדָה הָרִי עָלִי שְׁלָמִים. הוֹאִיל
וְהֵם בָּאִים חֻבָּה. לֹא יָבִיאוּ אֶלָּא מִן הַחוּלִין. וְהַנִּסָּכִים בְּכָל
מָקוֹם. לֹא יָבִיאוּ אֶלָּא מִן הַחוּלִין:

פרק ח

כָּל קֶרֶבֶנוֹת הַצֶּבֶר וְהִיחִיד. בָּאִים מִן הָאָרֶץ וּמִחוּצָה
לָאָרֶץ. מִן הַחֹדֶשׁ וּמִן הַיָּשָׁן. חוּץ מִן הָעֹמֶר וּשְׁתֵּי
הַלֶּחֶם. שְׂאִינָן בָּאִים אֶלָּא מִן הַחֹדֶשׁ וּמִן הָאָרֶץ. וְכֵלֶן אֵינָן
בָּאִין אֶלָּא מִן הַמִּבְחָר. וְאִיזְהוּ מִבְחָר. מִכֶּמֶס. וּמִזֹּנִיחָה.
אֶלְפָּא לְסֻלַּת. שְׁנִיָּה לָהֶם חֲפָרִים בִּבְקָעָה. כָּל הָאֲרָצוֹת
הֵיוּ כְשֵׁרוֹת. אֶלָּא מִכָּאן הֵיוּ מְבִיאִים:

^א אֵין מְבִיאִין לֹא מִבֵּית הַזְּבָלִים. וְלֹא מִבֵּית הַשְּׁלָחִים. וְלֹא
מִבֵּית הָאֵילָן. וְאִם הֵבִיא כָּשֶׁר. כִּיצַד הוּא עוֹשֶׂה. נִרְהָ שְׁנָה
רִאשׁוֹנָה. וּבִשְׁנִיָּה זֹרְעָה קֹדֶם לְפֶסַח שִׁבְעִים יוֹם. וְהִיא
עוֹשֶׂה סֻלַּת מְרֵבָה. כִּיצַד הוּא בּוֹדֵק. הַגִּזְבֵּר מִכְּנִיס אֶת יָדוֹ
לְתוֹכָהּ. עָלָה בָּהּ אֶבֶק פְּסוּלָה. עַד שִׁנִּיפָנָה. וְאִם הִתְלִיעָה
פְּסוּלָה:

^ג תְּקוּעָה אֶלְפָּא לְשִׁמּוֹן. אֲבָא שָׁאוּל אוֹמֵר שְׁנִיָּה לָהּ
רָגַב בְּעֶבֶר הִירְדֵּן. כָּל הָאֲרָצוֹת הֵיוּ כְשֵׁרוֹת. אֶלָּא מִכָּאן
הֵיוּ מְבִיאִים. אֵין מְבִיאִין לֹא מִבֵּית הַזְּבָלִים. וְלֹא מִבֵּית
הַשְּׁלָחִים. וְלֹא מִמָּה שֶׁנִּזְרַע בֵּינֵיהֶם. וְאִם הֵבִיא כָּשֶׁר.
אֵין מְבִיאִין אֲנִפִּיקָנוֹן. וְאִם הֵבִיא פְּסוּל. אֵין מְבִיאִין

מִן הַגִּרְגָּרִים שֶׁנֶּשְׂרוּ בַּמַּיִם. וְלֹא מִן הַכְּבוּשִׁים. וְלֹא מִן
הַשְּׁלוּקִין. וְאִם הֵבִיא פָּסוּל:

ד' שְׁלֹשָׁה זֵיתִים וּבָהֶן שְׁלֹשָׁה שְׁלֹשָׁה שְׂמָנִים. הַזֵּית
הָרֵאשׁוֹן מִגִּרְגָּרוֹ בְּרֹאשׁ הַזֵּית. וְכוּתֵּשׁ וְנוֹתֵן לַתּוֹךְ הַסֵּל.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר סְבִיבוֹת הַסֵּל. זֶה רֵאשׁוֹן. טֵעֵן בַּקּוֹרָה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר בְּאַבְנִים. זֶה שְׁנִי. חֲזֹר וְטַחֵן וְטֵעֵן זֶה
שְׁלִישִׁי. הָרֵאשׁוֹן לַמְּנוּחָה. וְהַשְּׂאֵר לַמְּנוּחוֹת. הַזֵּית הַשְּׁנִי
מִגִּרְגָּרוֹ בְּרֹאשׁ הַגֶּגֶז. וְכוּתֵּשׁ וְנוֹתֵן לַתּוֹךְ הַסֵּל. רַבִּי יְהוּדָה
אוֹמֵר סְבִיבוֹת הַסֵּל. זֶה רֵאשׁוֹן. טֵעֵן בַּקּוֹרָה. רַבִּי יְהוּדָה
אוֹמֵר בְּאַבְנִים. זֶה שְׁנִי. חֲזֹר וְטַחֵן וְטֵעֵן זֶה שְׁלִישִׁי.
הָרֵאשׁוֹן לַמְּנוּחָה. וְהַשְּׂאֵר לַמְּנוּחוֹת. הַזֵּית הַשְּׁלִישִׁי עוֹטְנוֹ
בַּתּוֹךְ הַבֵּית. עַד שְׁיִלְקָה. וּמַעֲלָהּ וּמִנְגְּבוֹ בְּרֹאשׁ הַגֶּגֶז.
וְכוּתֵּשׁ וְנוֹתֵן לַתּוֹךְ הַסֵּל. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר סְבִיבוֹת הַסֵּל.
זֶה רֵאשׁוֹן. טֵעֵן בַּקּוֹרָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר בְּאַבְנִים. זֶה
שְׁנִי. חֲזֹר וְטַחֵן וְטֵעֵן זֶה שְׁלִישִׁי. הָרֵאשׁוֹן לַמְּנוּחָה וְהַשְּׂאֵר
לַמְּנוּחוֹת:

ה' הָרֵאשׁוֹן שֶׁבְּרֵאשׁוֹן אֵין לְמַעַלָּה מִמֶּנּוּ. הַשְּׁנִי שֶׁבְּרֵאשׁוֹן
וְהָרֵאשׁוֹן שֶׁבְּשְׁנֵי שְׁוִין. הַשְּׁלִישִׁי שֶׁבְּרֵאשׁוֹן וְהַשְּׁנִי שֶׁבְּשְׁנֵי
וְהָרֵאשׁוֹן שֶׁבְּשְׁלִישִׁי שְׁוִין. הַשְּׁלִישִׁי שֶׁבְּשְׁנֵי וְהַשְּׁנִי
שֶׁבְּשְׁלִישִׁי שְׁוִין. הַשְּׁלִישִׁי שֶׁבְּשְׁלִישִׁי. אֵין לְמַטָּה מִמֶּנּוּ.
אִף הַמְּנוּחוֹת הֵיוּ בְּדִין שֶׁיִּטְעֲנוּ שָׁמֶן זֵית זֶךְ. מָה אִם
הַמְּנוּחָה שְׂאִינָה לֹאכִילָה. טְעוּנָה שָׁמֶן זֵית זֶךְ. הַמְּנוּחוֹת

שֶׁהוּן לֹאכִילָהּ. אֵינוּ דִין שְׁיִטְעֵנוּ שֶׁמֶן זֵית זָךְ. תִּלְמוּד לֹאמַר
זָךְ כְּתִית לַמֶּאֱוֹר. וְלֹא זָךְ כְּתִית לַמִּנְחוֹת:

י' וּמִנֵּין הָיוּ מְבִיאִין אֶת הַיֵּין. קְרוֹתִים וְהַטּוּלִים אֶלְפָּא לַיֵּין.
שְׁנִיָּה לָהֶן בֵּית רֵמָה וּבֵית לָבֵן בְּהֵר. וּכְפָר סַגְנָא בְּבִקְעָה.
כָּל הָאֲרָצוֹת הָיוּ כְּשֵׁרוֹת. אֶלָּא מִכָּאן הָיוּ מְבִיאִים. אֵין
מְבִיאִין לֹא מִבֵּית הַזְּבָלִים. וְלֹא מִבֵּית הַשְּׁלָחִים. וְלֹא מִמָּה
שֶׁנִּזְרַע בִּינֵיהֶם. וְאִם הֵבִיא כָּשֶׁר. אֵין מְבִיאִין אֱלִיּוֹסְטֹן.
וְאִם הֵבִיא כָּשֶׁר. אֵין מְבִיאִין יֶשֶׁן דְּבָרֵי רַבִּי וְחֻכְמִים
מְכַשְׁרִין. אֵין מְבִיאִין לֹא מִתּוֹק וְלֹא מִעֲשֹׂן וְלֹא מִבְּשָׁל.
וְאִם הֵבִיא פָּסוּל. אֵין מְבִיאִין מִן הַדְּלִיּוֹת. אֶלָּא מִן
הַרְגְּלִיּוֹת. וּמִן הַכֶּרְמִים הָעֲבוּדִים:

י' לֹא הָיוּ כּוֹנְסִים אוֹתוֹ בַּחֲצָבִים גְּדוּלִים אֶלָּא בַּחֲבִיּוֹת
קִטְנוֹת. וְאֵינוּ מִמֶּלֶא אֶת הַחֲבִיּוֹת עַד פִּיהֶם. כְּדִי שִׁיְהֶא
רִיחוֹ נֹדֵף. אֵינוּ מְבִיא לֹא מִפִּיהָ מִפְּנֵי הַקִּמְחִין. (וְלֹא)
מִשּׁוּלִיָּהּ מִפְּנֵי הַשְּׁמֵרִים. אֶלָּא מְבִיא מִשְׁלִישָׁהּ וּמֵאֲמָצְעָה.
כִּיצַד הוּא בּוֹדֵק. הַגִּזְבֵּר יוֹשֵׁב וְהַקֶּנֶה בִּידּוֹ. זָרַק אֶת הַגִּיר
וְהַקִּישׁ בַּקֶּנֶה. רַבִּי יוֹסִי בַר רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר יֵין שֶׁעָלוּ
בּוֹ קִמְחִין פָּסוּל. שֶׁנֶּאֱמַר תְּמִימִים יִהְיוּ לָכֶם וּמִנְחָתָם.
תְּמִימִים יִהְיוּ לָכֶם וְנִסְכֵּיהֶם:

פרק ט

שְׁתֵּי מִדּוֹת שֶׁל יָבֵשׁ הָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ. עֲשָׂרוֹן וַחֲצִי עֲשָׂרוֹן.
 רַבִּי מֵאִיר אֹמֵר עֲשָׂרוֹן. עֲשָׂרוֹן וַחֲצִי עֲשָׂרוֹן. עֲשָׂרוֹן
 מֵהָ הָיָה מְשֻׁמֵּשׁ. שָׁבוּ הָיָה מוֹדֵד לְכָל הַמִּנְחוֹת. לֹא הָיָה
 מוֹדֵד. לֹא בִשָּׁל שְׁלֹשָׁה לֶפֶר. וְלֹא בִשָּׁל שְׁנַיִם לֶאֱיִל.
 אֲלֵא מוֹדֵדֵן עֲשָׂרוֹנוֹת. חֲצִי עֲשָׂרוֹן מֵהָ הָיָה מְשֻׁמֵּשׁ. שָׁבוּ
 הָיָה מוֹדֵד חֲבִיתִי כֹהֵן גָּדוֹל. מִחֻצָּה בַּבֶּקֶר וּמִחֻצָּה בֵּין
 הָעֶרְבָּיִם:

^ב שֶׁבַע מִדּוֹת שֶׁל לֶחַ הָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ. הֵינן וַחֲצִי הֵהִינן.
 וּשְׁלִישִׁית הֵהִינן. וְרִבְעִית הֵהִינן. לֹוג. וַחֲצִי לֹוג. וְרִבְעִית
 לֹוג. רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּר צְדוֹק אֹמֵר שְׁנִתּוֹת הָיוּ בֵּהֵינן. עַד כָּאֵן
 לֶפֶר. עַד כָּאֵן לֶאֱיִל. עַד כָּאֵן לִכְבֶּשֶׁת. רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר לֹא
 הָיָה שֵׁם הֵינן. וְכִי מֵהָ הָיָה הֵהִינן מְשֻׁמֵּשׁ. אֲלֵא מִדָּה יִתִּירָה
 שֶׁל לֹוג וּמִחֻצָּה הֵיְתָה שֵׁם. שָׁבָה הָיָה מוֹדֵד לְמִנְחַת כֹּהֵן
 גָּדוֹל. לֹוג וּמִחֻצָּה בַּבֶּקֶר. וְלֹוג וּמִחֻצָּה בֵּין הָאֶרְבָּעִים:

^ג רִבְעִית מֵהָ הֵיְתָה מְשֻׁמֶשֶׁת. רִבְעִית מִים לְמִצּוֹרֶעַ.
 רִבְעִית שֶׁמֶן לְנֹזֵיר. חֲצִי לֹוג מֵהָ הָיָה מְשֻׁמֵּשׁ. חֲצִי לֹוג
 מִים לְסוֹטָה וַחֲצִי לֹוג שֶׁמֶן לְתוֹדָה. וּבִלְוֹג הָיָה מוֹדֵד לְכָל
 הַמִּנְחוֹת. אֶפִּילוֹ מִנְחָה שֶׁל שְׁשִׁים עֲשָׂרוֹן. נוֹתֵן לָהּ שְׁשִׁים
 לֹוג. רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן יַעֲקֹב אֹמֵר אֶפִּילוֹ מִנְחָה שֶׁל שְׁשִׁים
 עֲשָׂרוֹן. אֵין לָהּ אֲלֵא לֹוגָהּ. שְׁנַאֲמַר לְמִנְחָה וְלֹוג שֶׁמֶן.

שְׁשֶׁה לַפָּרִי אֲרֻבָּעָה לְאֵילִי שְׁלֹשָׁה לַכֶּבֶשׂ שְׁלֹשָׁה וּמִחֻצָּה
לְמִנְזָרָה וּמִחֻצִּית לֹזֵג לְכָל גֵּר:

ד' מִעֲרֵבִין נִסְכֵי אֵלִים בְּנִסְכֵי פָרִים נִסְכֵי כִבְשִׁים בְּנִסְכֵי
כִבְשִׁים שֶׁל יָחִיד בֶּשֶׁל צֶבֶד שֶׁל הַיּוֹם בֶּשֶׁל אִמָּשׁ אֲבָל
אֵין מִעֲרֵבִין נִסְכֵי כִבְשִׁים בְּנִסְכֵי פָרִים וְאֵלִים וְאִם בְּלָלָן
אֵלֹו בִּפְנֵי עֶצְמָן וְאֵלֹו בִּפְנֵי עֶצְמָן וְנִתְעַרְבוּ כְּשֶׁרִין אִם
עַד שֶׁלֹא בָלָל פָּסֵל הַכֶּבֶשׂ הֵבֵא עִם הָעֹמֶר אֵף עַל פִּי
שֶׁמִּנְחָתוֹ כְּפוּלָה לֹא הָיוּ נִסְכָּיו כְּפוּלִין:

ה' כָּל הַמִּדּוֹת שֶׁהָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ הָיוּ נִגְדָּשׁוֹת חוּץ מִשֶּׁל כֹּהֵן
גָּדוֹל שֶׁהָיָה גֹדֶשֶׁה לְתוֹכָהּ מִדּוֹת הַלֵּחַ בִּירוּצִיָּהֶן קֹדֶשׁ
וּמִדּוֹת הַיֵּבֶשׁ בִּירוּצִיָּהֶן חוּלִי רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר מִדּוֹת הַלֵּחַ
קֹדֶשׁ לְפִיכָךְ בִּירוּצִיָּהֶן קֹדֶשׁ וּמִדּוֹת הַיֵּבֶשׁ חוּלִי לְפִיכָךְ
בִּירוּצִיָּהֶן חוּלִי רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר לֹא מִשּׁוּם זֶה אֵלֹא שֶׁהַלֵּחַ
נִעְכָּר וְהַיֵּבֶשׁ אֵינוֹ נִעְכָּר:

ו' כָּל קִרְבָּנוֹת הַצֶּבֶד וְהַיָּחִיד טְעוּנִין נִסְכִּים חוּץ מִן הַבְּכוֹר
וְהַמַּעֲשֵׂר וְהַפֶּסַח וְהַחֲטָאת וְהָאֵשֶׁם אֵלֹא שֶׁחֲטָאתוֹ שֶׁל
מִצֹּרַע וְאֵשֶׁמוֹ טְעוּנִין נִסְכִּים:

ז' כָּל קִרְבָּנוֹת הַצֶּבֶד אֵין בָּהֶם סְמִיכָה חוּץ מִן הַפָּר הֵבֵא
עַל כָּל הַמִּצְוֹת וְשֶׁעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר אֵף
שְׁעִירֵי עֲבוֹדַת אֱלִילִים כָּל קִרְבָּנוֹת הַיָּחִיד טְעוּנִין סְמִיכָה
חוּץ מִן הַבְּכוֹר וְהַמַּעֲשֵׂר וְהַפֶּסַח וְהַיֹּרֶשׁ סוּמָד וּמִבֵּיא
נִסְכִּים וּמִמִּיר:

ח הכל סומכין חוץ מחרש שוטה וקטן וסומא ונכרי
והעבד והשליח והאשה וסמיכה שירי מצוה על הראש
בשתי ידים ובמקום שסומכין שוחטין ותכף לסמיכה
שחיטה:

ט חמר בסמיכה מבתנופה ובתנופה מבסמיכה שאחד
מניף לכל החברים ואין אחד סומך לכל החברים וחמר
בתנופה שהתנופה נוהגת בקרבנות היחיד ובקרבנות
הצבור בחיים ובשוחטין בדבר שיש בו רוח חיים
ובדבר שאין בו רוח חיים מה שאין כן בסמיכה:

פרק י

רבי ישמעאל אומר העמר היה בא בשבת משלש סאין
ובחול מחמש וחכמים אומרים אחד בשבת ואחד
בחול משלש היה בא רבי חנניא סגן הכהנים אומר
בשבת היה נקצר ביחיד ובמגל אחד ובקפה אחת
ובחול בשלשה ובשלש קפות ובשלש מגלות וחכמים
אומרים אחד בשבת ואחד בחול בשלשה ובשלש
קפות ובשלש מגלות:

כ מצות העמר לבוא מן הקרוב לא בפר הקרוב
לירושלים מביאין אותו מכל מקום מעשה שפא מגזות
צריפין ושתי הלחם מבקעת עין סוכר:

א פִּיצֵד הָיוּ עוֹשִׁים שְׁלוּחֵי בֵּית דִּין יוֹצְאִין מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב וְעוֹשִׂין אוֹתוֹ כְּרֻכּוֹת בַּמִּחְבֵּר לִקְרָקֶע כְּדִי שִׁיְהֶא נֹחַ לְקַצֹּר וְכָל הָעִירוֹת הַסְּמוּכוֹת לָשֵׁם מִתְּכַנְסוֹת לָשֵׁם כְּדִי שִׁיְהֶא נִקְצָר בַּעֲסֵק גָּדוֹל כִּיּוֹן שֶׁחֲשָׁכָה אוֹמֵר לָהֶם בָּא הַשֶּׁמֶשׁ אוֹמְרִים הֵן בָּא הַשֶּׁמֶשׁ אוֹמְרִים הֵן מִגָּל זֶה אוֹמְרִים הֵן מִגָּל זֶה אוֹמְרִים הֵן קָפָה זֶה אוֹמְרִים הֵן קָפָה זֶה אוֹמְרִים הֵן בְּשֶׁבֶת אוֹמֵר לָהֶם שֶׁבֶת זֶה אוֹמְרִים הֵן שֶׁבֶת זֶה אוֹמְרִים הֵן אֶקְצֹר וְהֵם אוֹמְרִים לוֹ קַצֹּר אֶקְצֹר וְהֵם אוֹמְרִים לוֹ קַצֹּר שְׁלֹשָׁה פְּעָמִים עַל כָּל דְּבָר וְדָבָר וְהֵם אוֹמְרִים לוֹ הֵן הֵן הֵן כָּל כֵּךְ לָמָּה מִפְּנֵי הַבִּיתוּסִים שֶׁהֵיוּ אוֹמְרִים אֵין קִצִּירַת הָעֵמֶר בַּמּוֹצָאֵי יוֹם טוֹב:

י קִצְרוּהוּ וְנִתְּנוּהוּ בְּקִפּוֹת הַבִּיאוּהוּ לַעֲזָרָה הָיוּ מֵהִבְהֵבִין אוֹתוֹ בָּאוּר כְּדִי לָקִים בּוֹ מִצּוֹת קָלִי דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים בְּקִנִּים וּבְקָלִיחוֹת חוֹבְטִים אוֹתוֹ כְּדִי שֶׁלֹּא יִתְמַעַד נִתְּנוּהוּ לְאַבּוּב וְאַבּוּב הָיָה מְנַקֵּב כְּדִי שִׁיְהֶא הָאוּר שׁוֹלֵט בְּכָלֹ שֶׁטְחוּהוּ בַּעֲזָרָה וְהָרוּחַ מְנַשֶּׁבֶת בּוֹ נִתְּנוּהוּ בְּרִיחִים שֶׁל גְּרוֹסוֹת וְהוֹצִיאוּ מִמֶּנּוּ עֲשָׂרוֹן שֶׁהוּא מְנַפֶּה בְּשֹׁלֶשׁ עֶשְׂרֵה נֶפֶה וְהַשָּׂאֵר נִפְדָּה וְנֶאֱכָל לְכָל אָדָם וְחֵיב בַּחֲלָה וּפְטוּר מִן הַמַּעֲשָׂרוֹת רַבִּי עֲקִיבָא מְחִיב בַּחֲלָה וּבַמַּעֲשָׂרוֹת בָּא לוֹ לַעֲשָׂרוֹן וְנָתַן שְׁמֵנוּ וּלְבוֹנָתוֹ יֵצֵק וּבִלְלֵי הַנִּיף וְהַגִּישׁ קִמֵּץ וְהִקְטִיר וְהַשָּׂאֵר נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים:

ה' מִשְׁקָרֵב הָעֹמֵר. יוֹצֵאִין וּמוֹצֵאִין שׁוּק יְרוּשָׁלַיִם. שֶׁהוּא מֵלֵא קֶמַח וְקָלִי. שְׁלֵא בְרֵצוֹן חֲכָמִים. דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר בְּרֵצוֹן חֲכָמִים הָיוּ עוֹשִׂים. מִשְׁקָרֵב הָעֹמֵר הִתֵּר הִתְּדָשׁ מִיד. וְהִרְחוּקִים מִתָּרִים מַחְצוֹת הַיּוֹם וּלְהֵלֶן. מִשְׁחָרֵב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הִתְקִין רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זִכְאִי שֶׁיֵּהָא יוֹם הַגֵּף כֻּלּוֹ אָסוּר. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה וְהֵלֵא מִן הַתּוֹרָה הוּא אָסוּר. שְׁנֵאמַר עַד עֵצִים הַיּוֹם הַזֶּה. מִפְּנֵי מָה הִרְחוּקִים מִתָּרִים מַחְצוֹת הַיּוֹם וּלְהֵלֶן. מִפְּנֵי שֶׁהֵן יוֹדְעִין. שֶׁאֵין בֵּית דִּין מִתְּעַצְלִים בּוֹ:

י' הָעֹמֵר הָיָה מִתִּיר בַּמִּדְיָנָה וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם בַּמִּקְדָּשׁ. אֵין מְבִיאִין מִנְחוֹת וּבִכּוּרִים. וּמִנְחַת בְּהֶמָּה. קֹדֶם לָעֹמֵר. וְאִם הֵבִיא פָּסוּל. קֹדֶם לְשְׁתֵּי הַלֶּחֶם לֹא יָבִיא. וְאִם הֵבִיא כָּשֶׁר:

י' הַחֲטִיִּם וְהַשְּׁעוּרִים וְהַכֶּסֶּמִּים וְשִׁבְלַת שׁוּעָל וְהַשִּׁיפּוֹן חֵיבִין בַּחֲלָה. וּמִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה. וְאִסּוּרִין בְּחִדּוֹשׁ מִלִּפְנֵי הַפֶּסַח. וּמִלְקָצוֹר מִלִּפְנֵי הָעֹמֵר. וְאִם הִשְׁרִישׁוּ קֹדֶם לָעֹמֵר הָעֹמֵר מִתִּירָן. וְאִם לֹא אִסּוּרִים עַד שֶׁיָּבֵא הָעֹמֵר הֵבֵא:

ח' קוֹצְרִים בְּבֵית הַשְּׁלָחִים שְׁבַעמָקִים. אָבֵל לֹא גוֹדֵשִׁין. אֲנָשִׁי יִרְחוּ קוֹצְרִין בְּרֵצוֹן חֲכָמִים. וְגוֹדֵשִׁין שְׁלֵא בְרֵצוֹן חֲכָמִים. וְלֹא מִיחוּ בִידֵם חֲכָמִים. קוֹצֵר לְשַׁחַת וּמֵאֲכִיל לְבֶהֱמָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אֵימָתִי בְּזֶמֶן שֶׁהִתְחִיל עַד שֶׁלֹּא הֵבִיא שְׁלִישׁ. רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר אֵף יִקְצוֹר (וְיֵאֲכִיל) אֵף מִשֶּׁהֵבִיאה שְׁלִישׁ:

ט קוֹצְרִין מִפְּנֵי הַנְּטִיעוֹת. מִפְּנֵי בֵּית הָאֵבֶל. מִפְּנֵי (בטול)
בֵּית הַמִּדְרָשׁ. לֹא יַעֲשֶׂה אוֹתָן כְּרִיכוֹת. אֲבָל מְנִיחִם
צִבְתִּים. מִצּוֹת הָעֶמֶר לְבֹא מִן הַקָּמָה. לֹא מִצָּא יָבִיא
מִן הָעֶמֶרִים. מִצּוֹתוֹ לְבֹא מִן הַלֶּח. לֹא מִצָּא יָבִיא מִן
הַיָּבֵשׁ. מִצּוֹתוֹ לְקַצֹּר בַּלֵּילָה. נִקְצָר בַּיּוֹם כְּשֶׁר. וְדוּחָה אֶת
הַשֶּׁבֶת:

פרק יא

שְׁתֵּי הַלֶּחֶם גְּלוּשׁוֹת אַחַת אַחַת. וְנֶאֱפוֹת אַחַת אַחַת.
לֶחֶם הַפָּנִים גְּלוּשׁ אֶחָד אֶחָד. וְנֶאֱפָה שְׁנַיִם שְׁנַיִם.
וּבִטְפוּס הָיָה עוֹשֶׂה אוֹתָן. וְכָשֶׁהוּא רֹדֵן נוֹתֵן בִּטְפוּס. כְּדִי
שֶׁלֹּא יִתְקַלְקְלוּ:

א אֶחָד שְׁתֵּי הַלֶּחֶם וְאֶחָד לֶחֶם הַפָּנִים לִישֶׁתָּן וְעִרִיכְתָּן
בַּחוּץ. וְאֶפִּיתָן בַּפָּנִים. וְאֵינָן דּוּחוֹת אֶת הַשֶּׁבֶת. רַבִּי יְהוּדָה
אוֹמֵר כָּל מַעֲשֵׂיהֶם בַּפָּנִים. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר לְעוֹלָם הָיוּ
רְגִיל לֹאמַר. שְׁתֵּי הַלֶּחֶם וְלֶחֶם הַפָּנִים. כְּשֵׁרוֹת בַּעֲזָרָה.
וּכְשֵׁרוֹת בַּבַּיִת פֶּאֱגִי:

ג חֲבִיתִי כֵּהן גָּדוֹל. לִישֶׁתָּן וְאֶפִּיתָן בַּפָּנִים. וְדוּחוֹת אֶת
הַשֶּׁבֶת. טַחוּנָן וְהִרְקָדָן אֵינָן דּוּחוֹת אֶת הַשֶּׁבֶת. כָּלֵל אָמַר
רַבִּי עֲקִיבָא כָּל מְלָאכָה שְׁאֵפְשָׁר לָהּ לַעֲשׂוֹת מִעֲרֵב שֶׁבֶת.
אֵינָהּ דּוּחָה אֶת הַשֶּׁבֶת. וְשֵׁאִי אֵפְשָׁר לָהּ לַעֲשׂוֹת מִעֲרֵב
שֶׁבֶת. דּוּחָה אֶת הַשֶּׁבֶת:

י כָּל הַמִּנְחוֹת יֵשׁ בָּהֶן מַעֲשֵׂה כָּלִי בַּפָּנִים וְאֵין בָּהֶן מַעֲשֵׂה כָּלִי בַּחוּץ בִּיצֵד שְׁתֵּי הַלֶּחֶם אֶרְפֵּן שִׁבְעָה וּרְחֹבֶן אַרְבָּעָה וּקְרָנוֹתֶיהֶן אַרְבַּע אֶצְבָּעוֹת לֶחֶם הַפָּנִים אֶרְכוֹ עֶשְׂרֵה וּרְחֹבוֹ חֲמֵשֶׁה וּקְרָנוֹתָיו שִׁבְעַת אֶצְבָּעוֹת רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר שְׁלֹא תִטָּעַה זֶד"ד י"ז בֶּן זֹמָא אוֹמֵר וְנִתְּתָ עַל הַשְּׁלֶחָן לֶחֶם פָּנִים לְפָנֵי תַמִּיד שִׁיְהִיָּה לוֹ פָּנִים:

ה הַשְּׁלֶחָן אֶרְכוֹ עֶשְׂרֵה וּרְחֹבוֹ חֲמֵשֶׁה לֶחֶם הַפָּנִים אֶרְכוֹ עֶשְׂרֵה וּרְחֹבוֹ חֲמֵשֶׁה נוֹתֵן אֶרְכוֹ כְּגִיד רְחֹבוֹ שֶׁל שְׁלֶחָן וְכוּפֵל טַפָּחִים וּמַחְצָה מִכָּאן וְטַפָּחִים וּמַחְצָה מִכָּאן נִמְצָא אֶרְכוֹ מִמֶּלֶא כָּל רְחֹבוֹ שֶׁל שְׁלֶחָן דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר הַשְּׁלֶחָן אֶרְכוֹ שְׁנַיִם עֶשֶׂר וּרְחֹבוֹ שֵׁשֶׁה לֶחֶם הַפָּנִים אֶרְכוֹ עֶשְׂרֵה וּרְחֹבוֹ חֲמֵשֶׁה נוֹתֵן אֶרְכוֹ כְּגִיד רְחֹבוֹ שֶׁל שְׁלֶחָן וְכוּפֵל טַפָּחִים מִכָּאן וְטַפָּחִים מִכָּאן וְטַפָּחִים רֵיוַח בְּאֻמְצָע כְּדִי שֶׁתִּהְיֶה הָרוּחַ מְנֻשֶּׁבֶת בִּינֵיהֶן אָבָא שְׂאוּל אוֹמֵר שֵׁם הָיוּ נוֹתְנִין שְׁנֵי בְּזִיכֵי לְבוֹנָה שֶׁל לֶחֶם הַפָּנִים אָמְרוּ לוֹ וְהִלָּא כָּבֵד נֶאֱמַר וְנִתְּתָ עַל הַמַּעֲרֶכֶת לְבוֹנָה זָכָה אָמַר לָהֶן וְהִלָּא כָּבֵד נֶאֱמַר וְעֲלִיו מִטָּה מְנֻשָּׁה:

י אַרְבָּעָה סְנִיפִים שֶׁל זָהָב הָיוּ שֵׁם מִפְּצָלִין מֵרָאשֵׁיהֶן שֶׁהָיוּ סוּמְכִים בָּהֶן שְׁנַיִם לְסֹדֶר זֶה וּשְׁנַיִם לְסֹדֶר זֶה וְעֹשָׂרִים וּשְׁמוֹנָה קָנִים כְּחֻצֵי קָנָה חֲלוּל אַרְבָּעָה עֶשֶׂר לְסֹדֶר זֶה וְאַרְבָּעָה עֶשֶׂר לְסֹדֶר זֶה לֹא סִדּוּר הַקָּנִים וְלֹא נְטִילָתָן דּוּחָה אֶת הַשֻּׁבָּת אֲלֵא נִכְנָס מֵעֶרֶב שִׁבְתָּ

וְשׁוּמְטֵן. וְנוֹתֵנִן לְאַרְכּוֹ שֶׁל שְׁלַחַן. כָּל הַכֵּלִים שֶׁהָיוּ
בַּמִּקְדָּשׁ. אֶרְכָּן לְאַרְכּוֹ שֶׁל בֵּית:

ז' שְׁנֵי שׁוֹלְחָנוֹת הָיוּ בְּאוֹלָם מִבִּפְנִים. עַל פֶּתַח הַבַּיִת.
אֶחָד שֶׁל שֵׁשׁ. וְאֶחָד שֶׁל זָהָב. עַל שֶׁל שֵׁשׁ נוֹתְנִים לֶחֶם
הַפָּנִים בְּכַנִּיסָתוֹ. וְעַל שֶׁל זָהָב בִּיצִיאָתוֹ. שֶׁמַּעֲלִין בַּקֹּדֶשׁ
וְלֹא מוֹרִידִין. וְאֶחָד שֶׁל זָהָב מִפְּנִים. שֶׁעָלְיוֹ לֶחֶם הַפָּנִים
תָּמִיד. אַרְבָּעָה כֹּהֲנִים נִכְנָסִין. שְׁנַיִם בִּידָן שְׁנֵי סְדָרִים.
וּשְׁנַיִם בִּידָם שְׁנֵי בְּזִיכִין. וְאַרְבָּעָה מְקַדִּימִין לִפְנֵיהֶם. שְׁנַיִם
לְטוֹל שְׁנֵי סְדָרִים. וּשְׁנַיִם לְטוֹל שְׁנֵי בְּזִיכִים. הַמְּכַנִּיסִים
עוֹמְדִים בַּצָּפוֹן וּפְנִיָּהֶם לְדָרוֹם. הַמוֹצִיאִים עוֹמְדִים בְּדָרוֹם
וּפְנִיָּהֶם לַצָּפוֹן. אֵלּוּ מוֹשְׁכִין וְאֵלּוּ מְנִיחִין וְטַפְחוֹ שֶׁל זֶה
כִּנְגַד טַפְחוֹ שֶׁל זֶה. שֶׁנֶּאֱמַר לִפְנֵי תָמִיד. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר
אֶפִּילוּ אֵלּוּ נוֹטְלִין וְאֵלּוּ מְנִיחִין. אַף זֶה הִיָּתָה תָּמִיד. יֵצְאוּ
וְנָתְנוּ עַל הַשְּׁלַחַן שֶׁל זָהָב שֶׁהָיָה בְּאוֹלָם. הַקְטִירוּ הַבְּזִיכִין
וְהַחֲלוֹת מִתְחַלְקוֹת לִפְנֵיהֶם. חֹל יוֹם הַכַּפּוֹרִים לְהִיּוֹת
בְּשַׁבָּת. הַחֲלוֹת מִתְחַלְקוֹת לְעֶרֶב. חֹל לְהִיּוֹת עֶרֶב שַׁבָּת.
שְׁעִיר שֶׁל יוֹם הַכַּפּוֹרִים נֶאֱכָל לְעֶרֶב. הַבְּבֻלִין אוֹכְלִין אוֹתוֹ
כִּשְׁהוּא חֵי. מִפְּנֵי שֶׁדַּעַתָּן יָפָה:

ח' סֵדֶר אֶת הַלֶּחֶם בְּשַׁבָּת. וְאֶת הַבְּזִיכִים לְאַחֵר שַׁבָּת.
וְהַקְטִיר אֶת הַבְּזִיכִים בְּשַׁבָּת פְּסוּלָה. וְאִין חִיבִין עֲלֵיהֶם
מִשּׁוּם פְּגוּל. נוֹתֵר וְטֵמֵא. סֵדֶר אֶת הַלֶּחֶם וְאֶת הַבְּזִיכִין
בְּשַׁבָּת. וְהַקְטִיר אֶת הַבְּזִיכִין לְאַחֵר שַׁבָּת פְּסוּלָה. וְאִין
חִיבִין עֲלֵיהֶם מִשּׁוּם פְּגוּל וְנוֹתֵר וְטֵמֵא. סֵדֶר אֶת הַלֶּחֶם

וְאֵת הַבְּזִיכִין לְאַחַר שַׁבָּת וְהַקְטִיר אֶת הַבְּזִיכִין בַּשַּׁבָּת
(פְּסוּלָה) בִּיצֵד יַעֲשֶׂה יִנְיַחְנָה לְשַׁבָּת הַבָּאָה שְׁאִפִּילוּ הִיא
עַל הַשְּׁלָחַן יָמִים רַבִּים אֵין בְּכַד כָּלוּם:

ט שְׁתֵּי הַלָּחִם נֶאֱכָלוּת אֵין פָּחוֹת מִשְׁנַיִם וְלֹא יֵתֵר עַל
שְׁלֹשָׁה בִּיצֵד נֶאֱפֹת מַעֲרַב יוֹם טוֹב וְנֶאֱכָלוּת בְּיוֹם טוֹב
לְשָׁנִים חֵל יוֹם טוֹב לִהְיוֹת אַחֲרֵי הַשַּׁבָּת נֶאֱכָלוּת לְשֹׁלֶשָׁה
לָחֶם הַפָּנִים נֶאֱכָל אֵין פָּחוֹת מִתְּשַׁע וְלֹא יֵתֵר עַל אֶחָד
עֶשֶׂר בִּיצֵד נֶאֱפָה בַּעֲרַב שַׁבָּת וְנֶאֱכָל בַּשַּׁבָּת לְתַשְׁעָה
חֵל יוֹם טוֹב לִהְיוֹת עָרַב שַׁבָּת נֶאֱכָל לְעֶשְׂרֵה שְׁנֵי יָמִים
טוֹבִים שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה נֶאֱכָל לְאַחַד עֶשֶׂר וְאֵינוּ דוֹחָה
לֹא אֶת הַשַּׁבָּת וְלֹא אֶת יוֹם טוֹב רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל
אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן הֶסְגֵּן דוֹחָה אֶת יוֹם טוֹב
וְאֵינוּ דוֹחָה אֶת יוֹם צוּם:

פרק יב

הַמִּנְחוֹת וְהַנֶּסֶכִּים שֶׁנִּטְמְאוּ עַד שֶׁלֹּא קִדְּשׁוּ בַּכֶּלִי יֵשׁ
לָהֶם פְּדִיּוֹן מִשְׁקִדְּשׁוֹ בַּכֶּלִי אֵין לָהֶם פְּדִיּוֹן
הַעוֹפּוֹת וְהַעֲצִים וְהַלְבוֹנָה וְכֵלֵי שֶׁרֶת אֵין לָהֶם פְּדִיּוֹן
שֶׁלֹּא נֶאֱמַר אֵלֶּא בְּבִהְמָה:

ב האומר הרי עלי במחבת והביא במרחשת במרחשת
והביא במחבת מה שהביא הביא וידי חובתו לא יצא
זו להביא במחבת והביא במרחשת במרחשת והביא
במחבת הרי זו פסולה הרי עלי שני עשרונים להביא

בְּכָלִי אֶחָד. וְהֵבִיא בִשְׁנֵי כֵלִים. בִּשְׁנֵי כֵלִים. וְהֵבִיא בְּכָלִי
 אֶחָד. מֵה שֶׁהֵבִיא הֵבִיא. וְיָדִי חֹבְתוֹ לֹא יֵצֵא. אֱלוֹ לְהֵבִיא
 בְּכָלִי אֶחָד. וְהֵבִיא בִשְׁנֵי כֵלִים. בִּשְׁנֵי כֵלִים. וְהֵבִיא בְּכָלִי
 אֶחָד. הָרִי אֱלוֹ פְּסוּלִין. הָרִי עָלֵי שְׁנֵי עֲשָׂרוֹנִים. לְהֵבִיא
 בְּכָלִי אֶחָד. וְהֵבִיא בִשְׁנֵי כֵלִים. אָמְרוּ לוֹ בְּכָלִי אֶחָד נִדְרָתָּ.
 הַקָּרִיבֵן בְּכָלִי אֶחָד כְּשָׂרִים. בִּשְׁנֵי כֵלִים פְּסוּלִין. הָרִי עָלֵי
 שְׁנֵי עֲשָׂרוֹנִים. לְהֵבִיא בִשְׁנֵי כֵלִים. וְהֵבִיא בְּכָלִי אֶחָד.
 אָמְרוּ לוֹ בִּשְׁנֵי כֵלִים נִדְרָתָּ. הַקָּרִיבֵן בִּשְׁנֵי כֵלִים כְּשָׂרִים.
 נִתְּנָן בְּכָלִי אֶחָד. כְּשֵׁתִי מִנְחוֹת שְׁנַתְּעָרְבוּ:

ג הָרִי עָלֵי מִנְחָה מִן הַשְּׁעוֹרִין. יָבִיא מִן הַחֲטִיטִים. קֶמַח
 יָבִיא סֶלֶת. בְּלֹא שֶׁמֶן וּלְבוֹנָה. יָבִיא עֵמָה שֶׁמֶן וּלְבוֹנָה.
 חֲצִי עֲשָׂרוֹן. יָבִיא עֲשָׂרוֹן שְׁלֹם. עֲשָׂרוֹן וּמִחְצָה יָבִיא שְׁנַיִם.
 רַבִּי שְׁמַעוֹן פּוֹטֵר. שְׁלֹא הִתְנַדֵּב בְּדֶרֶךְ הַמִּתְנַדְּבִים:

ד מִתְנַדֵּב אָדָם מִנְחָה שְׁשִׁים עֲשָׂרוֹן. וּמֵבִיא בְּכָלִי אֶחָד.
 אִם אָמַר הָרִי עָלֵי שְׁשִׁים וְאֶחָד. מֵבִיא שְׁשִׁים בְּכָלִי אֶחָד.
 וְאֶחָד בְּכָלִי אֶחָד. שֶׁכֵּן צָבוּר מֵבִיא בְּיוֹם טוֹב הָרֹאשׁוֹן שֶׁל
 חֹג שֶׁחָל לַהֲיוֹת בְּשַׁבָּת. שְׁשִׁים וְאֶחָד. דִּין לִיחִיד שֶׁיְהִי
 פָּחוֹת מִן הַצָּבוּר אֶחָד. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן וְהִלָּא אֱלוֹ לְפָרִים.
 וְאֱלוֹ לְכִבְשִׁים. וְאֵינָם נִבְלָלִים זֶה עִם זֶה. אֲלֹא עַד שְׁשִׁים
 יְכוּלִים לְהַבְלִיל. אָמְרוּ לוֹ שְׁשִׁים נִבְלָלִים. שְׁשִׁים וְאֶחָד אֵין
 נִבְלָלִים. אָמַר לָהֶם. כָּל מִדּוֹת חֲכָמִים בֵּין בְּאַרְבָּעִים סָאָה
 הוּא טוֹבֵל. בְּאַרְבָּעִים סָאָה חֶסֶר קָרְטוּב. אֵינוֹ יָכוֹל לְטָבוֹל

בהן. אין מתנדבים לוג שנים וחמשה. אבל מתנדבים.
שלשה ארבעה וששה. ומששה ולמעלה:

^ה מתנדבים יין ואין מתנדבים שמן. דברי רבי עקיבא.
רבי טרפון אומר מתנדבים שמן. אמר רבי טרפון (מה)
מצינו ביין. שבא חובה ובא נדבה. אף השמן בא חובה
יבא נדבה. אמר (לו) רבי עקיבא לא. אם אמרת ביין שכן
הוא קרב חובתו בפני עצמו. תאמר בשמן שאינו קרב
חובתו בפני עצמו. אין שנים מתנדבים עשרון אחד. אבל
מתנדבים עולה ושלמים. ובעוף אפילו פרידה אחת:

פרק יג

הרי עלי עשרון. יביא אחד. עשרונים יביא שנים.
פרשתי ואיני יודע מה פרשתי. יביא ששים עשרון.
הרי עלי מנחה. יביא איזו שירצה. רבי יהודה אומר יביא
מנחת הסלת. שהיא מיוחדת שבמנחות:

^ב מנחה מין המנחה יביא אחד. מנחות מין המנחות
יביא שתים. פרשתי ואיני יודע מה פרשתי. יביא חמשתן.
פרשתי מנחה של עשרונים. ואיני יודע מה פרשתי. יביא
מנחה של ששים עשרון. רבי אומר יביא מנחות של
עשרונים. מאחד ועד ששים:

^ג הרי עלי עצים. לא יפחות משני גזירין. לבונה לא יפחות
מקמץ. חמשה קומצים הן. האומר הרי עלי לבונה. לא

יפחות מקמץ. המתנדב מנחה. יביא עמה קמץ לבונה.
המעלה את הקמץ בחוץ חייב. ושני בזיכין. טעונים שני
קומצים:

ד הרי עלי זהב לא יפחות מדינר זהב. כסף לא יפחות
מדינר כסף. נחשת לא יפחות ממעה כסף. פרשתי
ואיני יודע מה פרשתי. הוא מביא. עד שיאמר לא לכד
נתכונתי:

ה הרי עלי זין לא יפחות משלשה לוגין. שמן לא יפחות
מלוג. רבי אומר שלשה לוגין. פרשתי ואיני יודע מה
פרשתי. יביא כיום המרבה:

ו הרי עלי עולה יביא כבש. רבי אלעזר בן עזריה אומר
(או) תור או בן יונה. פרשתי מן הבקר. ואיני יודע מה
פרשתי. יביא פר ועגל. מן הבהמה ואיני יודע מה פרשתי.
יביא פר ועגל איל (ושעיר) גדי וטלה. פרשתי ואיני יודע
מה פרשתי. מוסיף עליהם תור ובן יונה:

ז הרי עלי תודה ושלמים. יביא כבש. פרשתי מן הבקר.
ואיני יודע מה פרשתי. יביא פר ופרה עגל ועגלה. מן
הבהמה ואיני יודע מה פרשתי. יביא פר ופרה. עגל
ועגלה. איל ורחל. גדי וגדיה. שעיר ושעירה. טלה וטליה:

ח הרי עלי שזר. יביא הוא ונסכיו במנה. עגל. יביא הוא
ונסכיו בחמש. איל. יביא הוא ונסכיו בשתיים. כבש. יביא

הוא וּנְסָכָיו בְּסֻלַּע. שׁוֹר בְּמִנְה. יָבִיא בְּמִנְה חוּץ מִנְסָכָיו.
 עֵגֶל בַּחֲמֵשׁ. יָבִיא בַּחֲמֵשׁ חוּץ מִנְסָכָיו. אֵיל בְּשֵׁתִים.
 יָבִיא בְּשֵׁתִים חוּץ מִנְסָכָיו. כֶּבֶשׂ בְּסֻלַּע. יָבִיא בְּסֻלַּע חוּץ
 מִנְסָכָיו. שׁוֹר בְּמִנְה. וְהִבִּיא שְׁנַיִם בְּמִנְה לֹא יֵצֵא. אֶפֶילוּ
 זֶה בְּמִנְה חֶסֶר דִּינָר. וְזֶה בְּמִנְה חֶסֶר דִּינָר. שְׁחוֹר וְהִבִּיא
 לָבֶן. לָבֶן וְהִבִּיא שְׁחוֹר. גָּדוֹל וְהִבִּיא קָטָן. לֹא יֵצֵא. קָטָן
 וְהִבִּיא גָּדוֹל יֵצֵא. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר לֹא יֵצֵא:

ט שׁוֹר זֶה עוֹלָה וְנִסְתָּאב. אִם רָצָה יָבִיא בְּדָמָיו שְׁנַיִם. שְׁנֵי
 שְׁוֹרִים אֵלּוּ עוֹלָה וְנִסְתָּאבוּ. אִם רָצָה יָבִיא בְּדָמֵיהֶם אֶחָד.
 רַבִּי אוֹסֵר. אֵיל זֶה עוֹלָה וְנִסְתָּאב. אִם רָצָה יָבִיא בְּדָמָיו
 כֶּבֶשׂ. כֶּבֶשׂ זֶה עוֹלָה וְנִסְתָּאב. אִם רָצָה יָבִיא בְּדָמָיו אֵיל.
 רַבִּי אוֹסֵר. הָאוֹמֵר אֶחָד מִכֶּבֶשׂי הַקֹּדֶשׁ. וְאֶחָד מִשְׁוֹרֵי
 הַקֹּדֶשׁ. הָיוּ לוֹ שְׁנַיִם. הַגָּדוֹל שֶׁבֵּהֶן הַקֹּדֶשׁ. שְׁלֹשָׁה. הַבִּינּוֹנִי
 שֶׁבֵּהֶן הַקֹּדֶשׁ. פֶּרֶשְׁתִּי וְאֵינִי יוֹדֵעַ מֶה פֶּרֶשְׁתִּי. אוֹ שְׁאֹמֵר
 אָמַר לִי אַבָּא וְאֵינִי יוֹדֵעַ מֶה. הַגָּדוֹל שֶׁבֵּהֶן הַקֹּדֶשׁ:

י הֵרִי עָלֵי עוֹלָה. יְקָרִיבָנָה בַּמִּקְדָּשׁ. וְאִם הִקְרִיבָה בְּבֵית
 חוּנְיוֹ לֹא יֵצֵא. שְׁאִקְרִיבָנָה בְּבֵית חוּנְיוֹ יְקָרִיבָנָה בַּמִּקְדָּשׁ.
 וְאִם הִקְרִיבָה בְּבֵית חוּנְיוֹ יֵצֵא. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר אֵין זֶה
 עוֹלָה. הֵרִינִי נָזִיר יִגְלַח בַּמִּקְדָּשׁ. וְאִם גִּלַּח בְּבֵית חוּנְיוֹ לֹא
 יֵצֵא. שְׁאִיגִלַּח בְּבֵית חוּנְיוֹ. יִגְלַח בַּמִּקְדָּשׁ. וְאִם גִּלַּח בְּבֵית
 חוּנְיוֹ יֵצֵא. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר אֵין זֶה נָזִיר. הַכֹּהֲנִים שֶׁשִּׁמְשׁוּ
 בְּבֵית חוּנְיוֹ. לֹא יִשְׁמְשׁוּ בַּמִּקְדָּשׁ בִּירוּשָׁלַיִם. וְאֵין צָרִיד
 לֵאמֹר לְדָבָר אַחֵר. שֶׁנֶּאֱמַר אַךְ לֹא יַעֲלוּ כֹהֲנֵי הַבָּמֹת אֶל

מִזְבֵּחַ יְיָ בִּירוּשָׁלַיִם כִּי אִם אָכְלוּ מִצֹּת בְּתוֹךְ אֲחֵיהֶם הָרִי
הֵן כָּבַעְלִי מוֹמִין חוֹלְקִין וְאוֹכְלִין אֲבָל לֹא מִקְרִיבִין:

”נֹאמֵר בְּעוֹלַת הַבֶּהֱמָה אִשָּׁה רֵיחַ נִיחַח (וּבְעוֹלַת הָעוֹף
אִשָּׁה רֵיחַ נִיחַח) וּבִמְנַחָה אִשָּׁה רֵיחַ נִיחַח לְלַמֵּד שְׁאֶחָד
הַמִּרְבֶּה וְאֶחָד הַמִּמְעִיט וּבִלְבָד שִׁיכּוּין אָדָם אֶת דַּעְתּוֹ
לְשָׂמִים: סליק

מסכת חולין

פרק א

הכל שוחטין ושחיטתן כשרה. חוץ מחרש שוטה וקטן
שמא יקלקלו בשחיטתן. וכלן ששחטו. ואחרים
רואין אותן. שחיטתן כשרה. שחיטת נכרי גבילה.
ומטמאה במשא. השוחט בלילה. וכן הסומא ששחט.
שחיטתו כשרה. השוחט בשבת וביום הכפורים. אף על
פי שמתחייב בנפשו. שחיטתו כשרה:

^א השוחט במגל יד. בצור ובקנה שחיטתו כשרה. הכל
שוחטין. ולעולם שוחטין. ובכל שוחטין. חוץ ממגל קציר
והמגירה והשנים והצפרן. מפני שהן חונקין. השוחט
במגל קציר בדרך הליכתה. בית שמאי פוסלין. ובית הלל
מכשירין. ואם החליקו שניה. הרי היא כסבין:

^ב השוחט מתוך הטבעת ושיר בה מלא החוט על פני
כלה. שחיטתו כשרה. רבי יוסי בר יהודה אומר מלא
החוט על פני רבה:

^ד השוחט מן הצדדין. שחיטתו כשרה. המולק מן הצדדין.
מליקתו פסולה. השוחט מן הערף. שחיטתו פסולה.
המולק מן הערף מליקתו כשרה. השוחט מן הצואר.
שחיטתו כשרה. המולק מן הצואר. מליקתו פסולה. שכל
הערף כשר למליקה. וכל הצואר כשר לשחיטה. נמצא

כָּשֶׁר בִּשְׁחִיטָהּ. פָּסוּל בַּמְּלִיקָה. כָּשֶׁר בַּמְּלִיקָה. פָּסוּל
בִּשְׁחִיטָהּ:

ה' כָּשֶׁר בַּתּוֹרִין. פָּסוּל בַּבְּנֵי יוֹנָה. כָּשֶׁר בַּבְּנֵי יוֹנָה. פָּסוּל
בַּתּוֹרִין. תַּחֲלֵת הַצִּיְהוּב בָּזָה וּבָזָה פָּסוּל:

י' כָּשֶׁר בַּפֶּרֶה פָּסוּל בַּעֲגָלָה. כָּשֶׁר בַּעֲגָלָה פָּסוּל בַּפֶּרֶה.
כָּשֶׁר בַּפֶּהָנִים פָּסוּל בַּלְוִיִּם. כָּשֶׁר בַּלְוִיִּם פָּסוּל בַּפֶּהָנִים.
טָהוֹר בְּכָלִי חָרֵשׁ טָמֵא בְּכָל הַפְּלִים. טָהוֹר בְּכָל הַפְּלִים
טָמֵא בְּכָלִי חָרֵשׁ. טָהוֹר בְּכָלִי עֵץ טָמֵא בְּכָלִי מַתְכוֹת.
טָהוֹר בְּכָלִי מַתְכוֹת טָמֵא בְּכָלִי עֵץ. הַחֵיב בִּשְׁקָדִים
הַמָּרִים פָּטוּר בַּמַּתְנוּקִים. הַחֵיב בַּמַּתְנוּקִים פָּטוּר בַּמָּרִים:

י' הַתָּמֵד עַד שְׁלֹא הִחְמִיץ. אֵינוֹ נֶקַח בַּכֶּסֶף מֵעֶשֶׂר. וּפּוֹסֵל
אֶת הַמִּקְוֶה. מִשְׁהַחְמִיץ נֶקַח בַּכֶּסֶף מֵעֶשֶׂר. וְאֵינוֹ פּוֹסֵל
אֶת הַמִּקְוֶה. הָאֲחִים הַשְּׁתֵּפִים כְּשִׁחִיבִים בַּקֶּלְבּוֹן. פָּטוּרִין
מִמֵּעֶשֶׂר בְּהֶמָּה. כְּשִׁחִיבִין בַּמֵּעֶשֶׂר בְּהֶמָּה. פָּטוּרִין מִן
הַקֶּלְבּוֹן. כָּל מְקוֹם שֵׁשׁ מְכָר אֵין קָנָס. וְכָל מְקוֹם שֵׁשׁ
קָנָס אֵין מְכָר. כָּל מְקוֹם שֵׁשׁ מִיֶּאֱוֹן אֵין חֲלִיצָה. וְכָל
מְקוֹם שֵׁשׁ חֲלִיצָה אֵין מִיֶּאֱוֹן. כָּל מְקוֹם שֵׁשׁ תִּקְיעָה אֵין
הַבְּדֵלָה. וְכָל מְקוֹם שֵׁשׁ הַבְּדֵלָה. אֵין תִּקְיעָה. יוֹם טוֹב
שָׁחַל לַהֲיוֹת בַּעֲרֵב שִׁבְתָּ. תּוֹקְעִין וְלֹא מַבְדִּילִין. בְּמוֹצָאֵי
שִׁבְתָּ מַבְדִּילִין וְלֹא תּוֹקְעִין. כִּיצַד מַבְדִּילִין. הַמַּבְדִּיל בֵּין
קֹדֶשׁ לְקֹדֶשׁ. רַבִּי דוֹסָא אָמַר בֵּין קֹדֶשׁ חֲמוּר לְקֹדֶשׁ
הַקָּל:

פרק ב

הַשּׁוֹחֵט אֶחָד בְּעוֹף וְשָׁנִים בְּבִהְמָה שְׁחִיטָתוֹ כְּשֶׁרָהּ.
וְרָבוּ שֶׁל אֶחָד כְּמוֹהוּ רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר עַד
שִׁישְׁחוּט אֶת הַנִּידָן חָצִי אֶחָד בְּעוֹף וְאֶחָד וְחָצִי
בְּבִהְמָה שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה רֹב אֶחָד בְּעוֹף וְרֹב שָׁנִים
בְּבִהְמָה שְׁחִיטָתוֹ כְּשֶׁרָהּ:

^ב הַשּׁוֹחֵט שְׁנֵי רֵאשִׁין כְּאֶחָד שְׁחִיטָתוֹ כְּשֶׁרָהּ שָׁנִים
אוֹחִזִין בְּסַפִּין וְשׁוֹחֲטִין אֶפִּילוֹ אֶחָד לְמַעַלָּה וְאֶחָד לְמַטָּה.
שְׁחִיטָתָן כְּשֶׁרָהּ:

^א הִתִּיז אֶת הָרֹאשׁ בְּבֵת אַחַת פְּסוּלָה הִיָּה שׁוֹחֵט וְהִתִּיז
אֶת הָרֹאשׁ בְּבֵת אַחַת אִם יֵשׁ בְּסַפִּין מְלֵא צֹאֵר כְּשֶׁרָהּ.
הִיָּה שׁוֹחֵט וְהִתִּיז שְׁנֵי רֵאשִׁין בְּבֵת אַחַת אִם יֵשׁ בְּסַפִּין
מְלֵא צֹאֵר אֶחָד כְּשֶׁרָהּ בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּזֶמֶן
שֶׁהוֹלִיד וְלֹא הִבִּיא אוֹ הִבִּיא וְלֹא הוֹלִיד אֲבָל אִם
הוֹלִיד וְהִבִּיא אֶפִּילוֹ כֹּל שֶׁהוּא אֶפִּילוֹ בְּאִיזְמַל כְּשֶׁרָהּ.
נִפְלָה סַפִּין וְשִׁחְטָהּ אִף עַל פִּי שֶׁשִּׁחְטָהּ כְּדֶרֶךְ פְּסוּלָה.
שֶׁנֶּאֱמַר וְזָבַחַת וְאָכַלְתָּ מֶה שֶׁאֲתָה זֹבַח אֲתָה אוֹכֵל.
נִפְלָה סַפִּין וְהִגְבִּיהָּ נִפְלָו כֻּלּוֹ וְהִגְבִּיהָּ הַשְּׁחִיז אֶת
הַסַּפִּין וְעָף וּבָא חִבְרוּ וְשִׁחַט אִם שָׁהָ כְּדֵי שְׁחִיטָה
פְּסוּלָה רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר אִם שָׁהָ כְּדֵי בְּקוֹר:

^ד שָׁחַט אֶת הַנֶּשֶׁט וּפָסַק אֶת הַגְּרִגְרָתוֹ אוֹ שָׁחַט אֶת
הַגְּרִגְרָתוֹ וּפָסַק אֶת הַנֶּשֶׁט אוֹ שִׁשְׁחַט אֶחָד מֵהֶן וְהִמָּתִין

לָהּ עַד שְׁמִתָּהּ. אוֹ שֶׁהַחֲלִיד אֶת הַסִּכִּין תַּחַת הַשְּׁנִי
וּפְסָקוֹ. רַבִּי יִשְׁבֵּב אוֹמֵר גְּבִלָּהּ. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר טְרַפָּה.
כָּלֵל אָמַר רַבִּי יִשְׁבֵּב מִשּׁוּם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ. כָּל שְׁנַפְסָלָהּ
בְּשַׁחֲטָתָהּ גְּבִלָּהּ. כָּל שֶׁשְּׁחִיטָתָהּ כָּרְאוּ וְדָבַר אַחֵר גָּרַם
לָהּ לִפְסֹל טְרַפָּה. וְהוּדָה לֹא רַבִּי עֲקִיבָא:

ה' הַשּׁוֹחֵט בְּהֵמָה חֲזֵה וְעוֹף. וְלֹא יֵצֵא מִהֵן דָּם בְּשָׂרִים.
וְנֹאכָלִים בְּיָדַיִם מְסוּאָבוֹת. לְפִי שֶׁלֹּא הִכְשִׁירוּ בְּדָם. רַבִּי
שִׁמְעוֹן אוֹמֵר הִכְשִׁירוּ בְּשַׁחֲטָהּ:

י' הַשּׁוֹחֵט אֶת הַמִּסְכֵּנֶת. רַבֵּן (שִׁמְעוֹן בֶּן) גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר
עַד שֶׁתִּפְרָכַס בְּיָד וּבִרְגֵל. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר דִּיהָ אִם
זִנְקָה. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן (אֵף) הַשּׁוֹחֵט בַּלִּילָהּ וּלְמַחֲרָה
הַשְּׂפִימִים. וּמֵצֵא כְּתָלִים מִלֵּאִים דָּם בְּשָׂרָה שְׁזִנְקָה. וּכְמִדַּת
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים עַד שֶׁתִּפְרָכַס בְּיָד וּבִרְגֵל.
אוֹ עַד שֶׁתִּכְשַׁכְּשׁ בְּזִנְבָהּ. אֶחָד בְּהֵמָה דָּקָה. וְאֶחָד בְּהֵמָה
גְּסָה. בְּהֵמָה דָּקָה שֶׁפִּשְׁטָה יָדָהּ וְלֹא הִחֲזִירָה פְּסוּלָהּ.
שְׂאִינָה אֵלֹא הוּצְאָת נֶפֶשׁ בַּלְבָּד. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים
שֶׁהִיתָה בְּחֻזְקַת מִסְכָּנָתָה. אֲבָל אִם הִיתָה בְּחֻזְקַת בְּרִיאָהּ.
אֲפִילוֹ אֵין בָּהּ אֶחָד מִכָּל הַסִּימָנִים הִלְלוּ בְּשָׂרָה:

י' הַשּׁוֹחֵט לְנֹכְרִי שְׁחִיטָתוֹ בְּשָׂרָה. וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹסֵל.
אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אֲפִילוֹ שְׁחָטָה שְׂיֹאכֵל הַנֹּכְרִי מִחֲצֵר
כְּבֵד שָׁלָה פְּסוּלָהּ. שֶׁסֶתֶם מִחֲשֶׁבֶת נֹכְרִי לַעֲבוֹדָת
אֱלִילִים. אָמַר רַבִּי יוֹסִי קֵל וְחֹמֶר הַדְּבָרִים. וְמָה בְּמָקוֹם

שְׁהַמְחֻשְׁבָּה פּוֹסְלָת בַּמִּקְדָּשִׁים. אֵין הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחֵר
הָעוֹבֵד. מָקוֹם שֶׁאֵין מְחֻשְׁבָּה פּוֹסְלָת בַּחוּלִין. אֵינוּ דִין
שֶׁלֹא יִהְיֶה הַכֹּל הוֹלֵךְ (אֶלָּא) אַחֵר הַשׁוֹחֵט:

ח' הַשׁוֹחֵט לְשֵׁם הָרִים. לְשֵׁם גְּבָעוֹת. לְשֵׁם יָמִים. לְשֵׁם
נְהִירוֹת. לְשֵׁם מִדְּבָרוֹת. שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה. שְׁנַיִם אוֹחֲזִין
בַּסֶּכֶין וְשׁוֹחֲטִין. אֶחָד לְשֵׁם אֶחָד מִכָּל אֱלוֹ. וְאֶחָד לְשֵׁם
דְּבָר כָּשֶׁר. שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה:

ט' אֵין שׁוֹחֲטִין לֹא לְתוֹךְ יָמִים. וְלֹא לְתוֹךְ נְהִירוֹת. וְלֹא לְתוֹךְ
כָּלִים. אֲבָל שׁוֹחֵט הוּא לְתוֹךְ עוֹגָא שֶׁל מִים. וּבִסְפִינָה עַל
גְּבֵי כָלִים. אֵין שׁוֹחֲטִין לְגוּמָא כָּל עֶקֶר. אֲבָל עוֹשֶׂה גּוּמָא
בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ בַּשְּׂבִיל שֶׁיִּכְנֹס הַדָּם לְתוֹכָהּ. וּבִשְׁוֹק לֹא יַעֲשֶׂה
בֶּן. שֶׁלֹא יַחֲקֶה אֶת הָאִפִּיקוּרוֹסִים:

י' הַשׁוֹחֵט לְשֵׁם עוֹלָה. לְשֵׁם שְׁלָמִים. לְשֵׁם אֶשֶׁם תְּלוּי.
לְשֵׁם פֶּסַח. לְשֵׁם תּוֹדָה. שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה. וְרַבִּי שִׁמְעוֹן
מִכְשִׁיר. שְׁנַיִם אוֹחֲזִין בַּסֶּכֶין וְשׁוֹחֲטִין. אֶחָד לְשֵׁם אֶחָד
מִכָּל אֱלוֹ. וְאֶחָד לְשֵׁם דְּבָר כָּשֶׁר. שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה הַשׁוֹחֵט
לְשֵׁם חֲטָאת. לְשֵׁם אֶשֶׁם וְדָאִי. לְשֵׁם בְּכוֹר. לְשֵׁם מַעֲשֶׂר.
לְשֵׁם תְּמוּרָה. שְׁחִיטָתוֹ כָּשֶׁרָה. זֶה הַכֹּל כָּל דְּבָר שֶׁנִּגְדֵּר
וְנִגְדָּב. הַשׁוֹחֵט לְשֵׁמוֹ פְּסוּל. וְשֶׁאֵינוֹ נִגְדֵּר וְנִגְדָּב. הַשׁוֹחֵט
לְשֵׁמוֹ כָּשֶׁר:

פרק ג

אֵלּוּ טְרֵפוֹת בְּבִהְמָה. נְקֻבַּת הַוֶּשֶׁט. וּפְסוּקַת הַגִּרְגָּרֶת.
 נֶקֶב קְרוֹם שֶׁל מוֹחַ. נֶקֶב הַלֵּב לְבֵית חָלָלוֹ. נִשְׁבְּרָה
 הַשְּׁדֵרָה. וְנִפְסַק הַחוּט שְׁלֵה. נִטְלָה הַכֶּבֶד וְלֹא נִשְׁתִּיר
 הַיִּמָּנוּ כְּלוּם. הִרְיָאָה שֶׁנִּקְבָּה. אוֹ שֶׁחֲסָרָה. רַבִּי שִׁמְעוֹן
 אוֹמֵר עַד שֶׁתִּנְקֵב לְבֵית הַסִּמְפוּנוֹת. נֶקֶבָה הַקֶּבֶה. נֶקֶבָה
 הַמָּרָה. נֶקֶבוּ הַדִּקְיָן. הַכֶּרֶס הַפְּנִימִית שֶׁנִּקְבָּה. אוֹ שֶׁנִּקְרַע
 רוֹב הַחִיצוֹנָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר הַגְּדוּלָּה טַפַּח וְהַקְטָנָה
 בְּרַבָּה. הַמָּסַס וּבֵית הַכּוֹסוֹת שֶׁנִּקְבוּ לַחוּץ. נִפְלָה מִן הַגָּ
 וְנִשְׁתַּבְּרוּ רוֹב צִלְעוֹתֶיהָ. וְדְרוּסַת הַזָּאֵב. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר
 דְּרוּסַת הַזָּאֵב בְּדִקְקָה. וְדְרוּסַת הָאֵרִי בְּגִסָּה. דְּרוּסַת הַנֶּץ
 בְּעוֹף הַדֶּק. וְדְרוּסַת הַגָּס בְּעוֹף הַגָּס. זֶה הַכֹּלֵל. כָּל שֶׁאֵין
 כְּמוֹתָ חִיָּה טְרֵפָה:

ב וְאֵלּוּ כְּשֵׁרוֹת בְּבִהְמָה. נֶקֶבָה הַגִּרְגָּרֶת אוֹ שֶׁנִּסְדָּקָה. עַד
 כְּמָה תַּחֲסֹר. רַבִּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר עַד כְּאִסֹּר
 הָאֵיטְלָקִי. נִפְחָתָה הַגְּלָגֶלֶת וְלֹא נֶקֶב קְרוֹם שֶׁל מוֹחַ. נֶקֶב
 הַלֵּב וְלֹא לְבֵית חָלָלוֹ. נִשְׁבְּרָה הַשְּׁדֵרָה וְלֹא נִפְסַק הַחוּט
 שְׁלֵה. נִטְלָה הַכֶּבֶד וְנִשְׁתִּיר הַיִּמָּנָה כְּזִית. הַמָּסַס וּבֵית
 הַכּוֹסוֹת שֶׁנִּקְבוּ זֶה לַתּוֹךְ זֶה. נִטַּל הַטְּחוּל. נִטְלוּ הַכְּלִיֹּת.
 נִטַּל לַחֵי הַתַּחְתּוֹן. נִטְלָה הָאֵם שְׁלֵה. וַחֲרוּתָהּ בִּיַּדִּי שְׁמִים.
 הַגְּלוּדָה רַבִּי מֵאִיר מִכְשִׁיר. וַחֲכָמִים פּוֹסְלִין:

ג ואלו טרפות בעוף נקובת הושט ופסוקת הגרגרת.
הכתה חלדה על ראשה מקום שעושה אותה טרפה.
נקב הקרקבן נקבו הדקין נפלה לאור ונחמרו בני מעיה.
אם ירוקים פסולה אם אדומים כשרה דרסה וטרפה
בכתל או שרצצתה בהמה ומפרקסת ושהתה מעת
לעת ושחטה כשרה:

ד ואלו כשרות בעוף נקבה הגרגרת או שנסדקה הכתה
חלדה על ראשה מקום שאינו עושה אותה טרפה נקב
הזפק רבי אומר אפילו נטל יצאו בני מעיה ולא נקבו.
נשתברו גפיה נשתברו רגליה נמרטו כנפיה רבי יהודה
אומר אם נטלה הנוצה פסולה:

ה אחוזת הדם והמעשנת והמצננת ושאכלה הרדופני
ושאכלה צואת תרנגולים או ששתה מים הרעים כשרה.
אכלה סם המות או שהכיתה נחש מותרת משום
טרפה ואסורה משום סכנת נפשות:

ו סימני בהמה וחייה נאמרו מן התורה וסימני עוף לא
נאמרו אבל אמרו חכמים כל עוף הדורס טמא כל שיש
לו אצבע יתירה וזפק וקרקבן נקלף טהור רבי אליעזר
בר צדוק אומר כל עוף החולק את רגליו טמא:

ז ובחגבים כל שיש לו ארבע רגלים וארבע כנפים
וקרסולים וכנפיו חופות את רבו רבי יוסי אומר ושמו
חגב ובדגים שיש לו סנפיר וקשקשת רבי יהודה אומר

שְׁנֵי קִשְׁקָשִׁין וְסִנְפִּיר אֶחָד. אֵלּוּ הֵן קִשְׁקָשִׁין הַקְּבוּעִין בּוֹ.
וְסִנְפִּירֵין הַפּוֹרֵחַ בָּהֶן:

פרק ד

בַּהֶמָּה הַמִּקְשָׁה לִילָד. וְהוֹצִיא הָעֶבֶר אֶת יָדוֹ וְהִחְזִירָה
מוֹתֵר (בְּאֵכִילָה). הוֹצִיא רֹאשׁוֹ אֶף עַל פִּי
שֶׁהִחְזִירוּ. הָרִי זֶה כִּלְוֹד. חֲתָךְ מִן הָעֶבֶר שֶׁבִמְעִיָּה מוֹתֵר
בְּאֵכִילָה. מִן הַטָּחוֹל וּמִן הַכְּלִיזֹת. אֲסוּר בְּאֵכִילָה. זֶה הַכָּלָל
כָּל דָּבָר שֶׁהִיא גּוֹפָה אֲסוּר. וְשֶׁאִינָה גּוֹפָה מוֹתֵר:

^ב הַמִּבְכֶּרֶת הַמִּקְשָׁה לִילָד. מִחֲתָךְ אֶבֶר אֶבֶר וּמִשְׁלִיךְ
לְכָלֶבִּים. יֵצֵא רֶבּוֹ הָרִי זֶה יִקְבֵּר. וְנִפְטָרָה מִן הַבְּכוּרָה:

^ג בַּהֶמָּה שְׁמֵת עוֹבְרָה בְּתוֹךְ מַעִיָּה. וְהוֹשִׁיט הָרוּעָה אֶת
יָדוֹ. נִגַּע בּוֹ בֵּין בַּהֶמָּה טְמֵאָה. בֵּין בַּהֶמָּה טְהוֹרָה טְהוֹר.
רַבִּי יוֹסִי הַגָּלִילִי אוֹמֵר בְּטְמֵאָה טְמֵא. בְּטְהוֹרָה טְהוֹר. וְכֵן
הָאִשָּׁה שְׁמֵת וְלִדָּה בְּתוֹךְ מַעִיָּה. וְהוֹשִׁיטָה חִיָּה אֶת יָדָהּ
וְנִגְעָה בּוֹ. הַחִיָּה טְמֵאָה טְמֵאָה שִׁבְעָה. וְהָאִשָּׁה טְהוֹרָה
עַד שֶׁיֵּצֵא הַוֹּלֵד:

^ד בַּהֶמָּה הַמִּקְשָׁה לִילָד. וְהוֹצִיא הָעֶבֶר אֶת יָדוֹ וְחִתְּכָה.
וְאַחֵר כֵּךְ שָׁחַט אֶת אִמּוֹ. הַבֶּשֶׂר טְהוֹר. שָׁחַט אֶת אִמּוֹ
וְאַחֵר כֵּךְ חִתְּכָה. הַבֶּשֶׂר מִגַּע גְּבִלָה. דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים מִגַּע טְרֵפָה שְׁחוּטָה. מֵה מְצִינוּ בְּטְרֵפָה
שֶׁשְׁחִיטָתָהּ מְטַהֶרֶתָּה. אֶף שְׁחִיטַת בַּהֶמָּה. תְּטַהֵר אֶת

האבר. אמר להם רבי מאיר לא. אם טהרה שחיטת
 טריפה אותה. דבר שהוא גופה. תטהר את האבר דבר
 שאינו גופה. מנין לטרפה ששחיטתה מטהרתה. בהמה
 טמאה אסורה באכילה. וטרפה אסורה באכילה. מה
 בהמה טמאה אין שחיטתה מטהרתה. אף טרפה לא
 תטהרנה שחיטתה. אמרו לו לא. אם אמרת בבהמה
 טמאה. שלא היתה לה שעת הכשר. תאמר בטרפה
 שהיתה לה שעת הכשר. טול לך מה שהבאת. הרי
 שנולדה טרפה מן הבטן מנין. לא. אם אמרת בבהמה
 טמאה. שכן אין במינה שחיטה. תאמר בטרפה שיש
 במינה שחיטה. בן שמונה חי אין שחיטתו מטהרתו. לפי
 שאין במינו שחיטה:

ה' השוחט את הבהמה ומצא בה בן שמונה חי או מת.
 או בן תשעה חי. קורעו ומוציא את דמו. מצא בה בן
 תשעה חי. טעון שחיטה. וחיב משום אותו ואת בנו דברי
 רבי מאיר. וחכמים אומרים שחיטת אמו מטהרתו. רבי
 שמעון שזורי אומר אפילו בן חמש שנים וחורש בשדה.
 שחיטת אמו מטהרתו. קרעה ומצא בה בן תשעה חי.
 טעון שחיטה. לפי שלא נשחטה אמו:

י' בהמה שנחתכו רגליה. מן הארבעה ולמטה. כשרה. מן
 הארבעה ולמעלה. פסולה. וכן שנטל צומת הגידין. נשבר
 העצם. אם רוב הבשר קיים שחיטתו מטהרתו. ואם אין
 רוב הבשר קיים. אין שחיטתו מטהרתו:

י' השוחט את הבהמה. ומצא בה שלייה. נפש היפה
 תאכלנה. ואינה מטמאה לא טמאת אוכלין. ולא טמאת
 גבילות. חשב עליה מטמאה טמאת אוכלין אבל לא
 טמאת גבילות. שלייה שיצתה מקצתה אסורה באכילה.
 סימן ולד באשה. וסימן ולד בבהמה. המבכרת שהפילה
 שלייה שליכנה לכלבים. ובמקדשין תקבר. ואין קוברין
 אותה בפרשת דרכים. ואין תולין אותה באילן מפני דרכי
 האמורי:

פרק ה

אותו ואת בנו נוהג בארץ ובחוצה לארץ. בפני הבית
 ושללא בפני הבית. בחולין ובמקדשין. ביצד.
 השוחט אותו ואת בנו חולין בחוץ. שניהם כשרים.
 והשני סופג את הארבעים. קדשים בחוץ. הראשון חייב
 כרת. ושניהם פסולים. ושניהם סופגין את הארבעים.
 חולין בפנים שניהם פסולים. והשני סופג את הארבעים.
 קדשים בפנים הראשון כשר ופטור. והשני סופג את
 הארבעים ופסול:

ב חולין וקדשים בחוץ. הראשון כשר ופטור. והשני סופג
 את הארבעים ופסול. קדשים וחולין בחוץ. הראשון חייב
 כרת ופסול. והשני כשר. ושניהם סופגין את הארבעים.
 חולין וקדשים בפנים. שניהם פסולים. והשני סופג את
 הארבעים. קדשים וחולין בפנים. הראשון כשר ופטור

וְהִשְׁנִי סוֹפֵג אֶת הָאֲרֻבָּעִים וּפְסוּלֵי חוּלִין בַּחוּץ וּבִפְנִים.
הָרֹאשׁוֹן כָּשֶׁר וּפְטוּרֵי וְהִשְׁנִי סוֹפֵג אֶת הָאֲרֻבָּעִים וּפְסוּלֵי
קֳדָשִׁים בַּחוּץ וּבִפְנִים. הָרֹאשׁוֹן חֵיב כֶּרֶת. (וּשְׁנֵיהֶם
פְּסוּלִין.) וּשְׁנֵיהֶם סוֹפְגִין אֶת הָאֲרֻבָּעִים. חוּלִין בִּפְנִים
וּבַחוּץ. הָרֹאשׁוֹן פְּסוּל וּפְטוּר. וְהִשְׁנִי סוֹפֵג אֶת הָאֲרֻבָּעִים
וְכָשֶׁר. קֳדָשִׁים בִּפְנִים וּבַחוּץ. הָרֹאשׁוֹן כָּשֶׁר וּפְטוּר. וְהִשְׁנִי
סוֹפֵג אֶת הָאֲרֻבָּעִים וּפְסוּלֵי:

א הַשּׁוֹחֵט וְנִמְצָא טְרֵפָה. הַשּׁוֹחֵט לַעֲבֹדֶת אֱלִילִים.
הַשּׁוֹחֵט פֶּרֶת חֲטָאת. וְשׁוֹר הַנִּסְקָל. וְעֵגְלָה עֲרוּפָה. רִבִּי
שְׁמַעוֹן פּוֹטֵר וְחֲכָמִים מַחֲיִבִּין. הַשּׁוֹחֵט וְנִתְּנַבְּלָה בִידּוֹ.
וְהַנּוֹחֵר. וְהַמַּעֲקָר. פְּטוּר מִשּׁוּם אוֹתוֹ וְאֵת בְּנוֹ. שְׁנַיִם
שֶׁלְקָחוּ פָּרָה וּבָנָה. אִי זֶה שֶׁלְקָח רֹאשׁוֹן יִשְׁחַט רֹאשׁוֹן.
וְאִם קֹדֶם הִשְׁנִי זָכָה. שְׁחַט פָּרָה וְאַחֵר כֶּךָ שְׁנֵי בָנֶיהָ.
סוֹפֵג שְׁמוֹנִים. שְׁחַט שְׁנֵי בָנֶיהָ וְאַחֵר כֶּךָ שְׁחָטָה. סוֹפֵג
אַרְבָּעִים. שְׁחָטָה וְאֵת בֵּתָה וְאֵת בֵּת בֵּתָה. סוֹפֵג שְׁמוֹנִים.
שְׁחָטָה וְאֵת בֵּת בֵּתָה וְאַחֵר כֶּךָ שְׁחַט אֶת בֵּתָה. סוֹפֵג אֶת
הָאֲרֻבָּעִים. סוֹמְכֹס אוֹמֵר מִשּׁוּם רִבִּי מֵאִיר סוֹפֵג שְׁמוֹנִים.
בְּאַרְבָּעָה פְּרָקִים בִּשְׁנֵי הַמּוֹכֵר בְּהֵמָה לַחֲבִירוֹ. צִרִיד
לְהוֹדִיעוֹ. אִמָּה מִכֶּרְתִּי לְשַׁחוּט. בֵּתָה מִכֶּרְתִּי לְשַׁחוּט.
וְאֵלּוּ הֵן. עֶרֶב יוֹם טוֹב הָאַחֲרוֹן שֶׁל חָג. וְעֶרֶב יוֹם טוֹב
הָרֹאשׁוֹן שֶׁל פֶּסַח. וְעֶרֶב עֲצֵרֶת. וְעֶרֶב רֹאשׁ הַשָּׁנָה.
וּכְדַבְּרֵי רִבִּי יוֹסִי הַגָּלִילִי אֵף עֶרֶב יוֹם הַכַּפּוּרִים בְּגָלִיל.
אָמַר רִבִּי יְהוּדָה אֵימָתִי בְּזִמָּן שֶׁאֵין לוֹ רִיוּחַ. אֲבָל יֵשׁ

לֹא רִיחַ אֵינוֹ צָרִיךְ לְהוֹדִיעַ. וּמוֹדָה רַבִּי יְהוּדָה בְּמוֹכֵר
אֶת הָאֵם לַחֲתָן. וְאֶת הַבֵּת לַכֹּלֶה. שְׁצָרִיךְ לְהוֹדִיעַ. בִּידוּעַ
שְׁשֻׁנֵיהֶם שׁוֹחֲטִין בַּיּוֹם אֶחָד:

ד' בְּאַרְבַּעַת פְּרָקִים אֵלּוּ מִשְׁחִיטִין אֶת הַטֶּבַח בְּעַל כָּרְחוּ.
אֶפִּילוּ שׁוֹר שְׁוֶה אֶלֶף דִּינָרִין. וְאִין לֹא לְלוֹקַח. אֶלָּא דִּינָר.
כּוֹפִין אוֹתוֹ לְשַׁחוּט. לְפִיכָךְ אִם מֵת מֵת לְלוֹקַח. אֶבֶל
בְּשֹׂאֵר יָמוֹת הַשָּׁנָה אֵינוֹ כֵּן. לְפִיכָךְ אִם מֵת. מֵת לְמוֹכֵר:

ה' יוֹם אֶחָד הָאָמּוֹר בְּאוֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ. הַיּוֹם הוֹלֵךְ אַחֵר
הַלַּיְלָה. אֶת זֶה דָּרַשׁ (רַבִּי שְׁמַעוֹן) בֶּן זֹמְאָ נֹאמֵר בְּמַעֲשֵׂה
בְּרֵאשִׁית יוֹם אֶחָד. וְנֹאמֵר בְּאוֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ יוֹם אֶחָד.
מֵה יוֹם אֶחָד הָאָמּוֹר בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. הַיּוֹם הוֹלֵךְ אַחֵר
הַלַּיְלָה. אֵף יוֹם אֶחָד הָאָמּוֹר בְּאוֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ. הַיּוֹם הוֹלֵךְ
אַחֵר הַלַּיְלָה:

פרק ו

כ'סוֹי הָדָם נוֹהֵג בָּאָרֶץ וּבַחוּצָה לָאָרֶץ. בְּפָנֵי הַבַּיִת וּשְׁלֹא
בְּפָנֵי הַבַּיִת. בַּחוּלִין אֶבֶל לֹא בַּמִּקְדָּשִׁים. וְנוֹהֵג
בַּחֲתִּיָּה וּבַעוֹף. בְּמִזְמָן וּבְשָׂאֵינוֹ מִזְמָן. וְנוֹהֵג בַּכּוֹי. מִפָּנֵי
שֶׁהוּא סָפֵק. וְאִין שׁוֹחֲטִין אוֹתוֹ בַּיּוֹם טוֹב. וְאִם שְׁחָטוּ.
אִין מִכְסִּין אֶת דָּמוֹ:

כ' הַשּׁוֹחֲטִין וְנִמְצָא טְרֵפָה. וְהַשּׁוֹחֲטִין לַעֲבוֹדַת אֱלִילִים.
הַשּׁוֹחֲטִין חוּלִין בְּפָנִים. וְקֹדְשִׁים בַּחוּץ. תִּחִתְּוָן וְעוֹף הַנֶּסְקָלִים.

רבי מאיר מחייב וחכמים פוטרין. השוחט ונתנבלה בידו.
הנוחר והמעקר. פטור מלכסות:

ג חרש שזטה וקטן ששחטו. ואחרים רואין אותם חיבין
לכסות. בינן לבין עצמן. פטורים מלכסות. וכן לעגלן אותו
ואת בנו ששחטו. ואחרים רואין אותן. אסור לשחוט
אחריהם. בינן לבין עצמן. רבי מאיר מתיר לשחוט
אחריהן. וחכמים אוסרים. ומודים שאם שחטו. שאינן
סופגים את הארבעים:

ד שחט מאה חיות במקום אחד. פסוי אחד לכלן. מאה
עופות במקום אחד. פסוי אחד לכלן. חיה ועוף במקום
אחד. פסוי אחד לכלן. רבי יהודה אומר שחט חיה יכסנה.
ואחר כך ישחוט את העוף. שחט ולא כסה וראהו אחר.
חייב לכסות. כסהו ונתגלה. פטור מלכסות. כסהו הרוח.
חייב לכסות:

ה דם שנתערב במים. אם יש בו מראה דם. חייב לכסות.
נתערב ביין. רואין אותו כאלו הוא מים. נתערב בדם
הבהמה או בדם החיה. רואין אותו כאלו הוא מים. רבי
יהודה אומר אין דם מבטל דם. (דם) הנתז ושעל הספין
חייב לכסות. אמר רבי יהודה אימתי בזמן שאין שם דם
אלא הוא. אבל יש שם דם שלא הוא. פטור מלכסות:

ו במה מכסין ובמה אין מכסין. מכסין בזבל הדק. ובחול
הדק. ובסיד ובחרסית ובלבנה ובמגופה שפכתשה. אבל

אין מכסין. לא בזבל הגס. ולא בחול הגס. ולא בלבנה.
ולא במגופה שלא כתשה. ולא יכפה עליו הפלי. כלל
אמר רבן שמעון בן גמליאל דבר שמגדל צמחין מכסין
בו. ושאינו מגדל צמחים אין מכסין בו:

פרק ז

גיד הנשה נוהג בארץ ובחוץ לארץ. בפני הבית ושלא
בפני הבית. בחולין ובמקדשים. ונוהג בבהמה
ובחיה. בירך של ימין ובירך של שמאל. ואינו נוהג בעוף.
מפני שאין לו כף. ונוהג בשליל. רבי יהודה אומר אינו
נוהג בשליל. וחלבו מותר. אין הטבחין נאמנין על גיד
הנשה. דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים נאמנין עליו ועל
החלב:

^ב שולח אדם לנכרי ירך שגיד הנשה בתוכה. מפני
שמקומו נכר. הנוטל גיד הנשה צריך שיטול את כלו.
רבי יהודה אומר כדי לקיים בו מצות נטילה:

^ג האוכל מגיד הנשה כזית. סופג ארבעים. אכלו ואין בו
כזית חיב. אבל מזה כזית ומזה כזית. סופג שמונים. רבי
יהודה אומר אינו סופג אלא ארבעים:

^ד ירך שנתבשל בה גיד הנשה. אם יש בה בנותן טעם
הרי אסורה. כיצד משערין אותה כבשר בלפת:

ה גיד הנשה שנתבשל עם הגידים. בזמן שמכירו בנותן טעים. ואם אינו מכירו. כלן אסורין. והרטב בנותן טעים. וכן חתיכה של גבלה. וכן חתיכה של דג טמא. שנתבשלו עם החתיכות. בזמן שמכירין בנותן טעים. ואם לאו כלן אסורות. והרטב בנותן טעים:

י נוהג בטהורה ואינו נוהג בטמאה. רבי יהודה אומר אף בטמאה. אמר רבי יהודה והלא מבני יעקב נאסר גיד הנשה. ועדין בהמה טמאה מותרת להן. אמרו לו בסיני נאמר. אלא שנכתב במקומו:

פרק ח

כל הבשר אסור לבשל בחלב. חוץ מבשר דגים וחגבים. ואסור להעלותו עם גבינה על השלחן. חוץ מבשר דגים וחגבים. הנודר מן הבשר. מותר בבשר דגים וחגבים. העוף עולה עם הגבינה על השלחן ואינו נאכל. דברי בית שמאי. ובית הלל אומרים לא עולה ולא נאכל. אמר רבי יוסי זו מקולי בית שמאי ומחמרי בית הלל. באיזה שלחן אמרו בשלחן שאוכל עליו. אבל בשלחן שסודר עליו את התבשיל. נותן זה בצד זה ואינו חושש:

ב צורר אדם בשר וגבינה במטפחת אחת. ובלבד שלא יהו נוגעין זה בזה. רבן שמעון בן גמליאל אומר אף שני אכסנאין אוכלין על שלחן אחד. זה בשר וזה גבינה. ואין חוששין:

ג טַפַּת חֵלֶב שֶׁנִּפְלָה עַל הַחֲתִיכָה. אִם יֵשׁ בָּהּ בְּנוֹתָן טַעַם בְּאוֹתָהּ חֲתִיכָה (אֲסוּרָה). נֶעַר אֶת הַקֹּדֶרֶה. אִם יֵשׁ בָּהּ בְּנוֹתָן טַעַם בְּאוֹתָהּ קֹדֶרֶה (אֲסוּרָה). הַפֶּחֶל קוֹרְעוֹ וּמוֹצִיא אֶת חֵלְבוֹ. לֹא קָרְעוּ אֵינּוּ עוֹבֵר עָלָיו. הֵלֶב קוֹרְעוֹ וּמוֹצִיא אֶת דָּמוֹ. לֹא קָרְעוּ אֵינּוּ עוֹבֵר עָלָיו. הַמַּעֲלָה אֶת הָעוֹף עִם הַגְּבִינָה עַל הַשִּׁלְחָן. אֵינּוּ עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה:

ד בָּשָׂר בַּהֶמָּה טְהוֹרָה. בַּחֵלֶב בַּהֶמָּה טְהוֹרָה. אֲסוּר לְבַשֵּׁל וְאֲסוּר בַּהֲנָאָה. בָּשָׂר בַּהֶמָּה טְהוֹרָה בַּחֵלֶב בַּהֶמָּה טְמֵאָה. בָּשָׂר בַּהֶמָּה טְמֵאָה בַּחֵלֶב בַּהֶמָּה טְהוֹרָה. מִתֵּר לְבַשֵּׁל. וּמִתֵּר בַּהֲנָאָה. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר חֲתִי וְעוֹף אֵינָן מִן הַתּוֹרָה. שֶׁנֶּאֱמַר לֹא תִבְשַׁל גְּדֵי בַחֵלֶב אִמּוֹ שְׁלֹשׁ פְּעָמִים. פֶּרֶט לַחֲתִי וְלָעוֹף וְלַבַּהֶמָּה טְמֵאָה. רַבִּי יוֹסִי הַגָּלִילִי אוֹמֵר. נֶאֱמַר לֹא תֹאכְלוּ כָּל נִבְלָה. וְנֶאֱמַר לֹא תִבְשַׁל גְּדֵי בַחֵלֶב אִמּוֹ. אֶת שְׂאֵסוֹר מִשּׁוּם נִבְלָה אֲסוּר לְבַשֵּׁל בַּחֵלֶב. עוֹף שְׂאֵסוֹר מִשּׁוּם נִבְלָה. יָכוֹל יֵהָא אֲסוּר לְבַשֵּׁל בַּחֵלֶב. תִּלְמוּד לֹאֹמֵר בַּחֵלֶב אִמּוֹ. יֵצֵא עוֹף שֶׁאֵין לוֹ חֵלֶב אִם:

ה קִבַּת נֹכְרִי וְשֵׁל נִבְלָה. הֲרִי זוֹ אֲסוּרָה. הַמַּעֲמִיד בַּעֲזוֹרָה שֶׁל קִבָּה כְּשֶׁרָה. אִם יֵשׁ בָּהּ בְּנוֹתָן טַעַם. הֲרִי זוֹ אֲסוּרָה. כְּשֶׁרָה שֶׁיִּנָּקָה מִן הַטְּרֵפָה. קִבָּתָהּ אֲסוּרָה. וְטְרֵפָה שֶׁיִּנָּקָה מִן הַכְּשֶׁרָה. קִבָּתָהּ מִתֵּרֶת. מִפְּנֵי שְׁכָנוּס בְּמִיעֵיהָ:

ו חֹמֶר בַּחֵלֶב מִבְּדָם וְחֹמֶר בְּדָם מִבַּחֵלֶב. חֹמֶר בַּחֵלֶב שֶׁהַחֵלֶב מוֹעֵלִין בּוֹ. וְחִיבִין עָלָיו מִשּׁוּם פְּגוּל וְנוֹתֵר וְטֵמֵא.

מה שאין כן בדם וחמר בדם שהדם נוהג בבהמה וחיה ועוף בין טמאין ובין טהורים והחלב אינו נוהג אלא בבהמה טהורה בלבד:

פרק ט

העור והרטב והקיפה והאלל והעצמות והגידין והקרנים והטלפים מצטרפין לטמא טמאת אוכלים אבל לא טמאת נבלות וכיוצא בו השוחט בהמה טמאה לנכרי והיא מפרקסת מטמאה טמאת אוכלין אבל לא טמאת נבלות עד שתמות או עד שיתז את ראשה רבה לטמא טמאת אוכלין ממה שרבה לטמא טמאת נבלות רבי יהודה אומר האלל המכנס אם יש בו כזית במקום אחד חביב עליו:

^ב אלו שעורותיהן כבשרן עור האדם עור חזיר של ישוב רבי יוסי אומר אף עור חזיר הבר עור הטוטר של גמל הרפה ועור הראש של עגל הרד ועור הפרסות ועור בית הבשת ועור השליל ועור שתחת האליה ועור האנקה והפח והלטאה והחמט רבי יהודה אומר הלטאה כחלדה וכלן שעבדן או שהלד בהן כדי עבודה טהורין חוץ מעור האדם רבי יוחנן בן נורי אומר שמונה שרצים יש להן עורות:

^ג המפשיט בבהמה ובחיה בטהורה ובטמאה בדקה ובגסה לשטיח כדי אחיזה ולחמת עד שיפשיט את

הַחֲזָהּ. הַמְרָגִיל כָּלוּ חֲבוּר לְטִמְאָה. לְטִמָּא וּלְטִמָּא. עוֹר
שֶׁעַל הַצֹּאֵר. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר אֵינוֹ חֲבוּר. וְחֻכָּמִים
אוֹמְרִים חֲבוּר עַד שִׁיפְשִׁיט אֶת כָּלוּ:

י עוֹר שֶׁיֵּשׁ עָלָיו כְּזִית בְּשָׂר. הַנוֹגֵעַ בְּצִיב הַיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ.
וּבִשְׁעָרָה שֶׁכָּנְגְדוּ טִמָּא. הָיוּ עָלָיו כֶּשֶׁנִּי חֲצָאֵי זִיתִים.
מִטִּמְאִין בְּמִשְׁא וְלֹא בְּמַגַּע. דְּבָרֵי רַבִּי יִשְׁמַעֵאל. רַבִּי
עֲקִיבָא אוֹמֵר לֹא בְּמַגַּע וְלֹא בְּמִשְׁא. וּמוֹדָה רַבִּי עֲקִיבָא
בְּשֶׁנִּי חֲצָאֵי זִיתִים. שֶׁתַּחֲבֹן בְּקִיסָם. וְהִסִּיטֵן שֶׁהוּא טִמָּא.
וּמִפְּנֵי מָה רַבִּי עֲקִיבָא מְטִהֵר בְּעוֹר. מִפְּנֵי שֶׁהָעוֹר מִבְּטָלָן:

ה קָלִית הַמֵּת וְקָלִית הַמְּקַדְּשִׁים. הַנוֹגֵעַ בָּהֶן בֵּין סְתוּמִים
בֵּין נְקוּבִים טִמָּא. קָלִית נִבְלָה וְקָלִית הַשֶּׁרֶץ. הַנוֹגֵעַ בָּהֶן
סְתוּמִים טְהוֹרִים. נְקוּבִים כָּל שֶׁהוּא. מִטִּמְאִים בְּמַגַּע. מִזֵּן
שָׂאף בְּמִשְׁא. תִּלְמוּד לֹאֹמֵר הַנוֹגֵעַ וְהַנּוֹשֵׂא. אֶת שֶׁבֹא
לְכָלִל מַגַּע. בָּא לְכָלִל מִשְׁא. לֹא בָּא לְכָלִל מַגַּע. לֹא בָּא
לְכָלִל מִשְׁא:

י בִּיצַת הַשֶּׁרֶץ הַמְּרַקֶּמֶת טְהוֹרָה. נִקְבָּה כָּל שֶׁהוּא טִמְאָה.
עֲכָבֵר שֶׁחֲצִיו בְּשָׂר וְחֲצִיו אֲדָמָה. הַנוֹגֵעַ בְּבִשָּׂר טִמָּא.
בְּאֲדָמָה טְהוֹר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אֵף הַנוֹגֵעַ בְּאֲדָמָה
שֶׁכָּנְגְדָה הַבִּשָּׂר טִמָּא:

י האֲבֵר וְהַבִּשָּׂר הַמְּדַלְדֵּלִין בְּבִהְמָה. מִטִּמְאִין טִמְאָת
אוֹכְלִין בְּמִקוֹמָן. וְצִרִיכִין הַכֶּשֶׁר. נִשְׁחָטָה הַבִּהְמָה הַכֶּשֶׁר
בְּדָמֶיהָ. דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר לֹא הַכֶּשֶׁר.

מֵתָהּ הַבְּהֵמָה· הַבֶּשֶׂר צָרִיךְ הַכֶּשֶׁר· הָאֵבֶר מְטֵמָא מְשֻׁם
אֵבֶר מִן הַחַי· וְאֵינּוּ מְטֵמָא מְשֻׁם אֵבֶר נִבְלָה· דְּבִרֵי רַבִּי
מֵאִיר· וְרַבִּי שְׁמַעוֹן מְטַהֵר:

ה' הָאֵבֶר וְהַבֶּשֶׂר הַמְּדֻלְּדָלִין· בְּאָדָם טְהוֹרִין· מֵת הָאָדָם·
הַבֶּשֶׂר טְהוֹר· הָאֵבֶר מְטֵמָא מְשֻׁם אֵבֶר מִן הַחַי· וְאֵינּוּ
מְטֵמָא מְשֻׁם אֵבֶר מִן הַמֵּת· דְּבִרֵי רַבִּי מֵאִיר· וְרַבִּי שְׁמַעוֹן
מְטַהֵר:

יום כ

פרק י

הַזְרוּעַ וְהַלְחִיִּים וְהַקֶּבֶה. נוֹהֲגִין בָּאָרֶץ וּבְחוּצָה לָאָרֶץ.
 בַּפְּנֵי הַבַּיִת. וְשָׁלֹא בַּפְּנֵי הַבַּיִת. בַּחוּלִין אָבֵל לֹא
 בַּמִּקְדָּשִׁין. שֶׁהִיא בְּדִין וְמָה אִם הַחוּלִין שְׁאִינָן חִיבִין בַּחֲזָה
 וְשׁוֹק. חִיבִין בַּמִּתְנֹת. קִדְּשִׁים שְׁחִיבִין בַּחֲזָה וְשׁוֹק. אֵינוֹ
 דִּין שְׁחִיבִין בַּמִּתְנֹת. תִּלְמוּד לֹמֵר וְאַתָּן אוֹתָם לְאַהֲרֹן
 הַכֹּהֵן וּלְבָנָיו לַחֵק עוֹלָם. אֵין לָךְ אֶלֶּא מָה שְׁאָמַר בְּעִנְיָן:

בִּכּוֹר הַקִּדְּשִׁים שֶׁקֹּדֶם מוֹם קָבוֹעַ לְהַקְדִּישׁ וּנִפְדּוּ. חִיבִין
 בַּבְּכוֹרָה וּבַמִּתְנֹת. יוֹצֵאִין לַחוּלִין לְהַגְזוֹ וּלְהַעֲבִיד. וְלִדֹן
 וּחִלְבָן מִתֵּר לְאַחַר פְּדִיוֹנָן. וְהַשּׁוֹחֲטִין בַּחוּץ פָּטוּר. וְאֵין
 עוֹשִׂין תְּמוּרָה. וְאִם מֵתוּ יִפְדּוּ. חוּץ מִן הַבְּכוֹר וּמִן
 הַמַּעֲשֵׂר. כָּל שֶׁקֹּדֶם הַקְדָּשׁ אֶת מוֹמָן. אוֹ מוֹם עוֹבֵר
 לְהַקְדִּישׁ. וְלְאַחַר מָכָאן נוֹלֵד לָהֶם מוֹם קָבוֹעַ וּנִפְדּוּ.
 פָּטוּרִין מִן הַבְּכוֹרָה וּמִן הַמִּתְנֹת. וְאֵינָן יוֹצֵאִין לַחוּלִין
 לְהַגְזוֹ וּלְהַעֲבִיד. וְלִדֹן וּחִלְבָן אֲסוּר לְאַחַר פְּדִיוֹנָן. וְהַשּׁוֹחֲטִין
 בַּחוּץ חִיב. וְעוֹשִׂין תְּמוּרָה. וְאִם מֵתוּ יִקְבְּרוּ:

בְּכוֹר שֶׁנִּתְעַרַּב בְּמֵאָה. בְּזִמָּן שֶׁמֵּאָה שׁוֹחֲטִין אֶת כָּלֶן.
 פּוֹטְרִין אֶת כָּלֶן. אֶחָד שׁוֹחֵט אֶת כָּלֶן. פּוֹטְרִין לוֹ אֶחָד.
 הַשּׁוֹחֵט לִכְהֵן וּלְנִכְבְּרִי. פָּטוּר מִן הַמִּתְנֹת. וְהַמִּשְׁתַּתֵּף
 עִמָּהֶם צָרִיד שִׁירְשׁוּם. וְאִם אָמַר חוּץ מִן הַמִּתְנֹת. פָּטוּר
 מִן הַמִּתְנֹת. אָמַר מְכוֹר לִי בְּנִי מַעִיָּה שֶׁל פָּרָה. וְהָיוּ בָּהֶן

מִתְּנֻתֹת נֹתֵנָן לַכֹּהֵן וְאֵינוֹ מִנְכָּה לוֹ מִן הַדָּמִים לְקַח הֵימָנוּ
בְּמִשְׁקַל נֹתֵנָן לַכֹּהֵן וּמִנְכָּה לוֹ מִן הַדָּמִים:

ד' גֵּר שֶׁנִּתְּגֵיר וְהִיתָה לוֹ פֶּרֶה נִשְׁחָטָה עַד שֶׁלֹּא נִתְּגֵיר
פֶּטוּר מִשְׁנֵתְגֵיר חֵיב וְאִם סָפַק פֶּטוּר שֶׁהַמּוֹצִיא מִחֲבִירוֹ
עָלָיו הִרְאָיָה אֵיזָהוּ הַזְרוּעַ מִן הַפֶּרֶק שֶׁל אֲרֻכָּה עַד כַּף
שֶׁל יָד וְהוּא שֶׁל נָזִיר וּכְנֻגְדּוֹ בְּרָגֶל שׁוֹק רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר
שׁוֹק מִן הַפֶּרֶק שֶׁל אֲרֻכָּה עַד סִכּוֹ שֶׁל רֶגֶל אֵיזָהוּ לַחִי
מִן הַפֶּרֶק שֶׁל לַחִי עַד פִּיקָה שֶׁל גִּרְגָּרָת:

פרק יא

רֵאשִׁית הַגִּזּוֹ נוֹהֵג בָּאָרֶץ וּבְחוּצָה לָאָרֶץ בְּפָנֵי הַבַּיִת
וְשֶׁלֹּא בְּפָנֵי הַבַּיִת בַּחֲלוּלִין אֲבָל לֹא בַּמִּקְדָּשִׁין
חֹמֶר בְּזָרוּעַ וּבִלְחָיִים וּבִקְיָבָה מֵרֵאשִׁית הַגִּזּוֹ שֶׁהַזְרוּעַ
וְהַלְחָיִים וְהַקְבָּה נוֹהֲגִים בַּבֶּקֶר וּבַצֹּאן בַּמֶּרְבֶּה וּבַמּוֹעֵט
וְרֵאשִׁית הַגִּזּוֹ אֵינוֹ נוֹהֵג אֲלָא בְּרַחֲלוֹת וְאֵינוֹ נוֹהֵג אֲלָא
בַּמֶּרְבֶּה:

ב' וְכֵמָּה הוּא מֶרְבֶּה בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים שְׁתֵּי רַחֲלוֹת
שֶׁנֶּאֱמַר יַחֲיָה אִישׁ עֲגֹלַת בֶּקֶר וּשְׁתֵּי צֹאן וּבֵית הֶלֶל
אוֹמְרִים חֲמֵשׁ שֶׁנֶּאֱמַר חֲמֵשׁ צֹאן עֲשׂוּיֹת רַבִּי דּוֹסָא בֶּן
הַרְפִּינָס אוֹמֵר חֲמֵשׁ רַחֲלוֹת גּוֹזְזוֹת מִנֶּה (מִנֶּה) וּפָרֶס
חִיבוֹת בְּרֵאשִׁית הַגִּזּוֹ וְחֲכָמִים אוֹמְרִים חֲמֵשׁ רַחֲלוֹת
גּוֹזְזוֹת כָּל שֶׁהֵן וְכֵמָּה הוּא נֹתֵן לוֹ מִשְׁקַל חֲמֵשׁ סְלָעִים
בִּיהוּדָה שֶׁהֵן עֶשֶׂר סְלָעִים בְּגָלִיל מְלָבֶן וְלֹא צוּאִי כְּדִי

לַעֲשׂוֹת מִמֶּנּוּ בְּגַד קָטָן שֶׁנֶּאֱמַר תִּתֵּן לוֹ שִׁיָּהּ בּו כְּדִי
מִתְּנָה לֹא הִסְפִּיק לָתֵנוּ לוֹ עַד שֶׁצָּבְעוּ פָּטוֹר לְבָנוּ וְלֹא
צָבְעוּ חֵיב הַלּוּקָח גֵּז צֹאנוּ שֶׁל נִכְרִי פָּטוֹר מֵרֵאשִׁית הַגֵּז
הַלּוּקָח גֵּז צֹאנוּ שֶׁל חֲבִירוֹ אִם שִׁיר הַמוֹכֵר (הַמוֹכֵר)
חֵיב לֹא שִׁיר הַלּוּקָח חֵיב הָיוּ לוֹ שְׁנֵי מִיָּנִים שְׁחוּפוֹת
וּלְבָנוֹת מָכַר לוֹ שְׁחוּפוֹת אֲבָל לֹא לְבָנוֹת זִכְרִים אֲבָל
לֹא נִקְבוֹת זֶה נוֹתֵן לְעַצְמוֹ וְזֶה נוֹתֵן לְעַצְמוֹ:

פרק יב

שְׁלוּחַ הַקֶּן נוֹהֵג בָּאָרֶץ וּבַחוּצָה לָאָרֶץ בְּפָנֵי הַבַּיִת וְשֶׁלֹּא
בְּפָנֵי הַבַּיִת בַּחוּלִין אֲבָל לֹא בַּמְקַדְשִׁין חֹמֶר
בְּכֶסֶּי הַדָּם מִשְׁלוּחַ הַקֶּן שֶׁכֶּסֶּי הַדָּם נוֹהֵג בַּחֲיָה וּבַעוֹף
בְּמִזְמָן וּבִשְׂאֵינוּ מִזְמָן וְשְׁלוּחַ הַקֶּן אֵינוּ נוֹהֵג אֲלָא בַּעוֹף
וְאֵינוּ נוֹהֵג אֲלָא בִשְׂאֵינוּ מִזְמָן אֵיזָה שְׂאֵינוּ מִזְמָן כְּגוֹן
אוֹזִין וְתִרְנַגּוּלִים שֶׁקִּנְנוּ בַּפְּרִדִּים אֲבָל אִם קִנְנוּ בַּבַּיִת וְכֵן
יוֹנֵי הַרְדְּסִיאוֹת פָּטוֹר מִלְּשַׁלַּח עוֹף טָמֵא פָּטוֹר מִלְּשַׁלַּח:

^א עוֹף טָמֵא רוֹבֵץ עַל בֵּיצֵי עוֹף טָהוֹר וְטָהוֹר רוֹבֵץ עַל בֵּיצֵי
עוֹף טָמֵא פָּטוֹר מִלְּשַׁלַּח קוֹרֵא זָכָר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְחִיב
וְחִכָּמִים פּוֹטְרִין:

^ב הֵיטָה מְעוֹפֶפֶת בְּזִמָּן שֶׁכִּנְפֶּיהָ נוֹגְעוֹת בָּקָן חֵיב לְשַׁלַּח
אִין כִּנְפֶּיהָ נוֹגְעוֹת בָּקָן פָּטוֹר מִלְּשַׁלַּח אִין שֵׁם אֲלָא
אֶפְרוּחַ אֶחָד אוֹ בֵּיצָה אֶחָת חֵיב לְשַׁלַּח שֶׁנֶּאֱמַר קֵן קֵן
מִכָּל מְקוֹם הָיוּ שֵׁם אֶפְרוּחִין מִפְּרִיחִין אוֹ בָּצִים מוֹזְרוֹת:

פֶּטוּר מִלְשַׁלַּח. שְׁנֵאֲמַר וְהָאֵם רוֹבֶצֶת עַל הָאֶפְרוֹחִים.
 אוֹ עַל הַבֵּיצִים. מָה אֶפְרוֹחִין בְּנֵי קִימָא. אִף בֵּיצִים בְּנֵי
 קִימָא. יֵצְאוּ מוֹזְרוֹת. וּמָה הַבֵּיצִים צְרִיכִין לְאֶמֶן. אִף
 הָאֶפְרוֹחִים צְרִיכִין לְאֶמֶן. יֵצְאוּ מִפְּרִיחִין. שְׁלַחָה וְחִזְרָה.
 שְׁלַחָה וְחִזְרָה. אֲפִילוּ אֲרַבְעָה וַחֲמִשָּׁה פְּעָמִים חֵיב.
 שְׁנֵאֲמַר שְׁלַח תְּשַׁלַּח. אָמַר הָרִינִי נוֹטֵל אֶת הָאֵם. וּמְשַׁלַּח
 אֶת הַבָּנִים. חֵיב לְשַׁלַּח. שְׁנֵאֲמַר שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם.
 נֹטֵל הַבָּנִים וְהַחֲזִירִין לֶקֶן. וְאַחֵר כִּד חִזְרָה הָאֵם עָלֵיהֶם.
 פֶּטוּר מִלְשַׁלַּח:

ד' הַנּוֹטֵל אֵם עַל הַבָּנִים רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר לוֹקָה וְאֵינוֹ
 מְשַׁלַּח. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים מְשַׁלַּח וְאֵינוֹ לוֹקָה זֶה הַכֹּלֵל כָּל
 מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה שִׁישׁ בָּהֶם קוֹם עֲשֵׂה. אֵין לוֹקִין עָלֶיהָ:

ה' לֹא יִטּוֹל אָדָם אֵם עַל הַבָּנִים. אֲפִילוּ לְטַהֵר אֶת הַמִּצְוֶרֶע.
 וּמָה אֵם מִצְוָה קִלָּה שֶׁהִיא כְּאִסָּר. אָמְרָה תּוֹרָה לְמַעַן
 יֵיטֵב לָךְ וְהֶאֱרַכְתָּ יָמִים. קֵל וַחֲמֹר עַל מִצְוֹת חֲמוּרוֹת
 שְׁבַת תּוֹרָה: סליק

מסכת בכורות

פרק א

הַלּוֹקֵחַ עוֹבֵר חֲמוֹרוֹ שֶׁל נָכְרִי וְהַמּוֹכֵר לוֹ אֶף עַל פִּי שְׂאִינוֹ רִשְׁאִי וְהַמְשִׁתֵּף לוֹ וְהַמְקַבֵּל מִמֶּנּוּ וְהַנּוֹתֵן לוֹ בְּקִבְלָהּ פֶּטוּר מִן הַבְּכוּרָה שֶׁנֶּאֱמַר בִּישְׂרָאֵל אֲבָל לֹא בְּאַחֲרִים כִּהְגִּים וְלוֹיִם פֶּטוּרִין מִקֵּל וְחֹמֶר אִם פֶּטְרוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר דִּין הוּא שֶׁיִּפְטְרוּ אֶת עֲצָמָיו:

^ב בִּפְרָה שֶׁיִּלְדָּה כְּמִין חֲמוֹר וְחֲמוֹר שֶׁיִּלְדָּה כְּמִין סוֹס פֶּטוּר מִן הַבְּכוּרָה שֶׁנֶּאֱמַר פֶּטֶר חֲמוֹר פֶּטֶר חֲמוֹר שְׁנֵי פְעָמִים עַד שֶׁיִּהְיֶה הַיּוֹלֵד חֲמוֹר וְהַנּוֹלֵד חֲמוֹר וּמָה הֵם בְּאֲכִילָהּ בְּהֶמָּה טְהוֹרָה שֶׁיִּלְדָּה כְּמִין בְּהֶמָּה טְמֵאָה מִתֵּר בְּאֲכִילָהּ וּטְמֵאָה שֶׁיִּלְדָּה כְּמִין בְּהֶמָּה טְהוֹרָה אֲסוּר בְּאֲכִילָהּ שֶׁהֵיוּצֵא מִן הַטְּמֵא טְמֵא וְהֵיוּצֵא מִן הַטְּהוֹר טְהוֹר דָּג טְמֵא שֶׁבִּלְע דָּג טְהוֹר מִתֵּר בְּאֲכִילָהּ וְטְהוֹר שֶׁבִּלְע דָּג טְמֵא אֲסוּר בְּאֲכִילָהּ לְפִי שְׂאִינוֹ גְּדוּלָּיו:

^ג חֲמוֹר שֶׁלֹּא בִּפְרָה וְיִלְדָּה שְׁנֵי זָכָרִים נוֹתֵן טָלָה אֶחָד לִכְהֵן זָכָר וְנִקְבָּה מִפְּרִישׁ טָלָה אֶחָד לְעֲצָמוֹ שְׁתֵּי חֲמוֹרִים שֶׁלֹּא בִּכְרוֹ וְיִלְדוּ שְׁנֵי זָכָרִים נוֹתֵן שְׁנֵי טָלָיִם לִכְהֵן זָכָר וְנִקְבָּה אוֹ שְׁנֵי זָכָרִים וְנִקְבָּה נוֹתֵן טָלָה אֶחָד לִכְהֵן שְׁתֵּי נִקְבוֹת וְזָכָר אוֹ שְׁנֵי זָכָרִים וּשְׁתֵּי נִקְבוֹת אֵין כָּאֵן לִכְהֵן כֻּלּוֹם:

י אחת בכרה ואחת שלא בכרה וילדו שני זכרים. נותן טלה אחד לכהן. זכר ונקבה. מפריש טלה אחד לעצמו. שנאמר ופטר חמור תפדה בשה. מן הכבשים ומן העזים. זכר ונקבה. גדול וקטן. תמים. ובעל מום. ופודה בו פעמים הרבה. נכנס לדיר להתעשר. ואם מת נהנים בו:

ה אין פודים לא בעגל. ולא בחיה. ולא בשחוטה. ולא בטריפה. ולא בכלאים. ולא בכזי. רבי אליעזר מתיר בכלאים מפני שהוא שם. ואוסר בכזי מפני שהוא ספק. נתנו לכהן. אין הכהן רשאי לקימו. עד שיפריש שם תחתיו:

י המפריש פדיון פטר חמור ומת. רבי אליעזר אומר חיבין באחריותו כחמש סלעים של בן. וחכמים אומרים אין חיבין באחריותו כפדיון מעשר שני. העיד רבי יהושע ורבי צדוק על פדיון פטר חמור שמת. שאין כאן לכהן כלום. מת פטר חמור. רבי אליעזר אומר יקבר. ומתיר בהנאתו של טלה. וחכמים אומרים אינו צריך להקבר. והטלה לכהן:

י לא רצה לפדותו. עורפו בקופיץ מאחריו וקוברו. מצות פדיה קודמת למצות עריפה. שנאמר ואם לא תפדה וערפתו. מצות יעדה קודמת למצות פדיה. שנאמר אשר לו יעדה והפדה. מצות יבום קודמת למצות חליצה. בראשונה שהיו מתכוננים לשם מצוה. ועכשיו שאינן

מִתְכַּוֵּינִין לְשֵׁם מִצְוָה. אָמְרוּ מִצְוֹת חֲלִיצָה קוֹדֶמֶת לְמִצְוֹת
יְבוּס. מִצְוֹת גְּאֻלָּה בְּאֶדוֹן. הוּא קוֹדֵם לָכֶם אָדָם. שְׁנֵאֲמַר
וְאִם לֹא יִגָּאֵל וְנִמְכַּר בְּעֶרְכָּךְ:

פרק ב

הַלּוֹקֵחַ עוֹבֵר פָּרְתּוֹ שֶׁל נָכְרִי. וְהַמּוֹכֵר לוֹ אֶף עַל פִּי
שְׁאֵינוֹ רִשְׁאִי. הַמְּשַׁתְּתֵּף לוֹ. וְהַמְּקַבֵּל מִמֶּנּוּ.
וְהַנּוֹתֵן לוֹ בְּקִבְלָהּ. פְּטוּר מִן הַבְּכוּרָה. שְׁנֵאֲמַר בִּישְׂרָאֵל
אָבֵל לֹא בְּאַחֲרִים. כֹּהֲנִים וְלוֹיִם חִיְבִין. לֹא נִפְטְרוּ מִבְּכוּר
בְּהֶמְה טְהוֹרָה. (וְלֹא נִפְטְרוּ) אֲלֵא מִפְּדִיּוֹן הַבֵּן וּמִפְּטוֹר
חֲמוּר:

^ב כָּל הַקֹּדְשִׁים שֶׁקֹּדֶם מוֹם קְבוּעַ לְהַקְדֵּשׁוֹ וְנִפְדּוּ. חִיְבִים
בְּבְכוּרָה וּבִמְתָּנוֹת. יוֹצֵאִין לַחֹלִין לִגְזוֹ וּלְהַעֲבֹד. וּלְדָן
וּלְחַלְבֵן מוֹתֵר לְאַחַר פְּדִיּוֹנָן. וְהַשּׁוֹחֲטִין בַּחוּץ פְּטוּר. וְאִין
עוֹשִׂים תְּמוּרָה. וְאִם מֵתוּ יִפְדּוּ. חוּץ מִן הַבְּכוּר וּמִן
הַמַּעֲשֵׂר:

^ג כָּל שֶׁקֹּדֶם הַקְדָּשׁ אֶת מוֹמָן. אוֹ מוֹם עוֹבֵר לְהַקְדֵּשׁוֹ.
וְלְאַחַר מִכָּאן נוֹלֵד לָהֶם מוֹם קְבוּעַ וְנִפְדּוּ. פְּטוּרִין מִן
הַבְּכוּרָה וּמִן הַמְּתָנוֹת. וְאִין יוֹצֵאִין לַחֹלִין. לִגְזוֹ וּלְהַעֲבֹד.
וּלְדָן וּלְחַלְבֵן אֲסוּר לְאַחַר פְּדִיּוֹנָן. וְהַשּׁוֹחֲטִין בַּחוּץ חִיב.
וְעוֹשִׂין תְּמוּרָה. וְאִם מֵתוּ יִקְבְּרוּ:

י המקביל צאן ברזל מן הנכרי. ולדות פטורין. וולדי (ולדי) ולדות חיבין. העמיד ולדות תחת אמותיהם. ולדי ולדות פטורים. וולדי ולדי ולדות חיבין. רבן שמעון בן גמליאל אומר אפילו עד עשרה דורות פטורים. שאחריותן לנכרי:

ה רחל שילדה כמין עז. ועז שילדה כמין רחל. פטור מן הבכורה. ואם יש בו מקצת סימנים חיב:

י רחל שלא בכרה וילדה שני זכרים. ויצאו שני ראשיהן באחד. רבי יוסי הגלילי אומר שניהן לכהן שנאמר הזכרים ליי. וחכמים אומרים אי אפשר. אלא אחד לו ואחד לכהן. רבי טרפון אומר הכהן בורר לו את היפה. רבי עקיבא אומר משמנים ביניהן. והשני ירעה עד שיסתאב. וחיב במתנות. רבי יוסי פוטר. מת אחד מהן. רבי טרפון אומר יחלוקו. רבי עקיבא אומר המוציא מחבירו עליו הראיה. זכר ונקבה אין כאן לכהן כלום:

י שתי רחלות שלא בכרו. וילדו שני זכרים. נותן שניהן לכהן. זכר ונקבה. הזכר לכהן. שני זכרים ונקבה. אחד לו ואחד לכהן. רבי טרפון אומר הכהן בורר לו את היפה. רבי עקיבא אומר משמנים ביניהן. והשני ירעה עד שיסתאב. וחיב במתנות. רבי יוסי פוטר. מת אחד מהן. רבי טרפון אומר יחלוקו. רבי עקיבא אומר המוציא

מחבירו עליו הראיה. שתי נקבות וזכר. או שני זכרים
ושתי נקבות. אין כאן לכהן כלום:

^ח אחת בכרה ואחת שלא בכרה. וילדו שני זכרים. אחד
לו ואחד לכהן. רבי טרפון אומר הכהן בורר לו את
היפה. רבי עקיבא אומר משמנין ביניהם. והשני ירעה
עד שיסתאב. וחייב במתנות. רבי יוסי פוטר. שהיה רבי
יוסי אומר כל שחליפיו ביד כהן. פטור מן המתנות. רבי
מאיר מחייב. מת אחד מהן. רבי טרפון אומר יחלוקו. רבי
עקיבא אומר המוציא מחבירו עליו הראיה. זכר ונקבה
אין כאן לכהן כלום:

^ט יוצא דפן והבא אחריו. רבי טרפון אומר שניהם ירעו
עד שיסתאבו. ויאכלו במומם לבגלים. רבי עקיבא אומר
שניהם אינם בכור. הראשון משום שאינו פטר רחם.
והשני משום שקדמו אחר:

פרק ג

הַלּוֹקֵחַ בְּהֶמָּה מִן הַנֶּכְרִי וְאִין יָדוּעַ אִם בִּכְרָה וְאִם לֹא
 בִּכְרָה רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אוֹמֵר עַז בֵּית שְׁנֵתָה וְדָאִי
 לִכְהֵן מִכָּאן וְאֵילָךְ סָפֵק רַחֵל בֵּית שְׁתֵּים וְדָאִי לִכְהֵן מִכָּאן
 וְאֵילָךְ סָפֵק פָּרָה וַחֲמוֹר בְּנוֹת שְׁלֹשׁ וְדָאִי לִכְהֵן מִכָּאן
 וְאֵילָךְ סָפֵק אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא אֵלּוּ בּוֹלֵד בְּלֶבֶד בְּהֶמָּה
 נִפְטָרֶת הִיא כְּדִבְרֵיךָ אֵלֶּא אָמְרוּ סִימֵן הוֹלֵד בְּבֶהֱמָה
 דָּקָה טְנוּף וּבִגְסָה שְׁלִיָּה וּבִאֲשָׁה שְׁפִיר וְשְׁלִיָּה זֶה הַכֹּל
 כָּל שִׁידוּעַ שֶׁבִּכְרָה אֵין כָּאן לִכְהֵן כָּלוּם וְכָל שְׁלֹא בִּכְרָה
 הֵרִי זֶה לִכְהֵן אִם סָפֵק יֵאָכֵל בְּמוֹמוֹ לְבַעֲלִים רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
 בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר בְּהֶמָּה גִּסָּה שֶׁשִּׁפְעָה חֲרַרְתָּ דָּם הֵרִי זֶה
 תִּקְבֵּר וְנִפְטָרָה מִן הַבְּכוּרָה:

^ב רַבֵּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר הַלּוֹקֵחַ בְּהֶמָּה מִנִּיקָה
 מִן הַנֶּכְרִי אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ שְׁמָא בְּנָה שֶׁל אַחֲרֵת הִיא נִכְנָס
 לְתוֹךְ עֲדָרוֹ וְרָאָה אֶת הַמְּבִכִּירוֹת מִנִּיקוֹת וְאֵת שְׁאִינָן
 מִמְּבִכִּירוֹת מִנִּיקוֹת אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ שְׁמָא בְּנָה שֶׁל זֶה בָּא לוֹ
 אֶצֶל זֶה וְשְׁמָא בְּנָה שֶׁל זֶה בָּא לוֹ אֶצֶל זֶה:

^ג רַבִּי יוֹסִי בֶּן מִשְׁלֵם אוֹמֵר הַשּׁוֹחֵט אֶת הַבְּכוֹר עוֹשֶׂה
 מְקוֹם בְּקוֹפִיץ מִכָּאן וּמִכָּאן וְתוֹלֵשׁ הַשְּׁעָר וּבְלֶבֶד שְׁלֹא
 יִזְיָנוּ מִמְּקוֹמוֹ וְכֵן הַתּוֹלֵשׁ אֶת הַשְּׁעָר לְרֹאוֹת מְקוֹם
 הַמוֹם:

ד שְׁעַר בְּכוֹר בַּעַל מוֹם שְׁנָשֵׁר וְהִנִּיחוּ בַחֲלוֹן וְאַחֵר כֶּךָ
 שְׁחָטוּ עֶקְבִּיא בֶן מֵהַלְלָאֵל מִתִּיר וְחֲכָמִים אוֹסְרִין דְּבָרֵי
 רַבִּי יְהוּדָה אָמַר רַבִּי יוֹסִי לֹא בָזָה הַתִּיר עֶקְבִּיא אֶלָּא
 בַּשְּׁעַר בְּכוֹר בַּעַל מוֹם שְׁנָשֵׁר וְהִנִּיחוּ בַחֲלוֹן וְאַחֵר כֶּךָ
 מִתּ בָּזָה עֶקְבִּיא בֶן מֵהַלְלָאֵל מִתִּיר וְחֲכָמִים אוֹסְרִין
 הַצֹּמֵר הַמְדַלְדֵּל בַּבְּכוֹר אֶת שֶׁהוּא נִרְאָה עִם הַגִּזָּה מִתֵּר
 וְאֶת שְׂאִינוֹ נִרְאָה עִם הַגִּזָּה אָסוּר:

פרק ד

עד כמה ישראל חייבים להטפל בבכור בבהמה דקה.
 עד שלשים יום ובגסה חמשים יום. רבי יוסי אומר
 בדקה שלשה חדשים. אמר לו הלכה בתוך זמן זה. תגהו
 לי. הרי זה לא יתנו לו. אם היה בעל מום. אמר לו תן לי
 שאוכלנו מותר. ובשעת המקדש אם היה תמים. אמר
 לו תן לי שאקריבנו מותר. הבכור נאכל שנה בשנה. בין
 תמים בין בעל מום. שנאמר לפני יי אלהיך תאכלנו שנה
 בשנה:

ב נולד לו מום בתוך שנתו. מותר לקימו כל שנים עשר
 חדש. לאחר שנתו. אינו רשאי לקימו. אלא עד שלשים
 יום:

ג השוחט את הבכור ומראה את מומו. רבי יהודה מתיר.
 רבי מאיר אומר הואיל והוא נשחט. שלא על פי ממחה.
 אסור:

י מי שאינו ממחה וראה את הבכור ונשחט על פיו הרי זה יקבר וישלם מביתו דן את הדין זכה את החיב וחיב את הזכאי טמא את הטהור וטהר את הטמא מה שעשה עשוי וישלם מביתו ואם היה ממחה לבית דין פטור מלשלם מעשה בפרה שנטלה האם שלה והאכילה רבי טרפון לכלבים ובא מעשה לפני חכמים (והתירוה) אמר תודוס הרופא אין פרה וחזירה יוצאה מאלכסנדריא עד שהם חותכין את האם שלה בשביל שלא תלד אמר רבי טרפון הלכה חמורד טרפון אמר לו רבי עקיבא רבי טרפון פטור אתה שאתה ממחה לבית דין וכל ממחה לבית דין פטור מלשלם:

ה הנזיל שכרו להיות רואה בכורות אין שוחטין (על פיו) אלא אם כן היה ממחה כאילא ביבנה שהתירו לו חכמים להיות נזיל ארבעה איסרות בבהמה דקה וששה בגסה בין תמים בין בעל מום:

ו הנזיל שכרו לדון דיניו בטלים להעיד עדותו בטלה להזות ולקדש מימיו מערה ואפרו אפר מקלה אם היה כהן וטמאוהו מתרומתו מאכילו ומשקו וסכו ואם היה זקן מרכיבו על החמור ונותן לו שכרו כפועל:

ז החשוד על הבכורות אין לוקחין ממנו בשר צבאים ולא עורות שאינן עבודין רבי אליעזר אומר לוקחים

מִמֶּנּוּ עוֹרוֹת שֶׁל נִקְבָּהּ וְאֵין לוֹקָחִין מִמֶּנּוּ צֶמֶר מִלֶּבֶן
וְצוּאִי אֲבָל לוֹקָחִים מִמֶּנּוּ טוּוֹי וּבִגְדִים:

ח הַחֲשׂוֹד עַל הַשְּׂבִיעִית אֵין לוֹקָחִין מִמֶּנּוּ פֶּשֶׁתָּן וְאַפִּילוּ
סְרוּק אֲבָל לוֹקָחִין מִמֶּנּוּ טוּוֹי וְאַרְיֵג:

ט הַחֲשׂוֹד לְהִיּוֹת מוֹכֵר תְּרוּמָה לְשֵׁם חוֹלִין אֵין לוֹקָחִין
מִמֶּנּוּ אֲפִילוּ מִים אוֹ מֶלֶח דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה רַבִּי שִׁמְעוֹן
אוֹמֵר כָּל שֵׁשׁ בּוֹ זִיקַת תְּרוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת אֵין לוֹקָחִין
מִמֶּנּוּ:

י הַחֲשׂוֹד עַל הַשְּׂבִיעִית אֵינוֹ חֲשׂוֹד עַל הַמַּעֲשָׂרוֹת
הַחֲשׂוֹד עַל הַמַּעֲשָׂרוֹת אֵינוֹ חֲשׂוֹד עַל הַשְּׂבִיעִית הַחֲשׂוֹד
עַל זֶה וְעַל זֶה חֲשׂוֹד עַל הַטְּהָרוֹת וַיֵּשׁ שֶׁהוּא חֲשׂוֹד עַל
הַטְּהָרוֹת וְאֵינוֹ חֲשׂוֹד לֹא עַל זֶה וְלֹא עַל זֶה (זֶה הַכָּלָל)
כָּל הַחֲשׂוֹד עַל הַדְּבָר לֹא דָנוּ וְלֹא מַעֲדִידוּ:

פרק ה

כָּל פְּסוּלֵי הַמִּקְדָּשִׁין נִמְכָּרִים בְּאַיִטְלִיז וְנִשְׁחָטִין
בְּאַיִטְלִיז וְנִשְׁקָלִין בְּלִיטְרָא חוּץ מִן הַבְּכוֹר וּמִן
הַמַּעֲשֵׂר שֶׁחֲנִיתָן לַבְּעָלִים פְּסוּלֵי הַמִּקְדָּשִׁין חֲנִיתָן
לְהַקְדֵּשׁ וְשׁוֹקְלִין מִנָּה כְּנֶגֶד מִנָּה בַּבְּכוֹר:

כ בית שֶׁמָּאִי אוֹמְרִים לֹא יִמָּנֶה יִשְׂרָאֵל עִם הַכֹּהֵן עַל
הַבְּכוֹר וּבֵית הַלֵּל מַתִּירִים וְאַפִּילוּ נִכְרִי בְכוֹר שֶׁאַחֲזוּ
דָם אֲפִילוּ הוּא מֵת אֵין מְקִיזִין לוֹ דָם דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה:

וְחֻכָּמִים אֹמְרִים יִקְיֹז וּבִלְבָּד שְׁלֹא יַעֲשֶׂה בּוֹ מוֹם. וְאִם
עָשָׂה בּוֹ מוֹם הֲרִי זֶה לֹא יִשְׁחוּט עָלָיו. וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אָמַר
יִקְיֹז. אֵף עַל פִּי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בּוֹ מוֹם:

^א הַצּוֹרֵם בְּאֶזֶן הַבְּכוֹר. הֲרִי זֶה לֹא יִשְׁחַט עוֹלָמִית. דְּבַרִּי
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. וְחֻכָּמִים אֹמְרִים כְּשִׁילַד לוֹ מוֹם אַחֵר יִשְׁחַט
עָלָיו. מַעֲשֶׂה בְּזֶכֶר שֶׁל רַחֲלִים זָקֵן וְשִׁעְרוֹ מְדַלְדֵּל. רָאָהוּ
קִסְדּוֹר אֶחָד. אָמַר מֶה טִיבוֹ שֶׁל זֶה. אָמְרוּ לוֹ בְּכוֹר הוּא.
וְאֵינּוּ נִשְׁחַט אֲלֵא אִם כֵּן הִיא בּוֹ מוֹם. נָטַל פְּגִיזוֹן וְצָרַם
בְּאֶזְנוֹ. וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי חֻכָּמִים וְהִתִּירוּהוּ. רָאָה שֶׁהִתִּירוּ.
וְהִלֵּךְ וְצָרַם בְּאֶזְנוֹ בְּכוֹרוֹת אֲחֵרִים וְאָסְרוּ. פָּעַם אַחַת הָיוּ
תִּינוּקוֹת מְשַׁחֲקִים בְּשֻׁדָּה. וְקִשְׁרוּ זִנְבוֹת טְלָאִים זֶה בְּזֶה.
וְנִפְסְקָה זִנְבוֹ שֶׁל אֶחָד מֵהֶם. וְהֲרִי הוּא בְּכוֹר. וּבָא מַעֲשֶׂה
לִפְנֵי חֻכָּמִים וְהִתִּירוּהוּ. רָאוּ שֶׁהִתִּירוּ. וְהִלְכוּ וְקִשְׁרוּ זִנְבוֹת
בְּכוֹרוֹת אֲחֵרִים וְאָסְרוּ. זֶה הַכֹּל. כָּל שֶׁהוּא לְדַעְתּוֹ אָסוּר.
וְשִׁלֵּא לְדַעְתּוֹ מוֹתֵר:

^ד הִיא בְּכוֹר (רוֹדְפוֹ) וּבִעְטוֹ. וְעָשָׂה בּוֹ מוֹם. הֲרִי זֶה
יִשְׁחַט עָלָיו. כָּל הַמוּמִים הָרְאוּיִם לָבֵא בְיַד אָדָם. רוֹעִים
יִשְׂרָאֵל נֶאֱמָנִים. וְרוֹעִים כֹּהֲנִים אֵינָן נֶאֱמָנִים. רַבֵּן שִׁמְעוֹן
בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר נֶאֱמָן הוּא עַל שֶׁל חִבְרוֹ. וְאֵינּוּ נֶאֱמָן עַל
שֶׁל עֲצָמוֹ. רַבִּי מֵאִיר אָמַר הֶחָשׁוּד עַל הַדְּבָר. לֹא דָנוּ
וְלֹא מַעֲדוּ:

ה נֶאֱמַן הִכְהֵן לֹאמַר הִרְאִיתִי בְּכוֹר זֶה וּבִעַל מוֹם הוּא הַכֹּל
נֶאֱמָנִים עַל מוֹמֵי הַמַּעֲשֵׂר בְּכוֹר שְׁנִסְמַת עֵינָיו שְׁנִקְטְעָה
יָדוֹ שְׁנִשְׁבְּרָה רִגְלוֹ הִרִי זֶה יִשְׁחַט עַל פִּי שְׁלֹשָׁה בְּנֵי
הַכִּנְסֹת רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר אֶפִּילוֹ יֵשׁ שָׁם עֲשָׂרִים וּשְׁלֹשָׁה
לֹא יִשְׁחַט אֲלָא עַל פִּי מִמָּחָה:

י הַשּׁוֹחֵט אֶת הַבְּכוֹר וּמָכְרוֹ וְנוֹדַע שֶׁלֹּא הִרְאָהוּ מָה
שְׁאָכְלוּ אָכְלוּ וְהוּא יַחְזִיר לָהֶם אֶת הַדָּמִים וּמָה שֶׁלֹּא
אָכְלוּ הַבֶּשֶׁר יִקְבֹּר וְהוּא יַחְזִיר לָהֶם אֶת הַדָּמִים וְכֵן
הַשּׁוֹחֵט אֶת הַפֶּרֶה וּמָכְרָהּ וְנוֹדַע שֶׁהִיא טְרֵפָה מָה
שְׁאָכְלוּ אָכְלוּ וְיַחְזִיר לָהֶם אֶת הַדָּמִים וּמָה שֶׁלֹּא אָכְלוּ
הֵם יַחְזִירוּ לוֹ אֶת הַבֶּשֶׁר וְהוּא יַחְזִיר לָהֶם אֶת הַדָּמִים
מְכֻרְהוּ לַנִּכְרִים אוֹ הִטִּילוּהוּ לַכִּלְבִּים יִשְׁלְמוּ לוֹ דָּמֵי
הַטְּרֵפָה:

פרק ו

על יֵאלוּ מוֹמִין שׁוֹחֲטִין אֶת הַבְּכוֹר נִפְגְּמָה אֲזָנוֹ מִן
הַסָּחוּס אֲבָל לֹא מִן הָעוֹר נִסְדָּקָה אֵף עַל פִּי שֶׁלֹּא
חֲסָרָה נִקְבָּה מִלֹּא כְרָשִׁינָה אוֹ שִׁיבָשָׁה אִיזוֹ הִיא יִבָּשָׁה
כָּל שֶׁתִּנָּקֵב וְאִינָה מוֹצִיָּא טֶפֶת דָּם רַבִּי יוֹסִי בֶּן מִשּׁוּלָם
אוֹמֵר יִבָּשָׁה שְׁתָּהָא נִפְרָכָת:

ב רִיס שֶׁל עֵין שְׁנִקְבָּה שְׁנִפְגָּם שְׁנִסְדָּק הִרִי בְּעֵינָיו דָּק
תְּבִלּוּל חִלְזוֹן נָחַשׁ וְעֵינֵב וְאִיזָהוּ תְּבִלּוּל לִבָּן הַפּוֹסֵק

בְּסִירָה וְנִכְנָס בְּשַׁחֲזֹר. בְּשַׁחֲזֹר וְנִכְנָס בְּלֶבֶן. אֵינוּ מוּם
שֶׁאֵין מוּמִין בְּלֶבֶן:

ג חֲזָרָה. וְהַמִּים הַקְּבוּעִים. אֵיזֶהוּ חֲזָרָה הַקְּבוּעִים. כָּל
שֶׁשָּׁהָה שְׂמוֹנִים יוֹם. רַבִּי חֲנִינָא בֶּן אֲנָסִיגְנוֹס אוֹמֵר בּוֹדֵקִין
אוֹתוֹ שְׁלֹשָׁה פְּעָמִים בְּתוֹךְ שְׂמוֹנִים יוֹם. וְאֵלּוּ הֵן מִים
הַקְּבוּעִים. אֶכֶל לֶחַ וְיֵבֶשׁ שֶׁל גִּשְׁמִים. לֶחַ וְיֵבֶשׁ שֶׁל שְׁלֵחִין.
אֶכֶל הַיֵּבֶשׁ. וְאַחֵר כֹּךְ אֶכֶל הַלֶּחַ. אֵינוּ מוּם. עַד שִׁיאֲכַל
הַיֵּבֶשׁ אַחֵר הַלֶּחַ:

ד חֲטָמוֹ שֶׁנִּקְבָּה. שֶׁנִּפְגַּם. שֶׁנִּסְדָּק. שֶׁפָּתוּ שֶׁנִּקְבָּה.
שֶׁנִּפְגַּמָּה. שֶׁנִּסְדָּקָה. חֲטָיו הַחִיצוֹנוֹת שֶׁנִּפְגַּמוּ אוֹ שֶׁנִּגְמְמוּ.
וְהַפְּנִימִיּוֹת שֶׁנִּנְעָקְרוּ. רַבִּי חֲנִינָא בֶּן אֲנָסִיגְנוֹס אוֹמֵר אֵין
בּוֹדֵקִין מִן הַמִּתְאִימוֹת וְלִפְנִים. אֶף לֹא אֶת הַמִּתְאִימוֹת:

ה נִפְגַּם הַזֶּבֶן. אוֹ עָרְיָה שֶׁל נִקְבָּה בַּמִּקְדָּשִׁים. נִפְגַּם הַזֶּבֶן
מִן הָעֵצִים. אֲבָל לֹא מִן הַפֶּרֶק. אוֹ שֶׁהָיָה רֹאשׁ הַזֶּבֶן מִפְּצִיל
עֵצִים. אוֹ שֶׁיֵּשׁ בְּשָׂר בֵּין חֲלִיא לְחֲלִיא. מִלֹּא אֶצְבָּע:

ו אֵין לוֹ בִּיצִים. אוֹ אֵין לוֹ אֵלָּא בִּיצָה אַחַת. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל
אוֹמֵר אִם יֵשׁ לוֹ שְׁנֵי כִּיסִּין. יֵשׁ לוֹ שְׁנֵי בִּיצִים. אֵין לוֹ
אֵלָּא כִּיס אֶחָד. אֵין לוֹ אֵלָּא בִּיצָה אַחַת. רַבִּי עֲקִיבָא
אוֹמֵר מוֹשִׁיבוֹ עַל עֲכוּזוֹ וּמִמֶּעַד. אִם יֵשׁ שֵׁם בִּיצָה
סוּפָה לְצִאת מַעֲשֵׂה שְׂמִיעַד וְלֹא יֵצֵאָה. וְנִשְׁחַט וְנִמְצְאָתָה
דְּבוּקָה בַּכֶּסֶלִים. וְהִתִּיר רַבִּי עֲקִיבָא. וְאָסֵר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן
נּוּרִי:

י בעל חמש רגלים. או שאין לו אלא שלש. ושרגליו קלוטות כשל חמור. והשחול. והכסול. איזה הוא שחול. שנשמטה ירכו. וכסול שאחת מירפותיו גבוהה:

ח נשבר עצם ידו. ועצם רגלו. אף על פי שאינו נבר. מומין אלו מנה אילא ביבנה. והודו לו חכמים. ועוד שלש הוסיף. אמרו לו לא שמענו את אלו. את שגלגל עינו עגול כשל אדם. ופיו דומה לשל חזיר. ושנטל רוב המדבר של לשונו. ובית דין של אחריהן אמרו. הרי אלו מומין:

ט מעשה שהלחי התחתון עודף על העליון. ושאל רבן שמעון בן גמליאל לחכמים ואמרו לו. הרי זה מום. און הגדי שהיתה כפולה. אמרו חכמים בזמן שהיא עצם אחד מום. (ואם אינה עצם אחד אינה מום.) רבי חנניא בן גמליאל אומר זנב הגדי שהיא דומה לשל חזיר. ושאין בה שלש חליות. הרי זה מום:

י רבי חנניא בן אנטיגנוס אומר את שיבלת בעינו. ושנפגם עצם ידו ועצם רגלו. ושנפסק עצמו שבפיו. עינו אחת גדולה ואחת קטנה. אזנו אחת גדולה ואחת קטנה. במראה אבל לא במדה. רבי יהודה אומר אחת מביציו גדולה בשתיים בחברתה. ולא הודו לו חכמים:

יא זנב העגל שאינה מגעת לערקוב. אמרו חכמים כל מרבית העגלים בן כל זמן שהן מגדילין הם נמתחות. לאיזה ערקוב אמרו. רבי חנניא בן אנטיגנוס אומר

לְעֶרְקוֹב שֶׁבַעמָצַע הִירָד· עַל אֵלּוּ מוֹמִיִּין· שׁוֹחֲטִין אֶת
הַבְּכוֹר· וּפְסוּלֵי הַמִּקְדָּשִׁין נִפְדִּין עָלֵיהֶן:

י"ב אֵלּוּ שְׂאִינָן שׁוֹחֲטִין עָלֵיהֶן לֹא בַּמִּקְדָּשׁ וְלֹא בַּמִּדְיָנָה·
חֲרוּר וְהַמִּים שְׂאִינָן קְבוּעִין· וְחֲטִיו הַפְּגִמִּיּוֹת שֶׁנִּפְגְּמוּ·
אָבֵל לֹא שֶׁנֶּעְקְרוּ· וּבַעַל גֶּרֶב· וּבַעַל יִבְלָת· וּבַעַל חֲזוּזִית·
וְזִקֵּן· וְחוּלָה· וּמִזוּהָם· וְשֶׁנֶּעֱבְדָה בּוֹ עֲבִירָה· וְשֶׁהִמִּית אֶת
הָאָדָם· (עַל פִּי עַד אֶחָד אוֹ עַל פִּי הַבְּעָלִים·) וְטוֹמְטוֹם
וְאַנְדְּרוֹגִינוֹס לֹא בַּמִּקְדָּשׁ וְלֹא בַּמִּדְיָנָה· רַבִּי יִשְׁמַעֵאל
אוֹמֵר אֵין מוֹם גָּדוֹל מִזֶּה· וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים אֵינוּ בְּכוֹר אֱלֹא
נִגְזָז וְנֶעֱבַד:

פרק ז

מוֹמִיִּין אֵלּוּ בֵּין קְבוּעִין· בֵּין עוֹבְרִין· פּוֹסְלִין בְּאָדָם· יוֹתֵר
עָלֵיהֶן בְּאָדָם· הַכִּלּוֹן· וְהַלְפָתָן· וְהַמִּקְבָּן· וְשֶׁרָאִשׁוּ
שְׁקוּעֵי וְשֶׁקִּיפִס· וּבַעֲלֵי הַחֲטוּטָרֶת· רַבִּי יְהוּדָה מְכַשִּׁיר·
וְחֻכָּמִים פּוֹסְלִין:

י"ג הַקֶּרֶחַ פְּסוּל· אֵיזָהוּ קֶרֶחַ· כָּל שְׂאִין לוֹ שֶׁטַח שֶׁל שַׁעַר
מִקְפֶּת מֵאֶזֶן לְאֶזֶן· וְאִם יֵשׁ לוֹ הָרִי זֶה כָּשֵׁר· אֵין לוֹ גְּבִינִים·
(אֵין לוֹ) אֱלֹא גְבִין אֶחָד· זֶה הוּא גְבִין הָאֶמּוֹר בַּתּוֹרָה· רַבִּי
דוֹסָא אוֹמֵר כָּל שֶׁגְּבִינָיו שׁוֹכְבִין· רַבִּי חֲנִינָא בֶּן אֲנָטִיגְנוֹס
אוֹמֵר כָּל שֶׁיֵּשׁ לוֹ שְׁנֵי גְבִים וְשִׁתִּי שׁוֹדְרָאוֹת:

ג החרום פסול. איזהו חרום. הפוחל שתי עיניו כאחד.
 שתי עיניו למעלה. ושתי עיניו למטה. עינו אחת למעלה.
 ועינו אחת למטה. רואה את החדר ואת העליה כאחד.
 סבי שמש. זוגדס. והצירן. ושנשרו ריסי עיניו. פסול מפני
 מראית העין:

ד עיניו גדולות כשל עגל. או קטנות כשל אווז. גופו
 גדול מאבריו או קטן מאבריו. חטמו גדול מאבריו. או
 קטן מאבריו. הצמם והצמע. איזהו צמע שאזניו קטנות.
 והצמם שאזניו דומות לספוג:

ה שפתו העליונה עודפת על התחתונה. והתחתונה
 עודפת על העליונה. הרי זה מום. ושנטלו שניו פסול.
 מפני מראית העין. דדיו שזכבים כשל אשה. כרסו צבה.
 טבורו יוצא. נכפה אפילו אחת לימים. רוח קצרית באה
 עליו. המאשכן. ובעל גבר. אין לו ביצים. או אין לו
 אלא ביצה אחת. זהו מרוח אשך האמור בתורה. רבי
 ישמעאל אומר כל שנמרחו אשכיו. רבי עקיבא אומר כל
 שרוח באשכיו. רבי חנניא בן אנטיגנוס אומר כל שמראיו
 חשוכים:

ו המקיש בקרסליו ובארפבותיו. ובעל פיקה. והעיקל.
 איזהו עיקל כל שמקיף פרסותיו. ואין ארפבותיו נושקות
 זו לזו. פיקה יוצאה מגודלו. עקבו יוצא לאחוריו. פרסתו
 רחבה כשל אווז. אצבעותיו מרפבות זו על זו. או קלוטות

עד הפרק כשר. למטה מן הפרק וחתכה כשר. היתה בו (יותרת) וחתכה. אם יש בה עצם פסול. ואם לאו כשר. יתר בידיו וברגליו. שש ושש עשרים וארבע. רבי יהודה מכשיר. וחכמים פוסלים. השולט בשתי ידיו. רבי פוסל. וחכמים מכשירין. הפושי והגחור. והלבקן והקפח. והננס והחרש והשוטה. והשיכור. ובעלי נגעים טהורין. פסולין באדם וכשרין בבהמה. רבן שמעון בן גמליאל אומר שוטה בבהמה אינה מן המבחר. רבי אליעזר אומר אף בעלי דלדלין. פסולין באדם וכשרין בבהמה:

אלו כשרין באדם ופסולין בבהמה. אותו ואת בנו טרפה ויוצא דפן. ושנעבדה בהן עבירה. ושהמית את האדם. הנושא נשים בעבירה פסול עד שידייר הנזיה. המטמא למתים. פסול עד שיקבל עליו שלא יהא מטמא למתים:

פרק ח

יש בכור לנחלה. ואינו בכור לפה. בכור לפה. ואינו בכור לנחלה. בכור לנחלה ולפה. ויש שאינו בכור לא לנחלה ולא לפה. איזהו בכור לנחלה ואינו בכור לפה. הבא אחר הנפלים שיצא ראשו חי. וכן תשעה שיצא ראשו מת. המפלת כמין בהמה חיה ועוף. דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים עד שיהא בו מצורת אדם. המפלת סנדל. או שליא. או שפיר מרקם. והיוצא מחתך. הבא אחריהן. בכור לנחלה ואינו בכור לפה. מי שלא

היו לו בנים. ונשא אשה שכבר ילדה. עודה שפחה ונשתחררה. עודה נכריה ונתגירה. משבאה לישראל ילדה. בכור לנחלה ואינו בכור לפה. רבי יוסי הגלילי אומר בכור לנחלה ולפה. שנאמר פטר רחם בישראל. עד שיפטר רחם מישראל. מי שהיו לו בנים ונשא אשה שלא ילדה. נתגירה מעברת. נשתחררה מעברת. ילדה היא וכהנת. היא ולויה. היא ואשה שכבר ילדה. וכן מי שלא שהתה אחר בעלה שלשה חדשים ונשאת וילדה. ואין ידוע אם בן תשעה לראשון. או בן שבעה לאחרון. בכור לפה ואינו בכור לנחלה. איזהו בכור לנחלה ולפה. המפלת שפיר מלא דם. מלא מים. מלא גנינים. המפלת כמין דגים וחגבים שקצים ורמשים. המפלת יום ארבעים. הבא אחריהן בכור לנחלה ולפה:

^ב יוצא דפן והבא אחריו. שניהן אינן בכור לא לנחלה ולא לפה. רבי שמעון אומר האחד לנחלה. והשני לחמש סלעים:

^ג מי שלא בכרה אשתו וילדה שני זכרים. נותן חמש סלעים לפה. מת אחד מהן בתוך שלשים יום. האב פטור. מת האב והבנים קימים. רבי מאיר אומר אם נתנו עד שלא חלקו נתנו. ואם לאו פטורין. רבי יהודה אומר נתחייבו (נכסים). זכר ונקבה. אין כאן לפה כלום:

ד שְׁתֵּי נָשִׁים שֶׁלֹּא בָּכְרוּ וַיֵּלְדוּ שְׁנֵי זָכָרִים. נוֹתֵן עֶשֶׂר סֻלְעִים לַכֹּהֵן. מֵת אֶחָד מֵהֶן בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם. אִם לָכֶהֱן אֶחָד נָתַן. יַחְזִיר לוֹ חֲמֵשׁ סֻלְעִים. אִם לְשְׁנֵי כֹהֲנִים נָתַן. אֵינּוּ יָכוֹל לְהוֹצִיא מִיָּדָם. זָכָר וּנְקֵבָה אוֹ שְׁנֵי זָכָרִים וּנְקֵבָה. נוֹתֵן חֲמֵשׁ סֻלְעִים לַכֹּהֵן. שְׁתֵּי נְקִבּוֹת וְזָכָר. אוֹ שְׁנֵי זָכָרִים וּשְׁתֵּי נְקִבּוֹת. אֵין כָּאֵן לַכֹּהֵן כָּלוּם. אַחַת בִּבְרָה וְאַחַת שֶׁלֹּא בִּבְרָה. וַיֵּלְדוּ שְׁנֵי זָכָרִים. נוֹתֵן חֲמֵשׁ סֻלְעִים לַכֹּהֵן. מֵת אֶחָד מֵהֶן בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם. הָאֵב פְּטוּר. מֵת הָאֵב. וְהַבָּנִים קִיָּמִין. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר אִם נִתְּנוּ עַד שֶׁלֹּא חָלְקוּ. נִתְּנוּ. וְאִם לֹא פְטוּרִין. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר נִתְּחִיבוּ נִכְסִים. זָכָר וּנְקֵבָה. אֵין (כָּאֵן) לַכֹּהֵן כָּלוּם:

ה שְׁתֵּי נָשִׁים שֶׁל שְׁנֵי אֲנָשִׁים שֶׁלֹּא בָּכְרוּ וַיֵּלְדוּ שְׁנֵי זָכָרִים. זֶה נוֹתֵן חֲמֵשׁ סֻלְעִים לַכֹּהֵן. וְזֶה נוֹתֵן חֲמֵשׁ סֻלְעִים לַכֹּהֵן. מֵת אֶחָד מֵהֶן בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם. אִם לָכֶהֱן אֶחָד נִתְּנוּ. יַחְזִיר לָהֶן חֲמֵשׁ סֻלְעִים. אִם לְשְׁנֵי כֹהֲנִים נִתְּנוּ. אֵינּוּ יָכוֹלִין לְהוֹצִיא מִיָּדָם. זָכָר וּנְקֵבָה. הָאֵבּוֹת פְּטוּרִין. וְהֵבֵן חַיִּב לַפְּדוֹת אֶת עַצְמוֹ. שְׁתֵּי נְקִבּוֹת וְזָכָר. אוֹ שְׁנֵי זָכָרִים וּשְׁתֵּי נְקִבּוֹת. אֵין (כָּאֵן) לַכֹּהֵן כָּלוּם:

ו אַחַת בִּבְרָה וְאַחַת שֶׁלֹּא בִּבְרָה. שֶׁל שְׁנֵי אֲנָשִׁים וַיֵּלְדוּ שְׁנֵי זָכָרִים. זֶה שֶׁלֹּא בִּבְרָה אֲשֶׁתּוֹ נוֹתֵן חֲמֵשׁ סֻלְעִים לַכֹּהֵן. זָכָר וּנְקֵבָה אֵין כָּאֵן לַכֹּהֵן כָּלוּם. מֵת הֵבֵן בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם. אַף עַל פִּי שֶׁנִּתֵּן לַכֹּהֵן יַחְזִיר (לוֹ חֲמֵשׁ סֻלְעִים). לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם. אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נָתַן יָתֵן. מֵת בַּיּוֹם שְׁלֹשִׁים

כיום שִׁלְפָנִיו. רַבִּי עֲקִיבָא אֹמֵר אִם נָתַן לֹא יִטּוֹל. וְאִם לֹא נָתַן לֹא יִתֵּן. מֵת הָאֵב בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם. בְּחֻזְקַת שְׁלֹא נִפְדָּה. עַד שִׁיבִיא רְאִיָּה שֶׁנִּפְדָּה. לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם. בְּחֻזְקַת שֶׁנִּפְדָּה. עַד שִׁיבִיא רְאִיָּה שֶׁלֹּא נִפְדָּה. הוּא לְפָדוֹת וּבָנָה לְפָדוֹת. הוּא קוֹדֵם אֶת בָּנוֹ. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר בָּנוֹ קוֹדֵמוֹ. שֶׁמִּצּוֹתוֹ עַל אָבִיו. וּמִצּוֹת בָּנוֹ עָלָיו:

ז' חֲמֵשׁ סָלְעִים שֶׁל בֶּן בְּמִנְהָ צוּרִי. שְׁלֹשִׁים שֶׁל עֶבֶד. וְחֲמִשִּׁים שֶׁל אוֹנֵס וְשֶׁל מַפְתָּה. וּמֵאָה שֶׁל מוֹצִיא שֵׁם רָע. כָּלֶם בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ. בְּמִנְהָ צוּרִי. וְכָלֶם נִפְדִּין בְּכֶסֶף וּבִשְׁוֵה כֶּסֶף. חוּץ מִן הַשְּׁקָלִים:

ח" אין פֹּדֵיץ לֹא בַעֲבָדִים. וְלֹא בַשְּׁטָרוֹת. וְלֹא בַקֶּרְקָעוֹת. וְלֹא בַהֲקֻדְשוֹת. כְּתֹב לִכְהֵן שֶׁהוּא חֵיב לוֹ חֲמֵשׁ סָלְעִים. חֵיב לִתֵּן לוֹ. וּבָנָה אֵינוֹ פְּדוּי. לְפִיכָךְ אִם רָצָה הַכֹּהֵן לִתֵּן לוֹ מִתְּנָה רְשָׁאִי. הַמִּפְרִישׁ פְּדִיּוֹן בָּנוֹ וְנֶאֱבַד. חֵיב בְּאַחֲרֵיוֹתָיו. שֶׁנֶּאֱמַר יִהְיֶה לָךְ וּפְדָה תִּפְדֶּה:

ט' הַבְּכוֹר נוֹטֵל פִּי שְׁנַיִם בְּגָבְסֵי הָאֵב. וְאֵינוֹ נוֹטֵל פִּי שְׁנַיִם בְּגָבְסֵי הָאֵם. וְאֵינוֹ נוֹטֵל פִּי שְׁנַיִם בַּשֶּׁבַח. וְלֹא בְּרָאוּי כְּבַמְחֻזָּק. וְלֹא הָאִשָּׁה בְּכִתּוּבָתָהּ. וְלֹא הַבָּנוֹת בְּמִזְוֹנוֹתֵיהֶם. וְלֹא הַיָּבָם. וְכֵלֶן אֵין נוֹטְלִין בַּשֶּׁבַח. וְלֹא בְּרָאוּי כְּבַמְחֻזָּק:

י' אֵלּוֹ שְׁאֵינָן חוֹזְרִין בִּיּוֹבֵל. (הַבְּכוֹרָה.) וְהַיּוֹרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ. וְהַמֵּיבָם אֶת אִשְׁתּוֹ. וְהַמִּתְּנָה. דְּבַרֵּי רַבִּי

מֵאִיר וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים מִתְּנָה כַּמָּכָר רַבִּי אֶלְיעֶזֶר אוֹמֵר
כֵּלָן חוֹזְרִין בַּיּוֹבֵל רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָא אוֹמֵר הַיּוֹרֵשׁ אֶת
אֶשְׁתּוֹ יַחְזִיר לִבְנֵי מִשְׁפַּחָה וַיִּנָּכַח לָהֶם מִן הַדָּמִים:

פרק ט

מִמַּעֲשֵׂר בְּהֶמָּה נוֹהֵג בָּאָרֶץ וּבְחוּצָה לָאָרֶץ בְּפָנֵי הַבַּיִת
וְשֹׁלָא בְּפָנֵי הַבַּיִת בְּחוּלִין אֲבָל לֹא בַּמִּקְדָּשִׁים.
וְנוֹהֵג בַּבֶּקֶר וּבַצֹּאן וְאֵינָן מִתְעַשְּׂרִים מִזֶּה עַל זֶה בַּכִּבְשִׁים
וּבַעֲזִים וּמִתְעַשְּׂרִים מִזֶּה עַל זֶה שֶׁהֵיָה בְּדִין מָה אִם
הַחֶדֶשׁ וְהַיֶּשֶׁן שְׂאִינָן כִּלָּאִים זֶה בָּזֶה אֵין מִתְעַשְּׂרִין מִזֶּה
עַל זֶה הַכִּבְשִׁים וְהַעֲזִים שֶׁהֵם כִּלָּאִים זֶה בָּזֶה אֵינוֹ דִּין
שֹׁלָא יִתְעַשְּׂרוּ מִזֶּה עַל זֶה תִּלְמוּד לֹאמֵר וְצֹאן מִשְׁמַע כָּל
צֹאן אֶחָד:

^א מִמַּעֲשֵׂר בְּהֶמָּה מִצְטָרֵף כַּמְלֹא רֶגֶל בְּהֶמָּה רוּעָה וְכַמָּה
(הִיא) רֶגֶל בְּהֶמָּה רוּעָה שְׂשָׁה עָשָׂר מִלִּי הִיָּה בֵּין אֵלוֹ
וְאֵלוֹ שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם מִלִּי אֵינָן מִצְטָרֵפִין הִיָּה לוֹ בְּאַמְצָע.
מִבֵּיא וּמִמַּעֲשֵׂר בְּאַמְצָע רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר הִירְדֵּן מִפְּסִיק
לְמַעֲשֵׂר בְּהֶמָּה:

^ג הַלּוֹקַח אוֹ שָׁנְתָן לוֹ מִתְּנָה פֶּטוּר מִמַּעֲשֵׂר בְּהֶמָּה.
הָאֲחִים הַשּׁוֹתְפִין שְׁחִיבִין בְּקִלְבוֹן פֶּטוּרִים מִמַּעֲשֵׂר
בְּהֶמָּה וְשְׁחִיבִין בְּמַעֲשֵׂר בְּהֶמָּה פֶּטוּרִין מִן הַקִּלְבוֹן קִנּוּ
מִתְפִּיסֵת הַבַּיִת חִיבִין וְאִם לֹא פֶטוּרִין חִלְקוּ וְחִזְרוּ
וְנִשְׁתַּתְּפוּ חִיבִין בְּקִלְבוֹן וּפֶטוּרִים מִמַּעֲשֵׂר בְּהֶמָּה:

י הכל נכנסים לדיר להתעשר חוץ מן הכלאים והטרפה
ויוצא דפן ומחסר זמן ויתום איזהו יתום כל שמתה
אמו או שנשחטה רבי יהושע אומר אפילו נשחטה אמו
והשלח קים אין זה יתום:

ה שלש גרנות למעשר בהמה בפרס הפסח בפרס
העצרת בפרס החג דברי רבי עקיבא בן עזאי אומר
בעשרים ותשעה באדר באחד בסיון בעשרים ותשעה
באב רבי אליעזר ורבי שמעון אמרים באחד בניסן
באחד בסיון ועשרים ותשעה באלול ולמה אמרו
בעשרים ותשעה באלול ולא אמרו באחד בתשרי מפני
שהוא יום טוב ואי אפשר לעשר ביום טוב לפיכך
הקדימוהו בעשרים ותשעה באלול רבי מאיר אומר
באחד באלול ראש השנה למעשר בהמה בן עזאי אומר
האלולין מתעשרין בפני עצמן:

י כל הנולדים מאחד בתשרי עד עשרים ותשעה באלול
הרי אלו מצטרפין חמשה לפני ראש השנה וחמשה
לאחר ראש השנה אינן מצטרפין חמשה לפני הגרן
וחמשה לאחר הגרן הרי אלו מצטרפין אם בן למה
נאמר שלש גרנות למעשר בהמה שעד שלא הגיע הגרן
מותר למכור ולשחוט הגיע הגרן לא ישחוט ואם שחט
פטור:

י כיצד מעשרין. כונסין לדיר. ועושה להן פתח קטן. כדי שלא יהיו שנים יכולין לצאת כאחד. ומונה בשבט. אחד. שנים. שלשה. ארבעה. חמשה. ששה. שבעה. שמונה. תשעה. והיוצא עשירי סוקרו בסקרא. ואומר הרי זה מעשר. לא סקרו בסקרא. ולא מנאם בשבט. או שמנאם רבוצים או עומדים. הרי אלו מעשרים. היה לו מאה ונטל עשרה. עשרה ונטל אחד. אין זה מעשר. רבי יוסי ברבי יהודה אומר הרי זה מעשר. קפץ אחד מן המנוים לתוכן. הרי אלו פטורין. מן המעשרים לתוכן. כלן ירעו עד שיסתאבו. ויאכלו במומן לבטלים:

ח יצאו שנים כאחד. מונה אותן שנים שנים. מנאן אחד. תשיעי ועשירי מקלקלין. יצאו תשיעי ועשירי כאחד. תשיעי ועשירי מקלקלין. קרא לתשיעי עשירי. ולעשירי תשיעי. ולאחד עשר עשירי. שלשתן מקדשין. התשיעי נאכל במומו והעשירי מעשר. ואחד עשר קרב שלמים. ועושה תמורה דברי רבי מאיר. אמר רבי יהודה וכי יש תמורה עושה תמורה. אמרו משום רבי מאיר אלו היה תמורה. לא היה קרב. קרא לתשיעי עשירי ולעשירי עשירי. ולאחד עשר עשירי. אין אחד עשר מקדש. זה הפלל כל שלא נעקר שם עשירי ממנו. אין אחד עשר מקדש: סליק

מסכת ערכין

פרק א

הכל מעריכין ונערכין. נודרים ונדרים. פהנים ולוים
וישראלים נשים ועבדים. טומטום ואנדרוגינוס.
נודרים ונדרים. ומעריכין. אבל לא נערכין. שאינו נערך
אלא זכר ודאי. ונקבה ודאית. חרש שוטה וקטן נדרין
ונערכין. אבל לא נודרין ולא מעריכין. מפני שאין בהם
דעת. פחות מכן חדש נדר אבל לא נערך:

ב הנכרי רבי מאיר אומר נערך אבל לא מעריך. רבי
יהודה אומר מעריך אבל לא נערך. זה וזה מודים
שנודרין ונדרין:

ג הגוסס והיוצא ליהרג. לא נדר ולא נערך. רבי חנניא
בן עקיבא אומר נערך. מפני שדמיו קצובים. אבל אינו
נדר מפני שאין דמיו קצובין. רבי יוסי אומר נדר ומעריך
ומקדיש. ואם הזיק חייב בתשלומין:

ד האשה שהיא יוצאה ליהרג. אין ממתינין לה עד
שתלד. יושבה על המשבר ממתינין לה עד שתלד. האשה
שנהרגה נהנין בשערה. בהמה שנהרגה אסורה בהניה:

פרק ב

אין נַעֲרִכִין פָּחוֹת מִסֵּלַע. וְלֹא יוֹתֵר עַל חֲמִשִּׁים סֵלַע.
 כִּיצַד. נָתַן סֵלַע וְהֶעֱשִׂיר. אֵינוֹ נוֹתֵן כָּלוּם. פָּחוֹת
 מִסֵּלַע וְהֶעֱשִׂיר. נוֹתֵן חֲמִשִּׁים סֵלַע. הָיוּ בִידֵיו חֲמֵשׁ
 סָלָעִים. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר אֵינוֹ נוֹתֵן אֶלָּא אַחַת. וְחֻכָּמִים
 אוֹמְרִים נוֹתֵן אֶת כָּלָם. אֵין בַּעֲרִיכִין פָּחוֹת מִסֵּלַע. וְלֹא
 יוֹתֵר עַל חֲמִשִּׁים סֵלַע. אֵין פֶּתַח בְּטוֹעָה פָּחוֹת מִשְּׁבָעָה
 וְלֹא יוֹתֵר עַל שְׁבָעָה עָשָׂר. אֵין בִּנְגָעִים פָּחוֹת מִשְּׁבוּעַ
 אֶחָד. וְלֹא יוֹתֵר עַל שְׁלֹשָׁה שְׁבוּעוֹת:

ב אין פּוֹחֲתִין מֵאַרְבָּעָה חֲדָשִׁים הַמַּעֲבָרִים בַּשָּׁנָה. וְלֹא
 נִרְאָה יוֹתֵר עַל שְׁמוֹנָה. שְׁתֵּי הַלָּחִם נֶאֱכָלוֹת אֵין פָּחוֹת
 מִשְׁנַיִם וְלֹא יוֹתֵר עַל שְׁלֹשָׁה. לָחֶם הַפָּנִים נֶאֱכָל. אֵין פָּחוֹת
 מִתְּשָׁעָה. וְלֹא יוֹתֵר עַל אֶחָד עָשָׂר. קָטָן נִמּוּל אֵין פָּחוֹת
 מִשְׁמוֹנָה. וְלֹא יוֹתֵר עַל שְׁנַיִם עָשָׂר:

ג אין פּוֹחֲתִין מֵעָשָׂרִים וְאַחַת תְּקִיעוֹת בַּמִּקְדָּשׁ. וְלֹא
 מוֹסִיפִין עַל אַרְבָּעָה וּשְׁמוֹנָה. אֵין פּוֹחֲתִין מִשְׁנֵי נִבְלִין. וְלֹא
 מוֹסִיפִין עַל שֵׁשֶׁה. אֵין פּוֹחֲתִין מִשְׁנֵי חֲלִילִין. וְלֹא מוֹסִיפִין
 עַל שְׁנַיִם עָשָׂר. וּבִשְׁנַיִם עָשָׂר יוֹם בַּשָּׁנָה. הַחֲלִיל מִכָּה
 לַפָּנִי הַמְּזַבֵּחַ. בְּשַׁחֲטִית פֶּסַח רֵאשׁוֹן. וּבְשַׁחֲטִית פֶּסַח
 שֵׁנִי. וּבִיּוֹם טוֹב רֵאשׁוֹן שֶׁל פֶּסַח. וּבִיּוֹם טוֹב שֶׁל עֲצֵרֶת.
 וּבְשְׁמוֹנֶת יְמֵי הַחֹג. וְלֹא הָיָה מִכָּה בְּאַבּוּב שֶׁל נְחֻשֶׁת.

אֵלָא בַּאֲבוּב שֶׁל קָנָה מִפְּנֵי שְׁקוּלוֹ עָרַב וְלֹא הָיָה מַחְלִיק
אֵלָא בַּאֲבוּב יְחִידִי מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַחְלִיק יָפָה:

ד' וְעַבְדֵי כְהֻנִּים הָיוּ דְבָרֵי רַבִּי מֵאִיר רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר
מִשְׁפָּחוֹת בֵּית הַפְּגָרִים וּבֵית צַפְרִיָּה וּמֵאֲמָאוֹם הָיוּ
מִשְׁיֵאִין לְכַהוֹנָה רַבִּי חֲנִינָא בֶן אֲנָטִיגְנוֹס אוֹמֵר לוֹאִים הָיוּ:

ה' אֵין פּוֹחֲתִין מִשְׁשָׁה טְלָאִים הַמְּבַקְרִין בְּלִשְׁכַּת הַטְּלָאִים
כְּדֵי לִשְׁבֹּת וּשְׁנֵי יָמִים טוֹבִים שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה וּמוֹסִיפִין
עַד לְעוֹלָם אֵין פּוֹחֲתִין מִשְׁתֵּי חֲצוֹצְרוֹת וּמוֹסִיפִין עַד
לְעוֹלָם אֵין פּוֹחֲתִין מִתְשַׁעָּה כְּנוֹרוֹת וּמוֹסִיפִין עַד לְעוֹלָם
וְהַצֵּלְצֵל לְבָד:

ו' אֵין פּוֹחֲתִין מִשְׁנִים עֶשֶׂר לוֹאִים עוֹמְדִים עַל הַדּוֹכָן
וּמוֹסִיפִין עַד לְעוֹלָם אֵין קָטָן גִּבְסָה לְעֶזְרָה וְלַעֲבוּדָה אֵלָא
בְּשַׁעָּה שֶׁהַלּוֹאִים עוֹמְדִים בְּשִׁיר וְלֹא הָיוּ אוֹמְרִים בְּנִבֵּל
וּכְנוֹר אֵלָא בַּפֶּה כְּדֵי לִתֵּן תָּבֵל בְּנַעֲיָמָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן
יַעֲקֹב אוֹמֵר אֵין עוֹלִין לְמִנְיָן וְאֵין עוֹמְדִים עַל הַדּוֹכָן אֵלָא
בְּאֶרֶץ הָיוּ עוֹמְדִים וְרֹאשִׁיהֶן מִבֵּין רִגְלֵי הַלּוֹאִים וְצוּעְרֵי
הַלּוֹאִים הָיוּ נִקְרָאִים:

פרק ג

יֵשׁ בְּעֶרְכִּין לְהַקֵּל וּלְהַחֲמיר. בְּשִׁדָּה אַחוּזָה לְהַקֵּל
 וּלְהַחֲמיר. בְּשׁוֹר הַמוֹעֵד שֶׁהִמִּית אֶת הָעֶבֶד לְהַקֵּל
 וּלְהַחֲמיר. בְּאוֹנֶס וּבִמְפֹתָהּ וּבִמּוֹצֵיא שֵׁם רָע לְהַקֵּל
 וּלְהַחֲמיר. יֵשׁ בְּעֶרְכִּין לְהַקֵּל וּלְהַחֲמיר. כִּיצַד. אֶחָד
 שֶׁהֵעִיד אֶת הַנָּאָה שֶׁבִּישְׂרָאֵל. וְאֶת הַכְּעוֹר שֶׁבִּישְׂרָאֵל.
 נוֹתֵן חֲמִשִּׁים סָלַע. וְאִם אָמַר הָרִי דָמְיוֹ עָלַי. נוֹתֵן אֶת
 שׁוּיּוֹ:

בְּשִׁדָּה אַחוּזָה לְהַקֵּל וּלְהַחֲמיר כִּיצַד. אֶחָד הַמְּקַדֵּשׁ
 בְּחוֹלֶת הַמָּחוּז. וְאֶחָד הַמְּקַדֵּשׁ בְּפִרְדְּסוֹת סִבְסָטִי. נוֹתֵן
 בְּזָרַע חֹמֶר שְׁעוּרִים חֲמִשִּׁים שֶׁקֶל כֶּסֶף. וּבְשִׁדָּה מְקַנָּה
 נוֹתֵן אֶת שׁוּיּוֹ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר אֶחָד שִׁדָּה אַחוּזָה.
 וְאֶחָד שִׁדָּה מְקַנָּה. מֵה בֵּין שִׁדָּה אַחוּזָה לְשִׁדָּה מְקַנָּה.
 אֵלֹא שֶׁבְשִׁדָּה אַחוּזָה. נוֹתֵן חֹמֶשׁ. וּבְשִׁדָּה מְקַנָּה. אֵינוֹ
 נוֹתֵן חֹמֶשׁ:

בְּשׁוֹר הַמוֹעֵד שֶׁהִמִּית אֶת הָעֶבֶד לְהַקֵּל וּלְהַחֲמיר.
 כִּיצַד. אֶחָד שֶׁהִמִּית אֶת הַנָּאָה שֶׁבַעֲבָדִים וְאֶת הַכְּעוֹר
 שֶׁבַעֲבָדִים. נוֹתֵן שְׁלִשִּׁים סָלַע. הִמִּית בֶּן חוֹרִין נוֹתֵן שׁוּיּוֹ.
 חֵבֶל בָּזָה וּבָזָה מְשַׁלֵּם נֶזֶק שְׁלֹשׁ:

בְּאוֹנֶס וּבִמְפֹתָהּ וּבִמּוֹצֵיא שֵׁם רָע לְהַקֵּל וּלְהַחֲמיר כִּיצַד.
 אֶחָד שֶׁאֵנֶס וּפֹתָהּ אֶת הַגְּדוּלָּה שֶׁבִּכְהוֹנָה. וְאֶת הַקְּטָנָה

שְׁבִישְׁרָאֵל. נוֹתֵן חֲמִשִּׁים סֶלַע. וְהַבִּשֶּׁת וְהַפָּגָם. הַכֹּל לְפִי
הַמִּבִּישׁ וְהַמִּתְבִּישׁ:

ה' בַּמּוֹצֵא שֵׁם רָע לְהַקֵּל וּלְהַחֲמִיר. בִּיצֵד. אֶחָד שֶׁהוֹצִיא
שֵׁם רָע עַל הַגְּדוּלָּה שֶׁבִּכְהוֹנָה. וְעַל הַקִּטְנָה שֶׁבִישְׁרָאֵל.
נוֹתֵן מֵאָה סֶלַע. נִמְצָא הָאוֹמֵר בְּפִיו. חֲמוּר מִן הָעוֹשֶׂה
מַעֲשֶׂה. שָׁכַן מִצִּינוֹ שֶׁלֹּא נִחַתָּם גָּזַר דִּין עַל אֲבוֹתֵינוּ
בַּמִּדְבָּר. אֲלֹא עַל לְשׁוֹן הָרַע. שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּנְסּוּ אוֹתוֹ זֶה עָשָׂר
פְּעָמִים. וְלֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי:

פרק ד

הַשָּׁגַת יָד בַּנוֹדֵר. וְהַשָּׁנִים בַּנוֹדֵר. וְהָעֲרָכִים בַּנֶּעֱרָךְ.
וְהָעֶרֶךְ בְּזִמְן הָעֶרֶךְ. הַשָּׁגַת יָד בַּנוֹדֵר בִּיצֵד. עָנִי
שֶׁהֶעֱרִיךְ אֶת הָעֹשִׁיר. נוֹתֵן עֶרֶךְ עָנִי. וְעֹשִׁיר שֶׁהֶעֱרִיךְ אֶת
הָעָנִי. נוֹתֵן עֶרֶךְ עֹשִׁיר:

ב' אֲבָל בְּקִרְבָּנוֹת אֵינוֹ כֵּן. הֵרִי שֶׁאָמַר קִרְבָּנוֹ שֶׁל מְצוֹרֶע
זֶה עָלִי. אִם הִיא מְצוֹרֶע עָנִי מֵבִיא קִרְבֵּן עָנִי. עֹשִׁיר מֵבִיא
קִרְבֵּן עֹשִׁיר. רַבִּי אוֹמֵר. אוֹמֵר אֲנִי אֶף בְּעֲרָכִים כֵּן. וְכִי
מִפְּנֵי מָה עָנִי שֶׁהֶעֱרִיךְ אֶת הָעֹשִׁיר. נוֹתֵן עֶרֶךְ עָנִי. שֶׁאֵין
הָעֹשִׁיר חַיֵּב כָּלוּם. אֲבָל הָעֹשִׁיר שֶׁאָמַר עָרְכִי עָלִי. וְשָׁמַע
הָעָנִי וְאָמַר. מָה שֶׁאָמַר זֶה עָלִי. נוֹתֵן עֶרֶךְ עֹשִׁיר. הִיא
עָנִי וְהָעֹשִׁיר. אוֹ עֹשִׁיר וְהָעָנִי. נוֹתֵן עֶרֶךְ עֹשִׁיר. רַבִּי יְהוּדָה
אוֹמֵר אֲפִילוֹ עָנִי וְהָעֹשִׁיר. וְחִזְרָה וְהָעָנִי נוֹתֵן עֶרֶךְ עֹשִׁיר:

^א אָבֵל בְּקִרְבָּנוֹת אֵינוֹ כֵּן. אָפִילוֹ אָבִיו מֵת וְהִנִּיחַ לוֹ רְבּוּא סְפִינוֹת בָּיִם. וּבָאוּ לוֹ בְּרִבּוּאוֹת. אֵין לִהְקַדֵּשׁ בָּהֶן כָּלוּם:

^ד שְׁנַיִם בְּנֶדֶר כִּיצַד. יֶלֶד שֶׁהֶעֱרִיד אֶת הַזֶּקֶן. נוֹתֵן עֶרֶךְ זֶמֶן. וְזֶקֶן שֶׁהֶעֱרִיד אֶת הַיֶּלֶד. נוֹתֵן עֶרֶךְ יֶלֶד. וְעֶרְכִּים בִּנְעָרָה כִּיצַד. אִישׁ שֶׁהֶעֱרִיד אֶת הָאִשָּׁה. נוֹתֵן עֶרֶךְ אִשָּׁה. וְאִשָּׁה שֶׁהֶעֱרִיד אֶת הָאִישׁ. נוֹתֶנֶת עֶרֶךְ אִישׁ. וְהֶעֱרַךְ בְּזֶמֶן הָעֶרֶךְ כִּיצַד. הֶעֱרִיכוּ פָחוֹת מִבֶּן חֲמֵשׁ. וְנַעֲשֶׂה יוֹתֵר עַל בֶּן חֲמֵשׁ. פָּחוֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים. וְנַעֲשֶׂה יוֹתֵר עַל בֶּן עֶשְׂרִים. נוֹתֵן כְּזֶמֶן הָעֶרֶךְ. יוֹם שְׁלֹשִׁים כְּלִמָּטָה מִמֶּנּוּ. שְׁנַת חֲמֵשׁ וּשְׁנַת עֶשְׂרִים כְּלִמָּטָה מִמֶּנָּה. שְׁנָאֵמַר אִם מִבֶּן שְׁשִׁים שָׁנָה וּמַעֲלָה אִם זָכַר. הָרִי אָנוּ לְמַדִּים בְּכֻלָּם מִשְׁנַת שְׁשִׁים. מֵה שְׁנַת שְׁשִׁים כְּלִמָּטָה מִמֶּנּוּ. אִף שְׁנַת חֲמֵשׁ וּשְׁנַת עֶשְׂרִים כְּלִמָּטָה מִמֶּנָּה. הֵן. אִם עָשָׂה שְׁנַת שְׁשִׁים כְּלִמָּטָה מִמֶּנָּה לְהַחֲמִיר. נַעֲשֶׂה שְׁנַת חֲמֵשׁ וּשְׁנַת עֶשְׂרִים כְּלִמָּטָה מִמֶּנָּה לְהַקֵּל. תִּלְמוּד לֹאמַר שָׁנָה שָׁנָה לְגִזְרָה שָׁוָה. מֵה שָׁנָה הָאֲמוּרָה מִשְׁנַת שְׁשִׁים כְּלִמָּטָה מִמֶּנָּה. אִף שָׁנָה הָאֲמוּרָה מִשְׁנַת חֲמֵשׁ וּשְׁנַת עֶשְׂרִים כְּלִמָּטָה מִמֶּנָּה. בֵּין לְהַקֵּל בֵּין לְהַחֲמִיר. רַבִּי אֱלֶעָזָר אוֹמֵר עַד שִׁיְהִיו יִתְרוֹת עַל הַשָּׁנִים חֹדֶשׁ וַיּוֹם אֶחָד:

פרק ה

האומר משקלי עלי נותן משקלו. אם כסף כסף. אם זהב זהב. מעשה באמה של ירמטיה שאמרה משקל בתי עלי. ועלתה לירושלים. ושקלוה ונתנה משקלה זהב. משקל ידי עלי. רבי יהודה אומר ממלא חבית מים. ומכניסה עד מרפקו. ושוקל מבשר חמור וגידין ועצמות. ונותן לתוכה עד שתתמלא. אמר רבי יוסי וכי היאך אפשר לכוין בשור כנגד בשור. ועצמות כנגד עצמות. אלא שמין את היד כמה היא ראויה לשקול:

ב דמי ידי עלי שמין אותו כמה הוא שוה ביד. וכמה הוא שוה בלא יד. זה חמר בנדרים מבפרכין. וחמר בפרכין מבנדרים. כיצד האומר ערכי עלי ומת. יתנו היורשין דמי עלי ומת. לא יתנו היורשין. שאין דמים למתים. ערך ידי וערך רגלי עלי לא אמר כלום. ערך ראשי וערך כבדי עלי. נותן ערך כלו. זה הכלל. דבר שהנשמה תלויה בו. נותן ערך כלו:

ג חצי ערכי עלי. נותן חצי ערכו. ערך חצי עלי. נותן ערך כלו. חצי דמי עלי נותן חצי דמיו. דמי חצי עלי. נותן דמי כלו. זה הכלל. דבר שהנשמה תלויה בו. נותן דמי כלו:

ד האומר ערכו של פלוני עלי. מת הנזדר. והנזדר. יתנו היורשין דמיו של פלוני עלי. מת הנזדר. יתנו היורשין. מת הנזדר. לא יתנו היורשין. שאין דמים למתים:

ה שֹׁרֵזָה עֹלָהּ וּבֵיתָזָה קֶרֶבֶן מֵת הַשּׁוֹר וְנִפְל הַבֵּית.
אֵינוֹ חֵיב לְשֵׁלֶם דְּמֵי שֹׁר זֶה עָלֶי עֹלָה אוֹ (דְּמֵי) בֵּית
זֶה עָלֶי קֶרֶבֶן מֵת הַשּׁוֹר וְנִפְל הַבֵּית חֵיב לְשֵׁלֶם:

י חֵיבֵי עֶרְכִּין מִמִּשְׁכָּנֵי אוֹתָן חֵיבֵי חֲטָאוֹת וְאַשְׁמוֹת אֵין
מִמִּשְׁכָּנֵי אוֹתָן חֵיבֵי עוֹלוֹת וּשְׁלָמִים מִמִּשְׁכָּנֵי אוֹתָן אֵף
עַל פִּי שֶׁאֵין מִתְכַּפֵּר לוֹ עַד שִׁיתַּרְצָה שֶׁנֶּאֱמַר לְרָצוֹנוֹ
כּוֹפִין אוֹתוֹ עַד שִׁיאֲמַר רוּצָה אָנִי וְכֵן אֶתָּה אוֹמֵר בְּגִטִּי
נָשִׁים כּוֹפִין אוֹתוֹ עַד שִׁיאֲמַר רוּצָה אָנִי:

פרק ו

שׁוֹם הֵיתוּמִים שְׁלָשִׁים יוֹם וְשׁוֹם הֶהָקֵדֵשׁ שְׁשִׁים יוֹם
וּמִכְרִיזִין בַּבֶּקֶר וּבַעֲרֵב הַמִּקְדִּישׁ נִכְסִיו וְהֵיתָה
עָלָיו כְּתוּבַת אִשָּׁה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר כְּשִׁיגְרֶשְׁנָה יָדִיר
הִנָּא רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר אֵינוֹ צָרִיד כִּיּוֹצֵא בּוֹ אָמַר רַבֵּן
שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אֵף הָעֶרֶב לָאִשָּׁה בְּכְתוּבָתָהּ וְהָיָה
בַּעֲלָהּ מִגְרָשָׁה יָדִיר הִנָּא שְׁמָא יַעֲשֶׂה קִנְיָא עַל נִכְסִיו
שֶׁל זֶה וַיַּחֲזִיר אֶת אִשְׁתּוֹ:

ב הַמִּקְדִּישׁ נִכְסִיו וְהֵיתָה עָלָיו כְּתוּבַת אִשָּׁה וּבַעַל חוֹב
אֵין הָאִשָּׁה יְכוּלָה לְגַבּוֹת כְּתוּבָתָה מִן הֶהָקֵדֵשׁ וְלֹא בַעַל
חוֹב אֶת חוֹבוֹ אֲלֹא הַפּוֹדֶה פּוֹדֶה עַל מִנַּת לִתֵּן לָאִשָּׁה
כְּתוּבָתָהּ וּלְבַעַל חוֹב אֶת חוֹבוֹ הַקְדִּישׁ תִּשְׁעִים מָנָה
וְהָיָה חוֹבוֹ מֵאָה מָנָה מוֹסִיף עוֹד דִּינָר וּפּוֹדֶה בּוֹ אֶת

הַנִּכְסִים הֵלְלוּ. עַל מִנֵּת לִתֵּן לְאִשָּׁה כְּתוּבָתָהּ וּבַעַל חוֹב
אֶת חוּבוֹ:

אֵף עַל פִּי שְׁאֵמְרוּ חִיבֵי עֶרְכִּין מִמִּשְׁכָּנֵי אוֹתָן. נוֹתְנִין לוֹ
מִזֶּזֶן שְׁלֹשִׁים יוֹם. וּכְסוֹת שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ. וּמָטָה מוֹצֵעֵת.
וְסִנְדְּלִין וְתַפְלִין. לוֹ אֲבָל לֹא לְאִשְׁתּוֹ וְלֹא לְבָנָיו. אִם הָיָה
אִמֵּן. נוֹתְנִים לוֹ שְׁנֵי כָּלִי אוֹמָנוֹת מִכָּל מִין וּמִין. חֶרֶשׁ נוֹתְנִין
לוֹ שְׁנֵי מַעֲצָדִין וְשֵׁתֵי מַגְרוֹת. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר אִם הָיָה
אֲכָר. נוֹתְנִין לוֹ אֶת צִמְדּוֹ. חֶמֶר נוֹתְנִין לוֹ אֶת חֲמוּרוֹ:

ד' הָיָה לוֹ מִין אֶחָד מִרְבֵּה. וּמִין אֶחָד מוֹעֵט. אֵין אוֹמְרִים
לוֹ לְמַפּוֹר מִן הַמִּרְבֵּה וְלִקַּח לוֹ מִן הַמוֹעֵט. אֵלֹא נוֹתְנִים לוֹ
שְׁנֵי מִינֵין מִן הַמִּרְבֵּה. וְכָל שֵׁשׁ לוֹ מִן הַמוֹעֵט. הַמְּקַדִּישׁ
אֶת נִכְסָיו. מַעֲלִין לוֹ אֶת תַּפְלָיו:

ה' אֶחָד הַמְּקַדִּישׁ אֶת נִכְסָיו. וְאֶחָד הַמַּעֲרִיךְ אֶת עֲצָמוֹ. אֵין
לוֹ בְּכִסּוֹת אִשְׁתּוֹ. וְלֹא בְּכִסּוֹת בָּנָיו. וְלֹא בַּצֶּבַע שְׂצָבָעוֹן
לְשֹׁמֵן. וְלֹא בְּסִנְדְּלִים חֹדָשִׁים שְׁלֹקָחַן לְשֹׁמֵן. אֵף עַל פִּי
שְׁאֵמְרוּ עֲבָדִים נִמְכָּרִים בְּכִסּוֹתָן לְשִׁבְחָה. שְׁאִם תִּלְקַח
לוֹ כִּסּוֹת בְּשָׁלְשִׁים דִּינָר. מִשְׁבִּיחַ הוּא מָנָה. וְכֵן פָּרָה
אִם מִמִּתִּינִים אוֹתָהּ לְאַטְלָס מִשְׁבַּחַת הִיא. וְכֵן מִרְגְּלִית
אִם מַעֲלִין אוֹתָהּ לְכַרְךְ מִשְׁבַּחַת הִיא. אֵין לְהַקְדִּישׁ אֵלֹא
מִקּוֹמוֹ וְשִׁעְתּוֹ:

יום כא

פרק ז

אין מקדישין לפני היובל פחות משתי שנים ולא גזאלין
 לאחר היובל פחות משנה. אין מחשבין חדשים
 להקדש. אבל ההקדש מחשב חדשים. המקדיש את
 שדהו בשעת היובל. נותן בזרע חמר שעורים. חמשים
 שקל כסף. היו שם נקעים עמוקים עשרה טפחים. או
 סלעים גבוהים עשרה טפחים. אין נמדדים עמה. פחות
 מכאן נמדדים עמה. הקדישה שתיים או שלש שנים לפני
 היובל. נותן סלע ופנדיון לשנה. אם אמר הריני נותן דבר
 שנה בשנה. אין שומעין לו. אלא נותן את כלן באחת:

^א אחד הבעלים ואחד כל אדם. מה בין הבעלים לבין כל
 אדם. אלא שהבעלים נותנים חמש. וכל אדם אינו נותן
 חמש:

^ב הקדישה וגאלה אינה יוצאה מידו ביובל. גאלה בנו
 יוצאה לאביו ביובל. גאלה אחר. או אחד מן הקרובים
 וגאלה מידו. אינה יוצאה מידו ביובל. גאלה אחד מן
 הכהנים. והרי היא תחת ידו. לא יאמר הואיל והיא יוצאה
 לכהנים ביובל. והרי היא תחת ידי הרי היא שלי. אלא
 יוצאה לכל אחיו הכהנים:

י הגיע היובל ולא נגאלה. הכהנים נכנסים לתוכה ונותנים
 את דמיה. דברי רבי יהודה. רבי שמעון אומר נכנסין אבל
 לא נותנין. רבי אליעזר אומר לא נכנסין ולא נותנין אלא
 נקראת שדה רטושים עד היובל השני. הגיע היובל השני
 ולא נגאלה. נקראת רטושי רטושין. עד היובל השלישי.
 לעולם אין הכהנים נכנסין לתוכה. עד שיגאלנה אחר:

אחר השלמת כל מסכתא ומסכתא יאמר זה שלש פעמים

ויועיל לשכחה בעזרת השם יתברך:

הִדְרֵן עֲלֵךְ מִסְכָּת (פלוני) וְהִדְרֵךְ עֲלֵן דְּעֵתֵן עֲלֵךְ מִסְכָּת (פלוני) וְדַעְתֵּךְ
עֲלֵן לֹא נִתְנָשִׁי מִינֵךְ מִסְכָּת (פלוני) וְלֹא תִתְנָשִׁי מִינֵן לֹא בְּעֵלְמָא הִדִּין
וְלֹא בְּעֵלְמָא דְאַתִּי:

ואחר כך יאמר

יְהִי רְצוֹן מִלְפָּנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּהֵא תּוֹרְתֵךְ אוֹמְנוֹתֵנוּ
בְּעוֹלָם הַזֶּה וְתֵהֵא עִמָּנוּ לְעוֹלָם הַבָּא חֲנֻנִיָּה בְּרַ פֶּפֶא רָמִי בְּרַ פֶּפֶא
נַחֲמֵן בְּרַ פֶּפֶא אֲחֵא בְּרַ פֶּפֶא אֲבֵא מְרִי בְּרַ פֶּפֶא רַפָּרְם בְּרַ פֶּפֶא
רְכִישׁ בְּרַ פֶּפֶא סָרְחַב בְּרַ פֶּפֶא אֲדָא בְּרַ פֶּפֶא דְרוֹ בְּרַ פֶּפֶא:

הָעֶרֶב נָא יי אֱלֹהֵינוּ אֶת דְּבָרֵי תּוֹרְתֵךְ בְּפִינוּ וּבְפִיפִיּוֹת עִמָּךְ בֵּית
יִשְׂרָאֵל וְנִהְיָה אֲנַחְנוּ כְּלָנוּ וְצִאָצְאֵינוּ וְצִאָצְאֵי עִמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל יִרְאִי
שְׁמֵךְ וְלִזְמַדֵּי תּוֹרְתֵךְ:

מֵאִיבֵי תַחֲכַמְנִי מְצוֹתֵךְ כִּי לְעוֹלָם הִיא לִי:

יְהִי לְבִי תָמִים בְּחֻקֶּיךָ לְמַעַן לֹא אֲבוֹשׁ:

לְעוֹלָם לֹא אֶשְׁכַּח פְּקוּדֶיךָ כִּי בָם חִיֵּיתִנִּי:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה לְמַדְנִי חֻקֶּיךָ: